

Datum

18 december 2020

Protokoll fört vid möte i övervakningskommittén för **landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland och Ålands strukturfondsprogram, Entreprenörskap och kompetens för programperioden 2014 - 2020.**

Sekretariatet för den gemensamma övervakningskommittén.

Tid: Måndagen den 7 december 2020 kl. 09.30 – 15.02 (paus för lunch 12-13)

Plats: Teams möte

Närvarande:

Linnéa Johansson, ordförande, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
(föredragande 1-2, 12-14 §§)

Sue Holmström, Ålands Producentförbund r.f.

Magnus Stark, Pro Agria Ålands Hushållningssällskap

Johanna Mattila, Högskolan på Åland (närvarande 1-5 och 9 §§, lämnade mötet 13.59)

Tomas Urvas, Ålands kommunförbund

Elin Sundback, FFC:s lokalorganisation på Åland

Kerstin Jansson, Ålands Handikappförbund r.f.

Anders Ekström, Ålands Näringsliv r.f. (6-9 §§, anslöt till mötet 10.49, lämnade mötet 13.53)

Soile Warttinen, Ålands Natur och Miljö r.f. (anslöt till mötet 09.45)

Johanna Fogelström-Duns, Ålands ombudsmannamyndighet (lämnade mötet 10.25-11.30)

Niklas Stenbäck, Utbildnings- och kulturavdelningen, Ålands landskapsregering (lämnat mötet kl. 13-14 och 14.30-15.02)

Bodil Karlsson, Finansavdelningen, Ålands landskapsregering

Michaela Slotte, Enheten för rättsliga och internationella frågor, Ålands landskapsregering

Mona Kårebring-Olsson, miljöbyrån, Ålands landskapsregering

Föredragande:

Sölve Högman, byråchef och programansvarig Ejflu, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande 4, 8-10 §§)

Susanne Strand, byråchef och programansvarig Eruf/ESF, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande 5-7, 11 §§)

Christel Lindholm, koordinator, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande § 3)

Övriga närvarande:

Mr. Aurimas Andrulis, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen

Mr. Juuso Stenfors, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen
Mr. Samu Tuominen, Generaldirektoratet för regionalpolitik (DG REGIO), Europeiska kommissionen
Mr. Pekka Jounila, Generaldirektoratet för regionalpolitik (DG REGIO), Europeiska kommissionen
Ms Taru Haapaniemi, Generaldirektoratet för jordbruk (DG AGRI), Europeiska kommissionen
Leila Lindström, programansvarig, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Leif Franzell, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Kenneth Åkergård, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Tomas Fellman, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Cecilia Åsgård, handläggare, jordbruksbyrån
Thomas Svahnström, miljöstöds handläggare, jordbruksbyrån
Annette Loumann, ledande avbytare, jordbruksbyrån
Sara Alopaeus, handläggare, allmänna byrån, Ålands landskapsregering
Siv Tennström, programhandläggare, jordbruksbyrån
Matias Sommarström, handläggare, allmänna byrån
Siv Eliasson-Myllkoski, handläggare jordbruksbyrån

Alexandra de Haas, LAG, Leader Åland r.f.

Tolkar:
Stefanie Selmer
Malin Hellman
Christoffer Gottberg-Jakobsson

1 § Mötets öppnande.

Ordförande Linnéa Johansson välkomnade mötesdeltagarna och informerade om att inbjudan till mötet skickades ut den 22.10.2020, kallelsen med agenda den 13.11.2020 och föredragningslistan med möteshandlingar den 30.11.2020. Därefter presenterades medlemmarna i övervakningskommittén och övriga närvarande, varefter hon konstaterade deltagandet och förklarade mötet lagligen sammankallat och öppnat (**bilaga 1**).

2 § Godkännande av dagordningen.

Förslag: Dagordningen godkänns.

Beslut: Enligt förslaget

3 § Ärenden för kännedom.

1. Kommissionens beslut 16.1.2020 att godkänna teknisk ändring av Ålands strukturfondsprogram innefattande ett avlägsnande av de programspecifika hushållsindikatorerna och en indikator för långtidsarbetslösa från investeringsprioritet 9(i), ESF (**bilaga 2**).

2. Kommissionens beslut 9.3.2020 att godkänna programändring 5 om förlängning av åtaganden och ingående av nya ettåriga avtal (M10 och M11) i Ålands landsbygdsutvecklingsprogram (Källa SFC2014).
3. Kommissionens beslut av den 6.7.2020 om godkännande av årlig genomföranderapport 2019 för Ålands strukturfondsprogram (Källa SFC2014).
4. Kommissionens beslut av den 23.7.2020 om godkännande av årlig genomföranderapport 2019 för Ålands landsbygdsutvecklingsprogram (**bilaga 3**).

Förslag: Antecknas för kännedom.

Beslut: Enligt förslaget

4 § Nulägesanalys (Ålands landsbygdsprogram 2014-2020).

På mötet presenterades status för genomförandet av programmet och kommunikationsstrategin i enlighet med <https://prezi.com/view/tkLRoHXKdkYOnh9OWK3Y/>

Förslag: Antecknas för kännedom.

Beslut: Enligt förslaget

5 § Nulägesanalys (Ålands strukturfondsprogram 2014-2020).

På mötet presenterades status för genomförandet av programmet och kommunikationsstrategin i enlighet med bilaga 4.

Förslag: Antecknas för kännedom.

Beslut: Enligt förslaget

6 § Programändring 4 (Ålands strukturfondsprogram 2014-2020).

Kommissionen har föreslagit en omfördelning av den fleråriga budgetramen 2014-2020 för sammanhållningspolitiken år 2020 samt tillförsel av ny tilläggsfinansiering (REACT EU) för åren 2021-2022 till ett nytt tematiskt mål Främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin.

Finland beräknas för år 2021 få ett tillskott på 126.753.330 euro (Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden) av vilket Ålands andel utgör 684.468 euro (0,54 procent). Kommissionen kommer att besluta om tilldelningen för år 2022 i ett senare skede och omfattas inte i detta förslag till programändring.

Förvaltningsmyndigheten föreslår att Ålands anslag fördelas till lika stora delar mellan Europeiska regionala utvecklingsfonden (342.234 euro) och Europeiska socialfonden (342.234 euro). Finansieringstillskottet föreslås bli 100 % EU delfinansierat.

Därutöver föreslås en omfördelning av offentliga medel (1.000.000 – 1.700.000 euro) inom programmets befintliga finansieringsram 2014-2020 vilken delfinansieras från regionalfonden till 50 %. I ändringsförslaget som presenteras i bilaga 5 beräknas

omfördelningen uppgå till 1.000.000 euro. Det slutliga beloppet kan fastställas efter 31.12.2020.

Ålands landskapsregering föreslår en ändring av strukturfondsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014-2020 i enlighet med artikel 30 i den gemensamma förordningen¹.

Ändringsförslaget påverkar inte partnerskapsöverenskommelsen.

Förslaget i sin helhet presenteras i **bilaga 5**.

Förslag: Föreslås att presenterat förslag till programändring godkänns i enlighet med indikativ finansiering och huvudriktlinjerna i bilaga 5. Föreslås vidare ge förvaltningsmyndigheten fullmakt att färdigställa ändringsförslaget efter att Kommissionens förslag till förordning (REACT) antagits, beslutet om tilläggsfinansiering till medlemsstaterna fastställts och den återstående finansieringen inom finansieringsinstrumentet som kan omfördelas kan fastställas. Ändringarna ska även registreras i programdokumentet via SFC-datasystemet som ännu inte har anpassats till den nya förordningen (REACT EU). Föreslås att förvaltningsmyndigheten beviljas fullmakt att överföra de föreslagna ändringarna i SFC-datasystemet i enlighet med de tekniska kraven i systemet.

Beslut: Enligt förslaget

Presentationen på mötet läggs till protokollet (bilaga 6).

7 § Urvalskriterier (programändring 4 Ålands strukturfondsprogram 2014-2020)

Förvaltningsmyndigheten har förberett ett förslag till urvalskriterier (**bilaga 7**) för de nya åtgärder som föreslås i förslaget till programändring 4.

Förslag: Föreslås att presenterat förslag till urvalskriterier godkänns i enlighet med **bilaga 7**. Förvaltningsmyndigheten föreslås beviljas fullmakt att färdigställa förslaget utifrån eventuella förändringar som följer av ändringar i förslaget till programändring 4, 6 §.

Beslut: Enligt förslaget

Presentationen på mötet läggs till protokollet (bilaga 8).

8 § Programändring 6 (Ålands landsbygdsprogram 2014-2020).

Förvaltningsmyndigheten har förberett ett förslag till programändring (**bilaga 9**) med anledning av kommissionens förslag till övergångsbestämmelser för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Orsaken är att lagstiftningsförslaget om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020 har försenats mycket kraftigt.

Ändringarna görs också med anledning av Europeiska unionens förslag om att komplettera den ordinarie fleråriga rambudgeten 2021-2027 med en

återhämtningsfinansiering som ska bidra till EU:s återuppbyggnad efter Covid-19 pandemin. Återhämtningsfinansieringen bidrar för jordbruket och landsbygden del med 1.862.000 euro som under 2021 och 2022 skall förstärka landsbygdsutvecklingsfondens finansiering av Ålands landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014-2020. Finansieringstillskottet föreslås bli 100 % EU delfinansierat. Insatserna som finansieras med återhämtningsmedel ska stödja genomförandet av gemenskapens strategier inom den ”Gröna given” som omfattar jordbruket och landsbygden, det vill säga ”Från jord till bord-strategin” och ”Biodiversitetsstrategin”.

Insatserna skall därmed ha fokus på miljö- och klimat men också innovation och digitalisering.

Förslag: Föreslås att presenterat förslag till programändring godkänns i enlighet med indikativ finansiering och huvudriktlinjerna i **bilaga 9**. Föreslås vidare ge förvaltningsmyndigheten fullmakt att färdigställa ändringsförslaget efter att Kommissionens förslag till övergångsbestämmelser antagits, och beslutet om tilläggsfinansiering till medlemsstaterna fastställts. Ändringarna ska även registreras i programdokumentet via SFC-datasystemet som ännu inte har anpassats till övergångsperioden. Föreslås att förvaltningsmyndigheten beviljas fullmakt att överföra de föreslagna ändringarna i SFC-datasystemet i enlighet med de tekniska kraven i systemet.

Beslut: Enligt förslaget

Presentationen på mötet läggs till protokollet.

<https://prezi.com/view/6JtBEZ1uqjIMmlnbK2I/>

9 § Urvalskriterier (programändring 6 Ålands landsbygdsprogram 2014-2020).

Förvaltningsmyndigheten har förberett ett förslag till urvalskriterier (**bilaga 10**) för de nya åtgärder som föreslås i förslaget till programändring 6.

Förslag: Föreslås att presenterat förslag till urvalskriterier godkänns i enlighet med bilaga 10. Föreslås vidare att förvaltningsmyndigheten beviljas fullmakt att färdigställa förslaget utifrån eventuella förändringar som följer av ändringar i förslaget till programändring 6, 8 §.

Beslut: Enligt förslaget

Presentationen på mötet läggs till protokollet (bilaga 11).

10 § Programarbete CAP-strategi 2021-2027 (Jordbruksfonden).

På mötet presenteras arbetet med CAP-strategin som med beaktande av kommissionens förslag till övergångsbestämmelser (§ 8) föreslås omfatta perioden 2023-2027.

Övervakningskommitténs medlemmar får lämna sina synpunkter och kommentarer till programförvaltningen för det fortsatta programarbetet.

Förslag: Presentationen med efterföljande diskussion och synpunkter antecknas för kännedom och beaktas i det fortsatta arbetet.

Beslut: Presentationen antecknades för kännedom

Presentationen på mötet läggs till protokollet (bilaga 12).

11 § Programarbete strukturfonderna 2021-2027 (Regional- och socialfonden).

På mötet presenteras programarbetet och utkastet till program 2021-2027 (**bilaga 13**).

Preliminärt beräknas Åland tilldelas 6.077.361 euro varav 3.439.786 euro kommer från Europeiska regionalfonden och 2.637.575 euro kommer från Europeiska socialfonden.

Fondernas andel uppgår till 40 procent varvid nationell offentlig medfinansiering beräknas uppgå till 9.116.042 euro. Programbudgeten uppgår då till totalt 15.193.403 euro.

Övervakningskommitténs medlemmar får lämna sina synpunkter och kommentarer till programförvaltningen för det fortsatta programarbetet.

Förslag: Presentationen med efterföljande diskussion och synpunkter antecknas för kännedom och beaktas i det fortsatta arbetet.

Beslut: Presentationen antecknades för kännedom

Presentationen på mötet läggs till protokollet (bilaga 14).

12 § Övriga ärenden.

Samu Tuominen informerade om att Kommissionen planerar ett tekniskt seminarium i början av år 2021 angående REACT EU.

13 § Nästa möte.

Föreslås att nästa möte hålls 24 mars 2021.

Preliminära ärenden:

Ålands strukturfondsprogram 2021-2027 (Eruf/ESF)

Programarbete Cap-strategi 2021-2027 (Ejflu)

Beslut: Enligt förslaget

14 § Mötets avslutande.

Ordförande tackade samtliga mötesdeltagare för mötet och avslutade detsamma kl. 15.02.

Ordförande
Linnéa Johansson

Sekreterare
Christel Lindholm

Avdelning
Näringsavdelningen Allmänna byrån
tjänstemannabeslut

Datum
2020-10-29

Beslutande
Koordinator Lindholm Christel

**Tjb § 11 Tillsättande av övervakningskommitté för Ålands EU-
program 2014-2020**

Dnr ÅLR 2015/896

Ärende

Ersättande av ordinarie och ersättande medlemmar i
övervakningskommittén för Ålands EU-program 2014-2020.

Beslut

Beslut 807 N1.

Josefine Egenfelt, Ålands Natur och Miljö r.f. ersätter Tove Fagerström
som ersättande medlem.

Bryssel den 16.1.2020
C(2020) 331 final

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT

av den 16.1.2020

om ändring av genomförandebeslut C(2014) 9951 om godkännande av vissa delar i det operativa programmet ”Entreprenörskap och kompetens, Ålands strukturfondsprogram 2014-2020” för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning för Åland regionen i Finland CCI 2014FI05M2OP001

(ENDAST DE FINSKA OCH SVENSKA TEXTERNA ÄR GILTIGA)

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT

av den 16.1.2020

om ändring av genomförandebeslut C(2014) 9951 om godkännande av vissa delar i det operativa programmet ”Entreprenörskap och kompetens, Ålands strukturfondsprogram 2014-2020” för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning för Åland regionen i Finland

CCI 2014FI05M2OP001

(ENDAST DE FINSKA OCH SVENSKA TEXTERNA ÄR GILTIGA)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006¹, särskilt artikel 96.10, och

efter samråd med kommittén för Europeiska socialfonden, och

av följande skäl:

- (1) Genom kommissionens genomförandebeslut C(2014) 9951, senast ändrat genom kommissionens genomförandebeslut C(2018) 7763, godkändes vissa delar i det operativa programmet ”Entreprenörskap och kompetens, Ålands strukturfondsprogram 2014-2020” för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (’Eruf’) och Europeiska socialfonden (ESF) inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning för Åland regionen i Finland.
- (2) Den 13.11.2019 lämnade Finland in en ansökan om ändring av det operativa programmet via systemet för elektroniskt datautbyte med kommissionen. Ansökan åtföljdes av ett reviderat operativt program, i vilket Finland föreslog en ändring av de delar i det operativa programmet som avses i artikel 96.2 (b)(ii) och (iv) i förordning (EU) nr 1303/2013, samtliga föremål för genomförandebeslut C(2014) 9951.
- (3) Ändringen av det operativa programmet gäller att avlägsna de programspecifika hushållsindikatorerna och indikatorn för långtidsarbetslösa från investeringsprioriteten 9(i) i insatsområde 2 (ESF).
- (4) I enlighet med artikel 30.1 i förordning (EU) nr 1303/2013 motiveras ansökan om ändring av det operativa programmet vederbörligen av artikel 273.3 i

---

¹ EUT L 347, 20.12.2013, s. 320.

Europaparlamentets och rådets² förordning (EU) nr 2018/1046 om ändring av de gemensamma aktivitetsindikatorerna för deltagare som anges i bilaga I till förordning (EU) nr 1304/2013 och genom en teknisk korrigerande gällande överlappande indikatorer för långtidsarbetslösa. Den anges hur ändringarna av programmet förväntas påverka unionens strategi för en smart och hållbar tillväxt för alla och de specifika målen i programmet, med beaktande av förordning (EU) nr 1303/2013 och Europaparlamentets och rådets³ förordning (EU) nr 1304/2013, de övergripande principer som avses i artiklarna 5, 7 och 8 i förordning (EU) nr 1303/2013 samt partnerskapsöverenskommelsen med Finland, godkänd genom genomförandebeslut C(2014) 7176, senast ändrat genom genomförandebeslut C(2017) 8490.

- (5) I enlighet med artikel 110.2 (e) i förordning (EU) nr 1303/2013 granskade och godkände övervakningskommittén vid sitt möte den 18.11.2018 förslaget till ändring av det operativa programmet, med hänsyn till beskrivningen av det reviderade operativa programmet.
- (6) I sin bedömning konstaterade kommissionen att ändringen av det operativa programmet inte påverkar uppgifterna i partnerskapsöverenskommelsen med Finland.
- (7) Kommissionen bedömde det reviderade operativa programmet men framförde inga synpunkter i enlighet med artikel 30.2 första stycket andra meningen i förordning (EU) nr 1303/2013.
- (8) De ändrade delarna i det reviderade operativa programmet som är föremål för godkännande av kommissionen enligt artikel 96.10 i förordning (EU) nr 1303/2013 bör därför godkännas.
- (9) Genomförandebeslut C(2014) 9951 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I artikel 1 i genomförandebeslut C(2014) 9951 ska första meningen ersättas med följande:

”Härmed godkänns följande delar i det operativa programmet “Entreprenörskap och kompetens, Åland’s strukturfondsprogram 2014-2020” för gemensamt stöd från Eruf och ESF inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning [för regionen Åland i Finland för perioden 1 januari 2014–31 december 2020, inlämnat i slutlig version den 13.5.2014, senast ändrat genom det reviderade operativa programmet som lämnades in i slutlig version den 13.11.2019:”.

---

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 179)

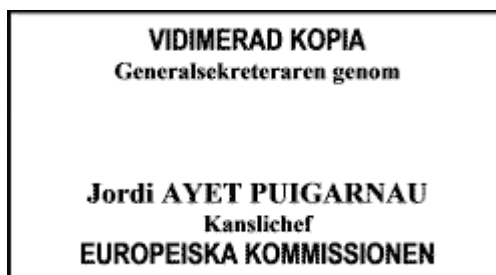
³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1304/2013 av den 17 december 2013 om Europeiska socialfonden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1081/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 470).

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Finland.

Utfärdat i Bryssel den 16.1.2020

*På kommissionens vägnar
Nicolas SCHMIT
Ledamot av kommissionen*

EUROPEISKA KOMMISSIONEN
GENERALDIREKTORATET FÖR JORDBRUK OCH LANDSBYGDSTUTVECKLING

Direktorat E. Landsbygdsutveckling I och föranslutningsstöd
Direktören

Bryssel den
agri.ddg2.e.2(2020)4457164

Godkännande av den årliga genomföranderapporten 2019 för landsbygdsutvecklingsprogrammet för Finland Åland (CCI2014FI06RDRP002)

Fru Johansson,

Den 5 juni 2020 mottog kommissionen den årliga genomföranderapporten om landsbygdsutvecklingsprogrammet för Finland Åland.

Vi har inga synpunkter på rapporten.

Med vänlig hälsning

(e-signatur)
Mario MILOUCHEV

Linnéa JOHANSSON
Avdelningschef
Ålands Landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn
FINLAND

Entreprenörskap och kompetens

Ålands strukturfondsprogram 2014-2020

Digitalt ÖK-möte 7.12.2020

Genomförande 2020

- Ett år präglat av covid-19 pandemin och dess stora inverkan på den åländska ekonomin och arbetsmarknaden som helhet samt på enskilda projekt.
- I oktober var det relativa arbetslöshetstalet i genomsnitt 9,3 procent (kvinnor 8,4 %, män 10,1 %), jämfört med 3,4 procent i oktober ifjol. BNP-prognosen 2020 visar på -16 %.
- Pågående projekt har bl.a. försenats i förverkligande och förlängts, åtgärder har kanske inte kunnat genomföras som tänkt, rådgivning har ändrat karaktär etc.

Finansiell uppföljning 2020

Insatsområde och investeringsprioriteringar	Tematiskt mål	Fond	Fin.ram offentlig (€)	Delfinans. (EU)	Beviljad finansiering	%	Projekt/ Invest.	Betalningar	%
1. Entreprenörskap och innovation		Eruf	4 645 076	50 %	4 644 349	100 %	16	2 647 286	57 %
1.1 Främja företagsinvesteringar...	TM 1		3 716 060		3 714 166	100 %	14	1 896 998	51 %
1.2 Stödja kapacitet för SMF.....	TM 3		929 016		930 183	100 %	2	750 288	81 %
2. Delaktighet och kompetens		ESF	5 004 284	50 %	4 927 670	98 %	16	3 184 969	64 %
2.1 Tillgång till anställning för arbetsökande.....	TM 8		1 283 884		1 268 060	99 %	2	913 947	71 %
2.2 Aktiv delaktighet, inklusive att....	TM 9		1 000 856		1 010 186	101 %	4	611 610	61 %
	TM 10 (2.3+2.4)		2 719 544	50 %	2 649 425	97 %		1 659 412	61 %
2.3 Stärka lika tillgång till livslångt lärande.....					2 312 525		8	1 400 499	
2.4 Förbättra utbildningens relevans för arbetsmarknaden					336 900		2	258 913	
3. Tekniskt stöd		ESF	399 640	50 %	399 640	100 %	1	319 712	80 %
Totalsumma			10 049 000	50 %	9 971 659	99 %	33	6 151 967	61 %

Finansiell uppföljning 2020

Insatsområde	Indikatorer	Mål 2023	Nuläge 2020	
Eruf				
1. Entreprenörskap och Innovation	Totala stödberättigande utgifter som införts i redovisningssystem av AM 26.8.2020	4 645 076	1 253 061	27 %
	Antal företag som får stöd via finansieringsinstrumentet	20	10	50 %
ESF				
2. Delaktighet och kompetens	Totala stödberättigande utgifter som införts i redovisningssystem av AM (exklusive TA stödet) (10.7.2020)	5 004 284	2 849 166	57 %
	Deltagare	1 250	1332	107 %

Uppföljning 2020, Eruf projekt

Prioriterat område: Entreprenörskap och Innovation		Mål 2023	Resultat	Måluppfyllelse	
Inv.prioritering 1.1 Främja företagsinvesteringar. ..	Antal företag som får stöd	Företag	25	48	> 100 %
	Antal företag som får annat stöd än bidrag (riskkapital)	Företag	20	10	50 %
	Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	10	38	> 100 %
	Nya årsarbetsplatser (sysselsättningsökning)	Heltids-ekvivalenter	10	64	> 100 %
	Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	Euro	3 100 000,00	1 705 432,50	55 %
	Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	25	18	72 %
	Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	Företag	25	39	> 100 %
	Projekt för samverkan mellan näringsliv och högskola	Antal	2	2	100 %
	Blivande nyföretagare i en företagskuvös	Antal	10	28	> 100 %
<i>64 nya årsarbetsplatser fördelat på män 29 och kvinnor 35</i>					

Uppföljning 2020, Eruf projekt

Prioriterat område: Entreprenörskap och Innovation		Mål 2023	Resultat	Målpuffyllelse	
Inv.prioritering 1.2 Stödja kapacitet för SMF	Antal företag som får stöd	Företag	50	397	> 100 %
	Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	50	397	> 100 %
	Antal nya företag som får stöd	Företag	8	256	> 100 %
	Nya årsarbetsplatser (sysselsättningsökning)	Företag	5	55	> 100 %
	Företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	5	41	> 100 %
	Företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	Företag	15	103	> 100 %
	Företag som infört miljöledningssystem	Antal	15	0	0 %
	Företag som infört energieffektiviseringsprogram	Antal	30	0	0 %
<i>55 nya årsarbetsplatser fördelat på män 31 och kvinnor 23</i>					

Uppföljning 2020, ESF

Särskilt mål: Minskad arbetslöshet med fokus på ungdomar och ökad rörlighet på arbetsmarknaden

- Uppsatt mål 2023 totalt 150 deltagare. Resultatmål att 30 icke förvärvsarbetande söker arbete och 50 personer deltar i utbildning efter avslutad åtgärd.
- Totalt 101 st deltagare (63 män, 38 kvinnor). Det förväntade deltagarantalet uppgår till 100 st.
- 3 st av de arbetslösa i projektet söker arbete efter projektet, och 7 st av deltagarna är i utbildning efter projektet. Sex månader efter projektslut är det 9 st som söker arbete.

Uppföljning 2020, ESF

Särskilt mål: Minskad risk för marginalisering

- Uppsatt mål 2023 totalt 250 st deltagare. 45 st missgynnade deltagare förväntas söka arbete, studera, erhålla en kvalifikation eller delta i sysselsättning inklusive egenföretagande efter avslutad åtgärd.
  - Totalt 217 st deltagare (89 män och 128 kvinnor).
  - 78 st av dem söker arbete, studerar, eller har erhållit en kvalifikation eller är sysselsatta då deras tid i projektet var slut. 31 stycken är i sysselsättning inklusive eget företagande efter 6 månader.

Det förväntade deltagarantalet uppgår till 240 vilket är det nästan samma som det uppsatta målet på 250 deltagare.

Uppföljning 2020, ESF

Särskilt mål: Uppgradering av kunskaper, färdigheter och kompetens av arbetskraften

- Uppsatt mål 2023 totalt 850 st deltagare. 500 st deltagare förväntas erhålla en kvalifikation efter avslutad åtgärd.
  - Totalt 1014 st deltagare.
  - 566 st deltagare har erhållit en kvalifikation efter avslutad åtgärd.

Särskilt mål: Flexibla och relevanta utbildningssystem

- Uppsatt mål 2023 två utbildningsanordnare som tar i bruk en ny metod eller ett nytt system.
  - 2 utbildningsanordnare har tagit i bruk en ny metod eller ett nytt system.

Finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital, Eruf

- Investeringar i ägarkapital eller lån som motsvarar ägarkapital till SMF.
- Instrumentet bygger på principen om ”**pari passu**”, investering på lika villkor som privat kapital och instrumentet ska aldrig utgöra mer än 50 % i varje enskild investering.
- Totalt har beslut fattats om investeringar till 1,858 miljoner €, utbetalningar har verkställts om 1,102 miljoner €.
- Under 2020 har 2 st exit rapporterats.

Förverkligande av instrumentet

- Våren 2019 diskuterades delmålet för 2018 (antal företag som får stöd via instrumentet) där vikten av en snabbare investeringstakt lyftes för att säkerställa resultatramens mål 2023. Utvärderarna lyfte även samma farhåga i sin rapport.
- Hösten 2019 informerades ÖK om att LR fattat beslut i juni 2019 om att justera investeringsperioden för instrumentet med avslut 20.6.2019. Prognosen då var verkställda utbetalningar till 12 insatser (slutmål 2023: 20 företag).
- På ett årligt möte med Kommissionen uppmanades Åland att göra de förberedelser som krävs för att nyttja den finansiering som var tänkt för instrumentet för att främja programmets mål.
- Förvaltningsmyndigheten påbörjade under våren 2020 en programändring vilket påannonserades till ÖK i samband med det skriftliga förfarande som skedde i maj 2020.

Informationsåtgärder 2020

- Specifika informationstillfällen såsom företagarskolan samt information till studeranden vid Högskolan på Åland, ekonomi.
- Ett digitalt lärandeseminarium hösten 2020 under temat "Återhämtning efter covid-19 på Åland: Kapital- och Kompetensförsörjning" anordnades med utvärderarna Nordregio i samarbete med LBU programmet. Hur ska Åland återhämta sig med tanke på kapital- och kompetensförsörjning samt vad kan EU programmen 2014-2020 och kommande program 2021-2027 tillföra? Seminariet hade 50 deltagare.

<https://www.regeringen.ax/naringsliv-foretagande/finansiering/alands-strukturfondsprogram-2014-2020>

Informationsåtgärder 2020

- Socialmedia och LR hemsida, bl.a. en gemensam informationsåtgärd där projekt finansierade från strukturfonderna, LBU-programmet, havs- och fiskeri fonden samt INTERREG Central Baltic programmet presenterades innefattande intervjuer med projektägarna och fakta om programmet och den berörda fonden, se exempel <https://www.regeringen.ax/nyheter/bidrag-mojliggjorde-vagledningsprojekt-alla-vuxna-alanningar>

Fler nyheter inom ämnet

Utbetalning av miljöersättning
Förskottet på miljöersättningen betalas ut den 29. 27 november 2020. Förskottsbeloppet utgör...

Utbetalning av kompensationsersättning
Förskottet på kompensationsersättningen betalas ut den 6-8 oktober 2020...

Arbetsbörd ändring av frivilliga komplement
Det är fortfarande möjligt att ändra skatten för de frivilliga komplementen reducerad...

Ansökningar tillfälligt avslöjarna i VPU-gården

Bidrag möjliggjorde vägledningsprojekt för alla vuxna ålänningar

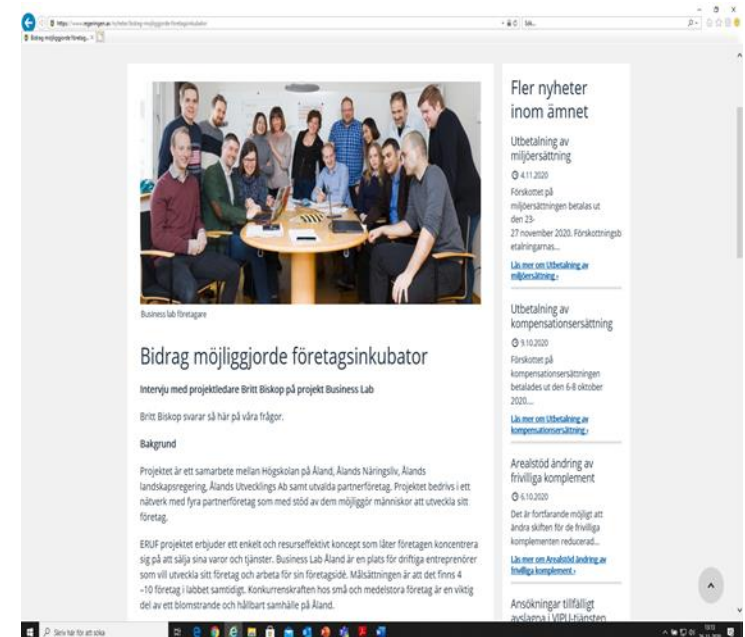
Bakgrund

Vägledning är en viktig del i det livslånga lärandet. ESP projektet vägledning på Åland består av lärare och tjänster som finns i läroplanerna såväl för barn och ungdomar som för vuxna som vill lära sig, utveckla sina kunskaper. Syftet med projektet är att alla vuxna på Åland ska stödas i det livslånga lärandet för att i förhållningen ha den kompetens som krävs för ett meningsfullt arbete. Genom systemet har man skapat en livslång tillgång till en fungerande vägledning som inte är kopplad till ålder, utbildning, arbetsmarknad eller förutsättningar.

Intervju

Intervju om projektet vägledning på Åland med Kana Järnlin.

Merjatta kort om projektet Vägledning på Åland

Fler nyheter inom ämnet

Utbetalning av miljöersättning
Förskottet på miljöersättningen betalas ut den 29. 27 november 2020. Förskottsbeloppet utgör...

Utbetalning av kompensationsersättning
Förskottet på kompensationsersättningen betalas ut den 6-8 oktober 2020...

Arbetsbörd ändring av frivilliga komplement
Det är fortfarande möjligt att ändra skatten för de frivilliga komplementen reducerad...

Ansökningar tillfälligt avslöjarna i VPU-gården

Bidrag möjliggjorde företagsinkubator

Intervju med projektledare Britt Bisjop på projekt Business Lab

Britt Bisjop svarar så här på våra frågor.

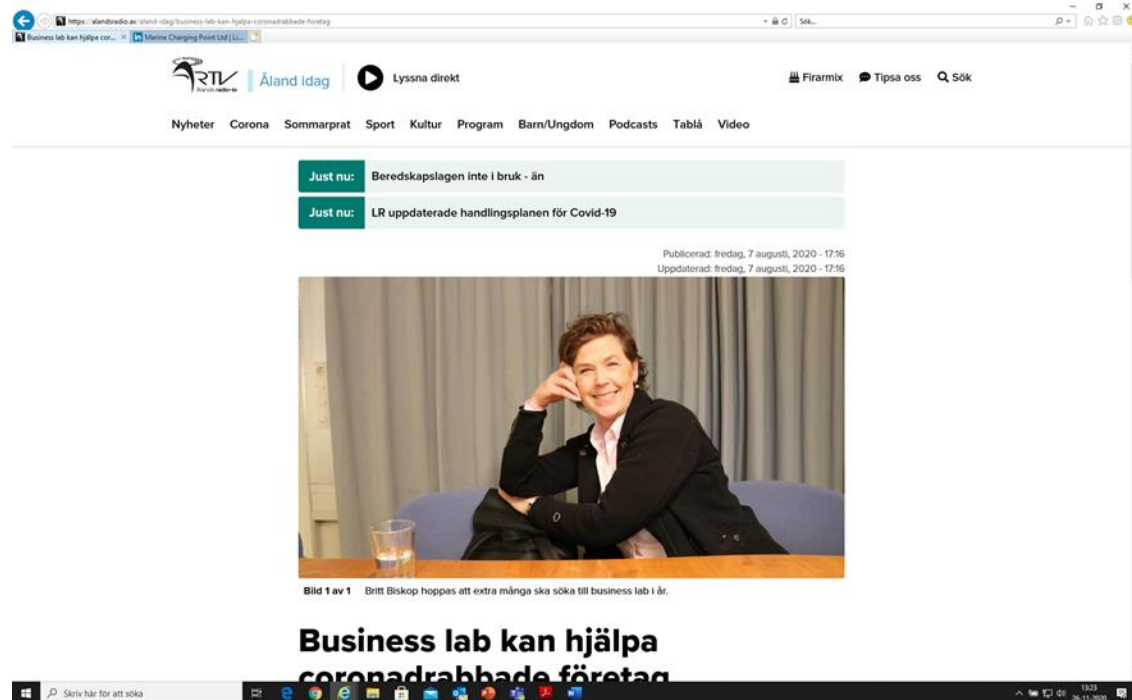
Bakgrund

Projektet är ett samarbete mellan Högskolan på Åland, Ålands Näringsliv, Ålands landskapsgreger, Ålands Utvecklings AB samt utvalda partnerföretag. Projektet bedrivs i ett nätverk med fyra partnerföretag som med stöd av dem möjliggör människor att utveckla sitt företag.

ERUF projektet erbjuder ett enkelt och resurseffektivt koncept som låter företagen koncentrera sig på att sälja sina varor och tjänster. Business Lab Åland är en plats för driftiga entreprenörer som vill utveckla sitt företag och arbeta för sin företagsidé. Målsättningen är att det finns 4 -10 företag i läget samtidigt. Konkurrenskraften hos små och medelstora företag är en viktig del av ett blomstrande och hållbart samhälle på Åland.

Informationsåtgärder 2020

- ÅUAB särskilt ansvar gällande information och kommunikation av finansieringsinstrumentet.
- Lokal media

The screenshot shows a web browser displaying a news article from RTV Åland Idag. The browser's address bar shows the URL: <https://www.alandradio.se/aland-idag/business-lab-kan-hjelpa-coronadrabbade-foretag>. The page header includes the RTV logo, the text 'Åland Idag', a 'Lyssna direkt' button, and navigation links for 'Firarmix', 'Tipsa oss', and 'Sök'. A menu bar below the header lists categories: 'Nyheter', 'Corona', 'Sommarprat', 'Sport', 'Kultur', 'Program', 'Barn/Ungdom', 'Podcasts', 'Tablå', and 'Video'. The main content area features two 'Just nu:' (Just now) teasers: 'Beredskapslagen inte i bruk - än' and 'LR uppdaterade handlingsplanen för Covid-19'. Below these, the article's publication and update dates are listed: 'Publicerad: fredag, 7 augusti, 2020 - 17:16' and 'Uppdaterad: fredag, 7 augusti, 2020 - 17:16'. A photograph of a woman, Britt Biskop, is shown sitting at a table with a glass of water. Below the photo is the caption: 'Bild 1 av 1 Britt Biskop hoppas att extra många ska söka till business lab i år.' The article title, 'Business lab kan hjälpa coronadrabbade företag', is partially visible at the bottom of the screenshot. The Windows taskbar at the bottom shows the search bar with the text 'Skriv här för att söka' and the system tray with the time '13:33' and date '28-11-2020'.

FÖRSLAG TILL ÄNDRING (4) AV STRUKTURFONDSPROGRAMMET FÖR LANDSKAPET ÅLAND FÖR PERIODEN 2014-2020 (CCI 2014FI05M2OP001)

Kommissionen har föreslagit en omfördelning av den fleråriga budgetramen 2014-2020 för sammanhållningspolitiken år 2020 samt tillförsel av ny tilläggsfinansiering (REACT EU)¹ för åren 2021-2022 till ett nytt tematiskt mål Främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin.

Finland beräknas för år 2021 få ett tillskott på 126 753 330 euro (Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden) av vilket Ålands andel utgör 684 468 euro (0,54 procent). Kommissionen kommer att besluta om tilldelningen för år 2022 i ett senare skede och omfattas inte i detta förslag till programändring.

Förvaltningsmyndigheten föreslår att Ålands anslag fördelas till lika stora delar mellan Europeiska regionala utvecklingsfonden (342 234 euro) och Europeiska socialfonden (342 234 euro). Finansieringstillskottet föreslås bli 100 % EU delfinansierat.

Därutöver föreslås en omfördelning av offentliga medel inom programmets befintliga finansieringsram 2014-2020 vilken delfinansieras från regionalfonden till 50 %.

Ålands landskapsregering föreslår en ändring av strukturfondsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014-2020 i enlighet med artikel 30 i den gemensamma förordningen².

Ändringsförslaget påverkar inte partnerskapsöverenskommelsen.

Ändringen har presenterats på programmets **övervakningskommitté den 7.12.2020**, varvid beslöts att godkänna förslaget till programändring enligt nedanstående.

1. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll (Eruf).

Ändringarna innehåller en omfördelning av offentliga medel (1.000.000 euro) inom programmets insatsområde³ **Entreprenörskap och innovation** och ett tillskott av EU medel (342 234 euro) till ett **nytt** insatsområde **Återhämtning för SMF företag**.

1

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller exceptionella ytterligare medel och genomförandebestämmelser inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning för att tillhandahålla stöd för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin (React-EU) COM(2020)451 final

² Insatsområde = Prioriterat område

³ Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller exceptionella ytterligare medel och genomförandebestämmelser inom målet Investering för tillväxt och sysselsättning för att tillhandahålla stöd för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin (React-EU) COM(2020)451 final

1.1. Finansieringsram total offentlig finansiering med delfinansiering från Eruf.

Tematiskt mål TM	Godkänd finansieringsram (OP version 5.0) (€)	Omfördelning (€)	Tillskott år 2021 (€)	Eruf andel (%)	Förslag ny finansieringsram (€)
TM 1 Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	3 716 060	-1 000 000		50 %	2 716 060
TM 3 Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag	929 016	+ 1 000 000		50 %	1 929 016
Nytt TM Främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resilient återhämtning av ekonomin			+342 234	100%	342 234
Totalt	4 645 076	0	+324 234		4 987 310

1.2. Insatsområde Entreprenörskap och innovation (Eruf)

Omfördelning inom befintlig finansieringsram 2014-2020

Inom insatsområde Entreprenörskap och innovation omfattar förslaget en omfördelning av regionalfondens medel från *investeringsprioritering 1b* Att främja affärsutveckling, tillväxt och innovationer (-1.000.000 euro) till *investeringsprioritering 3d* Att främja konkurrenskraft hos små och medelstora företag SMF (+ 1 000 000 euro). De omfördelade medlen beviljas SMF företag i form av rörelsekapital (likviditetsstöd).

Motivering:

Följderna av covid-19-utbrottet har påverkat Åland på ett sätt som saknar tidigare motsvarighet. Utöver de omedelbara effekterna på rörlighet och handel har dessa exceptionella händelser också påverkat verksamhetsförutsättningarna för små och medelstora företag samt stora företag inom alla sektorer. Den exceptionella karaktären av COVID-19 utbrottet har inneburit och innebär svårigheter för företagen som inte har kunnat förutses, de är av en betydande omfattning och sätter företagets normala marknadsförhållanden ur spel. Även bärkraftiga företag som är väl förberedda på de risker som är förknippade med den normala affärsverksamheten måste kämpa under dessa exceptionella omständigheter, i en sådan grad att deras livskraft kan undermineras.

De olika åtgärder som vidtagits av staterna, såsom fysiska distanseringsåtgärder, reserestriktioner, karantäner och nedstängningar av verksamhet är avsedda att begränsa effekterna av utbrottet. Dessa åtgärder har emellertid en omedelbar effekt på både efterfrågan och utbudet av varor och tjänster och drabbar såväl exporterande som hemmamarknadsorienterade åländska företag och anställda särskilt inom transport- och turismsektorn. Beroendet av den för Åland så viktiga sjöfarten har snabbt visat spridningseffekter till landbaserade branscher.

Den pågående folkhälsokrisen har hämmat tillväxten, vilket i sin tur skapar allvarliga likviditetsbrister hos programmets målgrupp. Genom särskilda och exceptionella åtgärder är

det nödvändigt stödja finansiering av rörelsekapital i små och medelstora företag som en tillfällig åtgärd för att verkningsfullt mildra effekterna av folkhälsokrisen.

I sitt meddelande om en tillfällig ram för statliga åtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av Covid 19 (senast reviderad 13 oktober 2020) har kommissionen konstaterat att de exceptionella omständigheterna kan leda till att alla sorters företag drabbas av allvarlig likviditetsbrist.

På basen av detta meddelande har Finland gjort en paraplynotifiering för stödåtgärder där också Åland ingår, SA.56995 (2020/N)-Finland. Med stöd av denna har Ålands landskapsregering beviljat likviditetsstöd till åländska företag varav en del av dessa föreslås bli delfinansierade ur programmet.

Utgifter för insatserna i syfte att främja krishanteringsförmågan föreslås bli stödberättigande från och med den 1 februari 2020.

Den föreslagna ändringen stöds av kommissionens landsspecifika rekommendation 2020 om att vidta åtgärder för att ge den reala ekonomin likviditet, särskilt små och medelstora företag.

Den föreslagna omfördelning inom befintlig finansieringsram har möjliggjorts med anledning av förvaltningsmyndighetens beslut om en justerad investeringsperiod för programmets finansieringsinstrument till och med 20.6.2019 till följd av en allvarlig anmärkning gällande riskkapitalbolagets räkenskaper.

Programmets strategi är fortfarande relevant för insatsområdet. I motiveringen för fördelning av medel (OP Avsnitt 1 1.2) anpassas texten till den nya fördelningen. Landskapsregeringen omfattar ex-ante utvärderarnas initiala påpekande om osäkerheten kring storleken (budgeten) på det föreslagna offentliga riskkapitalet och tilldelar ett lägre belopp av finansieringsramen.

1.2.1. Särskilt mål Att främja affärsutveckling, tillväxt och innovationer (Investerings-prioritering 1b)

Textavsnittet med åtgärdsbeskrivningen förblir oförändrad.

Reviderade indikatorer (utfall)

Slutmålet år 2023 för utfallsindikatorerna CO3, CO 27 och CO28 revideras. CO 3 är en indikator som även påverkar **resultatramen**. Övriga utfallsindikatorer i programmet kvarstår oförändrade.

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CO3	Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag (Finansieringsinstrument)	Antal	20 10	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO27	Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	Euro	3 100 000 1 700 000	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO28	Antal företag som får stöd	Antal	25 18	Förvaltningsmyndighetens	Årligen

	för att introducera för marknaden nya produkter			uppföljningssystem	
--	---	--	--	--------------------	--

Indikatorer (resultat)

Programmets förväntade bidrag till ett ökat *Förädlingsvärde per arbetstimme för valda branscher* år 2023 föreslås oförändrat. Landskapsregeringen bedömer med hänsyn till omfördelningen och programmets begränsade finansieringsram i förhållande till hela den åländska ekonomin att det är ytterst svårt att prognosticera effekterna och justera slutmål år 2023 så länge Covid 19 pandemin pågår med restriktioner som påverkar den åländska ekonomin.

1.2.2. Särskilt mål Att främja konkurrenskraft hos små och medelstora företag (SMF) (Investeringsprioritering 3d)

För att lindra effekterna av Covid-19 pandemin föreslås ett tillägg i beskrivningen av åtgärderna så att SMF företag inom investeringsprioritering 3 d kan beviljas bidrag i form av rörelsekapital (likviditetsstöd).

Nya indikatorer (utfall)

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV20	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd till små och medelstora företag för rörelsekapital (bidrag) i COVID-19-svar (total offentlig kostnad)	euro	1 000 000	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CV22	Antal små och medelstora företag som stöds med icke återbetalningsbart ekonomiskt stöd för rörelsekapital (bidrag) (=CO02)	Antal	8	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen

Indikatorer (resultat)

Programmets förväntade bidrag till en *omsättning i SMF* och *Förändrad sysselsättning (anställda) i SMF* föreslås oförändrade. Landskapsregeringen bedömer med hänsyn till omfördelningen och programmets begränsade finansieringsram i förhållande till hela den åländska ekonomin att det är ytterst svårt att prognosticera effekterna och justera slutmål år 2023 så länge Covid 19 pandemin pågår med restriktioner som påverkar den åländska ekonomin.

Vägledande principer för urval av insatser

Vägledande principer för urval av insatser kompletteras med exklusiva obligatoriska urvalskriterier för det föreslagna likviditetsstödet som bygger på EU- och nationell lagstiftning samt godkänd paraplynotifiering för stödåtgärder med anledning av Covid 19-pandemin.

Urvalskriterierna ska granskas och godkännas av programmets övervakningskommitté.

1.2.3 Insatskategorier (reviderade).

Insatsområde Entreprenörskap och innovation	Eruf andel €
060 Forskning och innovation vid offentliga forskningscenter och kompetenscenter, inklusive nätverkande	~~185 801~~
062 Tekniköverföring och samarbete mellan högskola och näringsliv som i första hand gynnar små och medelstora företag	~~92 902~~ 175 000
063 Stöd till kluster och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag	~~92 902~~
064 Forsknings- och innovationsprocesser i små och medelstora företag (inklusive kupongsystem och innovation i processer, design, tjänstesektorn och den sociala sektorn)	~~92 902~~
066 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)	~~116 127~~ 425 000
067 Näringslivsutveckling för små och medelstora företag, stöd till företagande och företagskuvöser (inklusive stöd till avknopningsföretag)	~~789 663~~ 1 182 538
069 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag (klimat koefficient 40 %)	~~92 902~~ 40 000
082 IKT-tjänster och tillämpningar för små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag)	~~859 339~~
XX ?? (CV20 Antal små och medelstora företag som stöds med icke återbetalningsbart ekonomiskt stöd för rörelsekapital (bidrag)	500 000
Totalt	2 322 538

1.3. Insatsområde Återhämtning för SMF företag (Eruf)

Tilldelning ny finansiering REACT EU år 2021

Förslaget omfattar ytterligare en tilldelning av ny finansiering för år 2021 (+342 234 euro) till ett nytt Insatsområde och särskilt mål *Att främja återhämtning i SMF företag* (=investeringsprioritering 12).

Motivering:

Arbetsmarknadsläget på Åland har varit mycket bra i nordisk jämförelse. Det relativa sysselsättningstalet har varit högt, med andra ord är den sysselsatta andelen av befolkningen i arbetsför ålder hög. Dessutom har arbetslöshetsgraden varit låg, lägre än i Finland och Sverige. Arbetsmarknadsläget är en av de viktigaste förklaringarna till Ålands positiva flyttningsnetto.

Efter covid19-pandemin med början under det första kvartalet 2020 har arbetsmarknadsläget försämrats i en mycket allvarlig negativ riktning med för Åland mycket stort antal arbetslösa och permitterade. Det relativa arbetslöshetstalet för år 2020 bedöms uppgå till 12 procent för att sedan sjunka men hålla sig kvar på en nivå som är högre än före krisen. Företagen har med anledning av allmänna restriktioner och begränsningar i sitt näringsutövande tvingats till drastiska åtgärder inbegripet den för hela Ålands befolkning och näringsliv så viktiga sjöfarten.

Den åländska ekonomin med tjänstebaserade näringar har drabbats mycket hårt. Prognosen anger att nedgången i det privata näringslivet är drygt tjugo procent, medan den offentliga sektorn växer med knappa tre procent år 2020, vilket resulterar i en tillväxtprognos för hela BNP på - 16 procent. Det ansträngda ekonomiska läget på Åland väntas dämpa inflyttningen i höst, samtidigt som det sker en ökning av utflyttning då människor söker arbete eller studier utanför Åland.

Hotell- och restaurangbranschen är den bransch som tillsammans med sjöfarten lider hårdast av den pågående situationen. Om man jämför omsättningsminskningarna så har hotellen tappat över hälften av sin omsättning medan restaurangerna tappat ungefär en tredjedel av sin omsättning. Branschens samlade omsättning minskade med 47 procent under årets första halva.

Inom branschen personliga tjänster har verksamheter inom t.ex. massage, hälsovård, nöje och kultur tappat nästan 20 procent av omsättningen under första halvåret 2020. Andra delar har haft en något positivare utveckling.

Omsättningen i branschen företagstjänster beräknas växa en procent i år. Branschens utveckling framöver hämmas av minskad efterfrågan från företagskunder inom de hårdast drabbade branscherna, samt en allmän försiktighet på grund av rådande läge. Det kan även finnas en viss fördröjningseffekt inom branschen, där svårigheter att ersätta projekt som hade påbörjats innan pandemin visar sig under hösten.

Källa: <https://www.asub.ax/sv/utredning/ekonomisk-oversikt-hosten->
(ÅSUB 2020:4)

En återhämtning av ekonomin som styr utvecklingen mot en hållbar framtid blir en utmaning.

De föreslagna åtgärderna stöds av kommissionens landsspecifika rekommendation 2020 om att tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig finansiering och gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen. Kommissionen rekommenderar vidare att styra investeringarna till bl.a. den digitala omställningen.

Utgifter för insatser i syfte att främja krishanteringsförmågan är stödberättigande från och med den 1 februari 2020.

1.3.1. Särskilt mål Att främja återhämtning i SMF företag (Investeringsprioritering 12)

Det snabbt ändrade ekonomiska läget till följd av Covid 19-pandemin ställer stora krav på omställningar inom det åländska samhället såväl på kort som lång sikt.

Målet för den nya investeringsprioriteten är att förbereda och underlätta en återhämtning av ekonomin mot en hållbar framtid.

Det förväntade resultatet är ett företagsklimat som är resilient. Förmågan att hantera motgångar och förändringar används för att fortsätta utveckla eller nyutveckla företagens affärsverksamhet.

Den föreslagna investeringsprioriteringen kommer att fokusera på åtgärder mot krisens effekter när det gäller arbetsmarknaden och verksamhetsmiljön för små och medelstora företag genom att erbjuda finansiering som främjar och snabbar upp en strukturomvandling. Kärnkompetensen på Åland, de utvecklingsbara kringeffekterna och spin-off potentialen bearbetas och utvecklas

utefter en förändrad arbetsmarknadssituation. SMF företagens förmåga till att tänka om och nytt samt våga oprövade vägar i kombination med ökad användning av de möjligheter digitaliseringen erbjuder behöver uppmuntras. Utveckling av tjänster och produkter som uppmuntrar till en hållbar konsumtion behöver stödas. Nya samarbeten mellan företag och utbildningssektorn blir viktig för den yngre generationen att hitta vägar ut i arbetslivet. Kreativa arbetsmiljöer som skapar förutsättningar att se möjligheter i såväl nya som etablerade affärsmodeller samt nya kreativa projekt inom servicebranschen kan stödas.

Inom ramen för Faciliteten för återhämtning⁴ beräknas Åland få en andel (uppskattningsvis ca 12 miljoner €) av det totala belopp som tilldelas Finland inom ramen för en återhämtningsplan med förslag till åländska reform- och investeringsprojekt. De föreslagna åtgärderna inom ramen för programändringsförslaget bedöms dra nytta av de flaggskepp som rekommenderas för faciliteten för återhämtning tex. *Flaggskeppsprojekt för Modernisering - Digitalisering av offentlig förvaltning och offentliga tjänster* och *Flaggskeppsprojekt för Uppkoppling - En snabb utbyggnad av snabba bredbandstjänster till alla regioner och hushåll inklusive fiber- och 5G-nät*. En digitalisering av offentliga tjänster mot det privata näringslivet och en utbyggnad av snabba bredbandstjänster stärker SMF företagen i sin företagsmiljö. Gemensamt med SMF företagens egen anpassning/förmåga att nyttja IT -tjänster främjar återhämtning och konkurrenskraft.

Beskrivning av typ och exempel på åtgärder.

Understöd kan beviljas för t.ex.

- utveckling och erbjudande av tjänster som företagen behöver t.ex. riktad rådgivning och individuell coaching med anledning av Covid-19 pandemin,
- främjande av nya samarbeten mellan företag som förbättrar företagens verksamhetsmiljö och möjligheter att utvecklas t.ex. matchning av kompetenser och efterfrågan då arbetsmarknaden förändrats
- praktiskt entreprenörskap som en del av kunskapsinhämtning inom utbildningsprogram för att stimulera till ett eget företagande
- att inhämta, utveckla och sprida kunskap som företagen behöver för morgondagens turism och anpassning till en hållbar utveckling
- att inhämta, utveckla och sprida kunskap som företagen behöver om morgondagens konsumtion för nya hållbara affärsmodeller
- att utveckla en kunskapsbank för digitaliseringsåtgärder inom SMF företag (en webbtjänst)

Den huvudsakliga *målgruppen* för åtgärderna är SMF företag, intresse- och branschorganisationer samt offentliga aktörer.

Stödmottagare kan vara offentliga organ och övriga juridiska personer såsom föreningar, stiftelser etc. Med offentliga organ menas sådana organ som finansieras med skattemedel.

Finansiering riktad direkt till ett enskilt företag som avses i artikel 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt beviljas inte.

4

COM(2020) 408 final Bryssel den 28.5.2020 Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av en facilitet för återhämtning och resiliens.

Stödmottagaren ansvarar för ett projekt som har beviljats en stödfinansiering och det är stödmottagarens faktiska stödberättigande utgifter som kan finansieras med programmets medel (projektstöd).

Finansieringsform: Projektstöd (icke återbetalningspliktigt direktstöd) till organisationer och offentliga aktörer.

Indikatorer (utfall)

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV20	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd till små och medelstora företag för rörelsekapital (bidrag) för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19 (total offentlig kostnad)	euro	342 234	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CV24	Antal små och medelstora företag som får annat än ekonomiskt stöd (rådgivning etc.) för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19 (=CO04)	Antal	30	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CVXX	Antal små och medelstora företag som startar upp ny affärsverksamhet.	Antal	10	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO28	Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Antal	5	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO29	Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	Antal	10	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen

Indikatorer (resultat)

Id	Indikator	Måttenhet	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
	Antal SMF företag exklusive jord- och skogsbruk och fiske	Antal	2 434	2019	2 450	Statistikcentralen, Företagsregister, ÅSUB, Företag FO008	2023

År 2016 2 476, År 2017 2 422, År 2018 2 453

Vägledande insatskategorier

Prioriterat område: Återhämtning för SMF företag	€ belopp
066 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)	125 000
067 Näringslivsutveckling för små och medelstora företag, stöd till företagande och företagskuvöser (inklusive stöd till avknopningsföretag)	125 000
075 Utveckling och främjande av kommersiella turisttjänster i och för små och	46 117

medelstora företag	
077 Utveckling och främjande av kulturella och immateriella tjänster i och för små och medelstora företag	46 117
Totalt	342 234

Vägledande principer för urval av insatser

Övervakningskommittén skall på basen av programmets vägledande principer granska och godkänna närmare metod och kriterier för att välja ut insatser för att uppnå en bra kvalitet på programgenomförandet.

Urvalskriterierna bör utformas så att jämställdhet mellan könen, jämlikhet och hållbar utveckling beaktas på ett sådant sätt att de integreras i projektgenomförandet.

Vid utformandet av generella urvalskriterier bör särskilt vikt fästas vid att såväl stödmottagaren som de planerade åtgärderna är stödberättigade och att projektet har en klar projektplan där både målsättning och planerade aktiviteter är relevanta för att bedöma projektets förväntade resultat.

Särskild vikt kommer att läggas vid aktiviteter som stöder förnyelse och utveckling av företag som drabbats av coronaviruspandemin vilket kan innebära utveckling och förnyelse av affärsmodeller och processer, tjänster och produkter vilket inkluderar nya kundgrupper. Samarbete mellan små och medelstora företag samt forsknings- och utbildnings- eller utvecklingsorganisationer uppmuntras liksom andra regionala nätverk och samarbetsformer. Gemensamt för samtliga aktiviteter är att främja digitalisering i företagens verksamhetsmiljöer.

Även projektets bidrag till förverkligandet av Östersjöstrategin, innovationsstrategin för smart specialisering beaktas i tillämpliga delar.

2. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll (ESF).

Förslaget omfattar en tilldelning av ny finansiering (324 234 euro) till ett nytt Insatsområde och särskilt mål (=investeringsprioritering) *Att främja återhämtning och sysselsättning för främst unga*

2.1 Finansieringsram (ESF)

Tabell: Finansieringsram total offentlig finansiering varav andelen från ESF är 50 procent.

Tematiskt mål TM	Godkänd finansieringsram (OP version 5.0)	Omfördelning	Tillskott år 2021	ESF andel	Förslag ny finansieringsram
TM Återhämtning och främjande av sysselsättning för främst unga			+324 234	100%	324 234 €
Totalt	4 946 284	0 €	+324 234		5 270 518€

2.2. Insatsområde Återhämtning och främjande av sysselsättning för främst unga (ESF)

Särskilt mål (= investeringsprioritering) *Främja återhämtning och sysselsättning för främst unga*

Motivering:

Arbetsmarknadsläget på Åland har varit mycket bra i nordisk jämförelse. Det relativa sysselsättningsstalet har varit högt, med andra ord är den sysselsatta andelen av befolkningen i arbetsför ålder hög. Dessutom har arbetslöshetsgraden varit låg, lägre än i Finland och Sverige. Arbetsmarknadsläget är en av de viktigaste förklaringarna till Ålands positiva flyttningsnetto. Coronapandemin slog dock väldigt hårt på Åland då näringslivet präglas av framför allt serviceinriktade företag och hela samhället stängde ner liksom turisterna helt uteblev. Den relativa arbetslösheten beräknas under 2020 uppgå till 12 procent för att sedan sjunka, men nivån kommer ändå att vara märkbart högre än före krisen. Som högst var arbetslösheten 23 procent för unga män.

De olika åtgärder som vidtagits av staterna, såsom fysiska distanseringsåtgärder, reserestriktioner, karantäner och nedstängningar av verksamhet är avsedda att begränsa effekterna av utbrottet. Dessa åtgärder har emellertid en omedelbar effekt på både efterfrågan och utbudet av varor och tjänster och drabbar såväl exporterande som hemmamarknadsorienterade åländska företag och anställda särskilt inom transport- och turismsektorn. Beroendet av den för Åland så viktiga sjöfarten har snabbt visat spridningseffekter till landbaserade branscher. Företagen har med anledning av allmänna restriktioner och begränsningar i sitt näringsutövande tvingats till drastiska åtgärder inbegripet den för hela Ålands befolkning och näringsliv så viktiga sjöfarten.

Den åländska ekonomin med tjänstebaserade näringar har drabbats mycket hårt. Prognosen anger att nedgången i det privata näringslivet är drygt tjugo procent, medan den offentliga sektorn växer med knappa tre procent år 2020, vilket resulterar i en tillväxtprognos för hela BNP på - 16 procent. Det ansträngda ekonomiska läget på Åland väntas dämpa inflyttningen i höst, samtidigt som det sker en ökning av utflyttning då människor söker arbete eller studier utanför Åland.

I sitt meddelande om en tillfällig ram för statliga åtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av Covid 19 (senast reviderad 13 oktober 2020) har kommissionen konstaterat att de exceptionella omständigheterna kan leda till att alla sorters företag drabbas av allvarlig likviditetsbrist. Detta leder i sin tur till permitteringar och uppsägningar.

Den föreslagna ändringen stöds av kommissionens landsspecifika rekommendation 2020 om att vidta åtgärder för att ge den reala ekonomin likviditet, särskilt små och medelstora företag.

Målet för den valda investeringsprioriteten är att underlätta för personer utanför arbetskraften att kunna ta sig in på den, antingen för första gången eller på nytt.

Utgifter för insatserna i syfte att främja krishanteringsförmågan föreslås bli stödberättigande från och med den 1 februari 2020.

Beskrivning av typ och exempel på åtgärder.

Understöd kan beviljas för t.ex

- projekt som påskyndar enskilda individers återgång till den öppna arbetsmarknaden
- projekt som påskyndar unga personers inträde på den öppna arbetsmarknaden

Den huvudsakliga *målgruppen* för åtgärderna är unga personer utanför arbetsmarknaden, antingen tillfälligt eller att de inte kunnat ta sig ut på arbetsmarknaden. Sekundära målgruppen är övriga utanför den öppna arbetsmarknaden.

Stödmottagare kan vara offentliga organ och övriga juridiska personer. Med offentliga organ menas sådana organ som finansieras med skattemedel.

Stödmottagaren ansvarar för ett projekt som har beviljats en stödfinansiering och det är stödmottagarens faktiska stödberättigande utgifter som kan finansieras med programmets medel (projektstöd).

Finansieringsform: Projektstöd (icke återbetalningspliktigt direktstöd) till organisationer och offentliga aktörer.

Indikatorer (utfall)

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV30	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd (bidrag) i COVID-19-svar (total offentlig kostnad)	euro	342 234	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CV31	Antal deltagare som deltar i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19	Antal	40	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CV33	Antal enheter som stöds deltar i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19	Antal	1	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen

Indikatorer (resultat)

Id	Indikator	Måttenhet	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CVR1	Antal deltagare i sysselsättning sex månader efter avslutad åtgärd	Antal				Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	2023
CVR2	Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19*	Antal	0	2019	30	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	2023

* Som resultat räknas personer som deltagit hela projektiden

Vägledande insatskategorier

Prioriterat område: Att främja återhämtning och sysselsättning för främst unga	€ belopp
102 Tillgång till anställning för arbetssökande och icke-förvärvsarbetande, inklusive långtidsarbetslösa och personer långt ifrån arbetsmarknaden, även genom lokala sysselsättningsinitiativ och stöd till arbetskraftens rörlighet	225 000
103 Varaktig integration på arbetsmarknaden för ungdomar, särskilt de som inte arbetar eller studerar, inklusive ungdomar som löper risk för social utestängning och ungdomar från marginaliserade grupper, vilket inbegriper genomförandet av ungdomsgarantin	117 234
105 Jämställdhet inom alla områden, inklusive när det gäller tillträde till arbetsmarknaden, karriärutveckling, möjlighet att förena arbete och privatliv samt främjande av lika lön för lika arbete	
109 Aktiv inkludering, inklusive för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande samt förbättra anställningsbarheten	
113 Främjande av socialt entreprenörskap och arbetsmarknadsintegration inom de sociala företagen och den sociala och solidariska ekonomin för att göra det lättare för alla att få arbete	
117 Stärka lika tillgång till livslångt lärande för alla åldersgrupper i formella, icke-formella och informella sammanhang, höja arbetskraftens kunskaper, färdigheter och kompetens och främja flexibla utbildningsvägar inklusive genom yrkesvägledning och validering av förvärvat kompetens	
118 Förbättra utbildningens relevans för arbetsmarknaden, underlätta övergången från utbildning till arbete, förstärka yrkesutbildningssystemen och deras kvalitet, inklusive genom mekanismer för att förutse kompetensbehoven, anpassning av kursplaner och inrättande och utveckling av arbetsbaserade system för lärande, inbegripet system med både teori och praktik och lärlingssystem	
Totalt	342 234

ESFs sekundärtema

Prioriterat område: Att främja återhämtning och sysselsättning för främst unga	€ belopp
01 Stödja övergången till en koldioxidsnål och resurseffektiv ekonomi	
02 Social innovation	
03 Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
04 Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
05 Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT	
06 Icke-diskriminering	
07 Jämställdhet	
08 Ej tillämpligt	342 234
Totalt	342 234

Vägledande principer för urval av insatser

Övervakningskommittén skall på basen av programmets vägledande principer granska och godkänna närmare metod och kriterier för att välja ut insatser för att uppnå en bra kvalitet på programgenomförandet.

Urvalskriterierna bör utformas så att jämställdhet mellan könen, jämlikhet och hållbar utveckling beaktas på ett sådant sätt att de integreras i projektgenomförandet.

Vid utformandet av generella urvalskriterier bör särskilt vikt fästas vid att såväl stödmottagaren som de planerade åtgärderna är stödberättigade och att projektet har en klar projektplan där både målsättning och planerade aktiviteter är relevanta för att bedöma projektets förväntade resultat.

Särskild vikt kommer att läggas vid aktiviteter som stöder personer som p.g.a. coronaviruspandemin drabbats av arbetslöshet, antingen genom att aldrig kommit in på arbetsmarknaden eller genom att de arbetslösa eller permitterade.

Även projektets bidrag till förverkligandet av Östersjöstrategin, innovationsstrategin för smart specialisering och strategin för livslångt lärande beaktas i tillämpliga delar.

Entreprenörskap och kompetens

Ålands strukturfondsprogram 2014-2020

Programändring 4

Digitalt ÖK-möte 7.12.2020

Bilaga 6

Programändring, 4

- KOM presenterade under våren 2020 ett flertal förslag till förändringar av regelverket för sammanhållningspolitiken 2014-2020.
- **Programperioden förlängs** med två år 2020-2022 (sista datum för implementeringen oförändrad 31.12.2023, utgifter som uppstått hos stödmottagaren)
- Eruf medel kan **användas till rörelsekapital**
- **Tilläggsfinansiering till båda fonderna (REACT) 2021-2022** ur en återhämtningsfond. Tilläggsfinansiering förutsätter nytt insatsområde (=prioritering) i befintligt OP alternativt nytt OP (REACT). Beakta landsspecifika rekommendationer 2020
- Utgifter **stödberättigande** från och med den 1 februari 2020.
- Partnerskapsöverenskommelsen påverkas inte.

Reviderad OP finansiering

Tematiskt mål TM	Godkänd finansieringsram (OP version 5.0) (€)	Omfördelning (€)	Tillskott år 2021 (€)	Fondens andel (%)	Förslag ny finansieringsram (€)
TM 1 Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	3 716 060	-1 000 000		50 % Eruf	2 716 060
TM 3 Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag	929 016	+ 1 000 000		50 % Eruf	1 929 016
Nytt TM Främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och förberedande av en grön, digital och resiliert återhämtning av ekonomin			+342 234	100% Eruf	342 234
Nytt TM Återhämtning och främjande av sysselsättning för främst unga			+342 234	100 % ESF	342 234
Totalt	4 645 076	0	+684 468		5 329 544

Omfördelning av Eruf medel

- De omfördelade medlen beviljas SMF företag i form av rörelsekapital (likviditetsstöd), där behov uppstått med anledning av covid-19 pandemin och de restriktioner som införts.
- Omfördelningen har möjliggjorts med anledning av förvaltningsmyndighetens beslut om en justerad investeringsperiod för programmets finansieringsinstrument.
- mellan 1 000 000 - 1 700 000 euro, det slutliga beloppet fastställs efter 31.12.2020.
- Utgifter föreslås bli stödberättigande från och med den 1 februari 2020.
- Ändringen stöds av kommissionens landspecifika rekommendation 2020 om att vidta åtgärder för att ge den reala ekonomin likviditet och särskilt SMF. Programmets strategi är fortfarande relevant för insatsområdet.

Omfördelning av Eruf medel

Reviderade utfallsindikatorer

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CO3	Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag (Finansieringsinstrument)	Antal	20 10	Förvaltnings- myndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO27	Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	Euro	3 100 000 1 700 000	Förvaltnings- myndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO28	Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Antal	25 18	Förvaltnings- myndighetens uppföljningssystem	Årligen

Omfördelning av Eruf medel

Föreslagna nya utfallsindikatorer

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV20	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd till små och medelstora företag för rörelsekapital (bidrag) i COVID-19-svar (total offentlig kostnad)	euro	1 000 000	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CV22	Antal små och medelstora företag som stöds med icke återbetalningsbart ekonomiskt stöd för rörelsekapital (bidrag) (=CO02)	Antal	8	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen

Omfördelning av Eruf medel

- Programmets förväntade bidrag till ett ökat Förädlingsvärde per arbetstimme för valda branscher år 2023 föreslås oförändrat, detta med hänsyn till omfördelningen och programmets begränsade finansieringsram i förhållande till hela den åländska ekonomin och att det är ytterst svårt att prognosticera effekterna och justera slutmål år 2023 så länge covid-19 pandemin pågår med restriktioner som påverkar den åländska ekonomin.

Tillskott av Eruf medel

- Målet att förbereda och underlätta en **återhämtning** av ekonomin mot en hållbar framtid.
- Förväntat resultat ett företagsklimat som är resilient. Förmågan att hantera motgångar och förändringar används för att fortsätta utveckla eller nyutveckla företagens affärsverksamhet.
- Åtgärderna bedöms dra nytta av de flaggskepp som rekommenderas för faciliteten för återhämtning som Flaggskeppsprojekt för Modernisering - Digitalisering av offentlig förvaltning och offentliga tjänster och Flaggskeppsprojekt för Omskolning och kompetensutveckling — Anpassning av utbildningssystemen till stöd för digitala färdigheter, utbildning och yrkesutbildning för alla åldrar.

Tillskott av Eruf medel

- Exempel på åtgärder:

- utveckling och erbjudande av tjänster som företagen behöver t.ex. riktad rådgivning och individuell coachning med anledning av covid-19 pandemin,
- främjande av nya samarbeten mellan företag som förbättrar företagens verksamhetsmiljö och möjligheter att utvecklas t.ex. matchning av kompetenser och efterfrågan då arbetsmarknaden förändrats
- praktiskt entreprenörskap som en del av kunskapsinhämtning inom utbildningsprogram för att stimulera till ett eget företagande
- att inhämta, utveckla och sprida kunskap som företagen behöver för morgondagens turism och anpassning till en hållbar utveckling
- att inhämta, utveckla och sprida kunskap som företagen behöver om morgondagens konsumtion för nya hållbara affärsmodeller
- att utveckla en kunskapsbank för digitaliseringsåtgärder inom SMF företag (en webbtjänst)

Tillskott av Eruf medel

- Den huvudsakliga **målgruppen** för åtgärderna är SMF företag, intresse- och branschorganisationer samt offentliga aktörer.
- **Stödmottagare** kan vara offentliga organ och övriga juridiska personer såsom föreningar, stiftelser etc.
- **Finansieringsform:** Projektstöd (icke återbetalningspliktigt direktstöd) till organisationer och offentliga aktörer

Ett tillskott av Eruf medel (342 234 euro) till ett nytt insatsområde

Återhämtning för SMF företag

Föreslagna utfallsindikatorer

Id	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV20	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd till små och medelstora företag för rörelsekapital (bidrag) för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19 (total offentlig kostnad)	euro	342 234	Förvaltningsmyndighetens uppföljnings-system	Årligen
CV24	Antal små och medelstora företag som får annat än ekonomiskt stöd (rådgivning etc.) för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19 (=CO04)	Antal	30	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CVXX	Antal små och medelstora företag som startar upp ny affärsverksamhet.	Antal	10	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO28	Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Antal	5	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen
CO29	Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	Antal	10	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	Årligen

Tillskott av Eruf medel

Föreslagen resultatindikator

Id	Indikator	Måttenhet	Utgångs värde	Utgångsår	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
	Antal SMF företag exklusive jord- och skogsbruk och fiske	Antal	2 434	2019	2 450	Statistikcentralen, Företagsregister, ÅSUB, Företag FO008	2023

Tillskott av ESF medel

- Målet att underlätta för personer utanför arbetskraften att kunna ta sig in på den, antingen för första gången eller på nytt.
- Exempel på **åtgärder**
  - projekt som påskyndar enskilda individers återgång till den öppna arbetsmarknaden
  - projekt som påskyndar unga personers inträde på den öppna arbetsmarknaden
- Den huvudsakliga målgruppen är unga personer utanför arbetsmarknaden, antingen tillfälligt eller att de inte kunnat ta sig ut på arbetsmarknaden. Sekundära målgruppen är övriga utanför den öppna arbetsmarknaden.

Tillskott av ESF medel

- Stödmottagare kan vara offentliga organ och övriga juridiska personer.
- Finansieringsform: Projektstöd (icke återbetalningspliktigt direktstöd) till organisationer och offentliga aktörer.

Tillskott av ESF medel

Föreslagna utfallsindikatorer

	Indikator	Måttenhet	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CV30	Värdet av icke återbetalningspliktiga finansiella stöd (bidrag) i COVID-19-svar (total offentlig kostnad)	euro	342 234	Förvaltningsmyndighetens uppföljnings-system	Årligen
CV31	Antal deltagare som deltar i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19	Antal	40	Förvaltningsmyndighetens uppföljnings-system	Årligen
CV33	Antal enheter som stöds deltar i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19	Antal	1	Förvaltningsmyndighetens uppföljnings-system	Årligen

Tillskott av ESF medel

Föreslagna resultatindikatorer

Id	Indikator	Måttenhet	Utgångs värde	Utgångsår	Målvärde 2023	Datakälla	Rapportering
CVR1	Antal deltagare i sysselsättning sex månader efter avslutad åtgärd	Antal				Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	2023
CVR2	Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd i projekt för att bekämpa eller motverka effekterna av COVID-19*	Antal	0	2019	30	Förvaltningsmyndighetens uppföljningssystem	2023

Tack och på återseende!

regeringen.ax

Urvalskriterier, programändring 4

För varje ansökan om finansiering, kommer en bedömning att göras huruvida projektet uppfyller och till vilken grad med programmets urvalskriterier. Uppfyller ett projekt **inte urvalskriterierna** enligt vad som närmare föreskrivs nedan kan projektet inte erhålla stödfinansiering.

Varje urvalskriterium innehåller bedömningskriterier vilka poängsätts med 0-5 poäng. För samtliga kriterier finns en nollnivå som betyder att ansökan saknar relevans eller information för att bedöma kriteriet. Varje poäng multipliceras sedan med kriteriets vikt. Summan av viktkoefficienterna av samtliga urvalskriterier inom det särskilda målet är alltid 100.

Operativprogrammet för Eruf och ESF har två typer av urvalskriterier, obligatoriska och prioriterande:

1.1 Obligatoriska kriterier (gemensamma för Eruf och ESF)

De obligatoriska urvalskriterierna är krav som baserar sig på EU- och nationell lagstiftning och som förvaltningsmyndigheten bör försäkra sig om innan projektets godkännande.

Om något av följande villkorade urvalskriterier inte uppfylls kan projektet inte få finansiering.

1. Projektet överensstämmer med målsättningen för dels programmet dels det särskilda målet. Projektet har en målinriktad och konkret plan som grundar sig på ett identifierbart behov och som möjliggör granskning av projektets framsteg.
2. Projektet bidrar till programmets och det särskilda målets måluppfyllelse genom fastställda resultatindikatorer.
3. Projektet genomförs på ett kostnadseffektivt sätt. För att kostnadseffektiviteten ska kunna bedömas krävs, i förhållande till projektets ändamål och aktiviteter en väl genomarbetad och tillräckligt specificerad budget och att gällande regelverk ifråga om konkurrensutsättning iakttas, LL (1994:43) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling, LF (1998:101) om offentlig upphandling, Ålands landskapsregerings beslut (2006:41) gällande vissa upphandlingar samt Ålands landskapsregerings beslut om stödberättigande kostnader för EU programmen.
4. Genomförandekapacitet;
  - Stödmottagaren ska visa att de administrativa och personella resurserna finns för att genomföra projektet och uppnå de mål som ställs i projektplanen.
  - Stödmottagaren är inte föremål för konkurs eller har i betydande grad försummat att betala skatter eller socialskyddsavgifter och projektorganisationen har inte tidigare gjort sig skyldig till brott då denna ansökt om bidrag eller meddelats näringsförbud.
  - Stödmottagaren har inget utmättningsbart återkravsbeslut som riktar sig till

ESI-fonderna.

5. Finansiering får inte användas som ett allmänt verksamhetsstöd, dvs för stödmottagarens sedvanliga aktiviteter, drift och verksamhet.

1.2 Exklusiva obligatoriska urvalskriterier för särskilt mål: Främja konkurrenskraft hos SMF och tillfälligt likviditetsstöd med anledning av covid-19 (Eruf)

För det tillfälliga likviditetsstödet med anledning av covid-19 tillämpas följande obligatoriska kriterier:

- 1.Sökande kan vara enskild näringsidkare, öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, och övriga samfund med fast driftställe på Åland.
- 2.Sökande ska uppfylla villkoren enligt landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47).
- 3.Sökanden ska ha förutsättningar att bedriva en långsiktig lönsam verksamhet.
- 4.Stöd beviljas företag som inte varit i ekonomiska svårigheter per den 31.12.2019 utan likviditetsproblemen har uppkommit under år 2020 till följd av de åtgärder som vidtagits med anledning av undantagsförhållandet i Finland pga COVID-19 utbrottet.

1.2 Prioriterande kriterier, Eruf

Följande urvalskriterier och poängsättning gäller för projekt med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

1.2.3 Särskilt mål: Att främja återhämtning för SMF företag

Urvalskriterier	Bedömningskriterier	Viktning
1. Projektet stöder förnyelse och utveckling av företag som drabbats av coronaviruspandemin	5 poäng: Projektet utvecklar och förnyar affärsmodeller och processer, tjänster och produkter och/eller syftar till att nå nya kundgrupper. 3 poäng: Projektet stöder ett samarbete mellan SMF och forsknings-, och utbildnings- eller utvecklingsinstanser. 1 poäng: Projektet främjar användning av digitalisering i små och medelstora företagsverksamhet.	40 (200)

<p>2. Projektet främjar företagets konkurrenskraft.</p>	<p>5 poäng: Projektet stöder företagets internationalisering.</p> <p>3 poäng: Projektet främjar samarbete och nätverk mellan SMF företag.</p> <p>1 poäng: Projektet bidrar till ökat entreprenörskap och/eller intraprenörskap.</p>	<p>40 (200)</p>
<p>3. Projektet främjar hållbar tillväxt</p>	<p>5 poäng: Främjar en ökning av antalet miljöteknikföretag och/eller leder till mer miljöanpassad teknik.</p> <p>2 poäng: Projektet främjar jämställdheten mellan könen, och beaktar genus- och jämställdhetsaspekter i själva projektarbetet – i tex idéer, frågeställningar, problemformuleringar, dokument, rapporter, teorier, metoder, analyser, resultat, planer, riktlinjer, implementering, information och spridning av resultaten.</p> <p>2 poäng: Projektet stöder utvecklingen av koldioxidsnål affärsverksamhet.</p> <p>1 poäng: Projektet främjar lika behandling av olika grupper (tex etnisk bakgrund, funktionshinder) behov av rådgivningsverksamhet.</p> <p>1 poäng: Projektet stöder EU:s strategi för Östersjöregionen.</p>	<p>20 (100)</p>
<p>Summa</p>		<p>100</p>

1.3 Prioriterande kriterier (ESF)

Följande urvalskriterier och poängsättning gäller för projekt med finansiering från Europeiska socialfonden (ESF).

1.3.5 Särskilt mål: Återhämtning och främjande av sysselsättning främst bland unga arbetslösa

Urvalskriterier	Bedömningskriterier	Viktning
1. Projektet främjar sysselsättningen direkt eller indirekt.	5 Projektet riktar sig till ungdomar.	25 (125)
2. Projektet främjar rörlighet på arbetsmarknaden.	3 Projektet stöder kompetenshöjning av arbetslösa.	15 (45)
	2 Projektet stöder arbetsmarknadsåtgärder som till exempel systematiserar uppfångandet av inaktiva på arbetsmarknaden.	10 (20)
3. Projektet främjar hållbar tillväxt	2 Projektet främjar jämställdheten mellan könen, och beaktar genus- och jämställdhetsaspekter i själva projektarbetet – i tex idéer, frågeställningar, problemformuleringar, dokument, rapporter, teorier, metoder, analyser, resultat, planer, riktlinjer, implementering, information och spridning av resultaten.	10 (20)
	2 Projektet stöder likabehandling.	10 (20)
	2 Projektet främjar olika gruppers (tex etnisk bakgrund, funktionshinder) behov av rådgivningsverksamhet.	10 (20)
	2 Miljöutbildning ingår.	10 (20)
	2 Projektet stöder EU:s	10 (20)

	strategi för Östersjöregionen.	
Summa		100

Entreprenörskap och kompetens

Ålands strukturfondsprogram
2014-2020

Urvalskriterier programändring 4

Digitalt ÖK-möte 7.12.2020

Gällande urvalskriterier

Viktigt verktyg i prioriteringen av projekt inför beslut om stöd, säkerställer att de aktiviteter som genomförs får avsedd effekt på de uppställda program målen.

- Fastställda av ÖK inför programstart mars 2015.
- Två typer av urvalskriterier, obligatoriska och prioriterande.
- De obligatoriska urvalskriterierna är krav som baserar sig på EU- och nationell lagstiftning som förvaltningsmyndigheten bör försäkra sig om innan projektets godkännande (att stödmottagaren har en genomförandekapacitet, att de planerade åtgärderna är stödberättigade och att projektet har en klar projektplan där både målsättning och planerade aktiviteter är relevanta, att projektet genomförs kostnadseffektivt samt att det inte gäller projektägarens sedvanliga verksamhet). Om något av de obligatoriska urvalskriterier inte uppfylls kan projektet inte få finansiering.
- De prioriterande kriterierna bedöms utifrån fastställd viktning.

Särskilt mål: främja konkurrenskraft hos SMF och tillfälligt likviditetsstöd med anledning av covid-19

- Det tillfälliga likviditetsstödet

Förslag 4 obligatoriska kriterier.

- 1.Sökande kan vara enskild näringsidkare, öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, andelslag, och övriga samfund med fast driftställe på Åland.
- 2.Sökande ska uppfylla villkoren enligt landskapslagen om rätt att utöva näring (1996:47).
- 3.Sökanden ska ha förutsättningar att bedriva en långsiktig lönsam verksamhet.
- 4.Stöd beviljas företag som inte varit i ekonomiska svårigheter per den 31.12.2019 utan likviditetsproblemen har uppkommit under år 2020 till följd av de åtgärder som vidtagits med anledning av undantagsförhållandet i Finland pga covid-19 utbrottet.

Särskilt mål: Att återhämtning för SMF företag, Eruf

Urvalskriterier	Bedömningskriterier	Viktning
1. Projektet stöder förnyelse och utveckling av företag som drabbats av coronaviruspandemin	<p>5 poäng: Projektet utvecklar och förnyar affärsmodeller och processer, tjänster och produkter och/eller syftar till att nå nya kundgrupper.</p> <p>3 poäng: Projektet stöder ett samarbete mellan SMF och forsknings-, och utbildnings- eller utvecklingsinstanser.</p> <p>1 poäng: Projektet främjar användning av digitalisering i små och medelstora företagsverksamhet.</p>	40 (200)
1. Projektet främjar företagets konkurrenskraft.	<p>5 poäng: Projektet stöder företagets internationalisering.</p> <p>3 poäng: Projektet främjar samarbete och nätverk mellan SMF företag.</p> <p>1 poäng: Projektet bidrar till ökat entreprenörskap och/eller intraprenörskap.</p>	40 (200)
1. Projektet främjar hållbar tillväxt	<p>5 poäng: Främjar en ökning av antalet miljöteknikföretag och/eller leder till mer miljöanpassad teknik.</p> <p>2 poäng: Projektet främjar jämställdheten mellan könen, och beaktar genus- och jämställdhetsaspekter i själva projektarbetet – i tex idéer, frågeställningar, problemformuleringar, dokument, rapporter, teorier, metoder, analyser, resultat, planer, riktlinjer, implementering, information och spridning av resultaten.</p> <p>2 poäng: Projektet stöder utvecklingen av koldioxidsnål affärsverksamhet.</p> <p>1 poäng: Projektet främjar lika behandling av olika gruppers (tex etnisk bakgrund, funktionshinder) behov av rådgivningsverksamhet.</p> <p>1 poäng: Projektet stöder EU:s strategi för Östersjöregionen.</p>	20 (100)
Summa		100

Särskilt mål: Återhämtning och främjande av sysselsättning främst bland unga arbetslösa, ESF

Urvalskriterier	Bedömningskriterier	Viktning
1. Projektet främjar sysselsättningen direkt eller indirekt.	5 Projektet riktar sig till ungdomar.	25 (125)
1. Projektet främjar rörlighet på arbetsmarknaden.	3 Projektet stöder kompetenshöjning av arbetslösa. 2 Projektet stöder arbetsmarknadsåtgärder som till exempel systematiserar uppfångandet av inaktiva på arbetsmarknaden.	15 (45) 10 (20)
1. Projektet främjar hållbar tillväxt	2 Projektet främjar jämställdheten mellan könen, och beaktar genus- och jämställdhetsaspekter i själva projektarbetet – i tex idéer, frågeställningar, problemformuleringar, dokument, rapporter, teorier, metoder, analyser, resultat, planer, riktlinjer, implementering, information och spridning av resultaten. 2 Projektet stöder likabehandling. 2 Projektet främjar olika gruppers (tex etnisk bakgrund, funktionshinder) behov av rådgivningsverksamhet. 2 Miljöutbildning ingår. 2 Projektet stöder EU:s strategi för Östersjöregionen.	10 (20) 10 (20) 10 (20) 10 (20)
Summa		100

Bilaga 9

Förslag till ändring (6) av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland för perioden 2014 - 2020 (cci 2014fi06drdp002)

Ålands landskapsregering föreslår följande ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014 - 2020 i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 artikel 4 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), artikel 11 a och 11 b. Ändringen påverkar inte Partnerskapsöverenskommelsen.

Ändringen har presenterats för programmets övervakningskommitté den 7 december 2020, varvid beslöts godkänna förslaget till programändring enligt nedanstående.

1. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll.

Ändringens huvudsakliga innehåll med motivering beskrivs nedan.

Ändringarna görs med anledning av den tvååriga övergångsperioden (åren 2021 och 2022). Ändringarna görs också med anledning Europeiska unionens förslag om att komplettera den ordinarie fleåriga rambudgeten 2021-2027 med en återhämtningsfinansiering. Återhämtningsfinansieringen presenterades i slutet av maj 2020 i KOM (2020) 442 och ska bidra till EU:s återuppbyggnad efter Covid-19 pandemin. Återhämtningsfinansieringen bidrar för jordbruket och landsbygden del med 1.862.000 euro som under 2021 och 2022 skall förstärka landsbygdsutvecklingsfondens finansiering av Ålands landsbygdsutvecklingsprogram för perioden 2014-2020. Insatserna som finansieras med återhämtningsmedel ska stödja genomförandet av gemenskapens strategier inom den ”Gröna given” som omfattar jordbruket och landsbygden, det vill säga ”Från jord till bord-strategin” och ”Biodiversitetsstrategin”. Insatserna skall därmed ha fokus på miljö- och klimat men också innovation och digitalisering..

Enligt artikel i Rådets förordning x ska medlemsstaterna i sina landsbygdsutvecklingsprogram fastställa de insatser som kommer att finansieras med det tilldelade beloppet.

För övergångsperioden kommer finansiering tillhörande programperioden 2021 - 2027 att kunna användas (sk. *nya pengar*). Medlemsstaterna ska i sina landsbygdsutvecklingsprogram fastställas även de insatser som kommer att finansieras med nya pengar. Övergångsperioden föranleder även övriga åtgärder så som förlängning och anpassning av åtaganden (M10 och M11) som har ingåtts under åren 2014 - 2020. Utöver nya EU-medel och motsvarande nationell motfinansiering kommer programmet att behöva tillföras även mera nationella medel för att finansiera LFA:s nationella husdjursförhöjning under åren 2021 och 2022.

I programbudgeten för åren 2014 - 2020 finns även outnyttjade medel (sk. *gamla pengar*) som föreslås bli omfördelade från åtgärd M02, M04 och M06 till M10 för att försäkra ett effektivt genomförande av programmet. Även inom arealstöden M10 och M11 samt inom den nationella

tilläggsfinansieringen (sk. top-ups) föreslås överföringar och justeringar. Detta föranleder även en omfördelning av programfinansieringen mellan de olika fokusområdena.

Med anledning av övergångsperioden och på grund av att programmet tillförs både återhämtningspengar och nya pengar ska nya målindikatorer för varje finansieringslag fastställas för år 2025.

Ändringarna ska registreras i programdokumentet via SFC-datasystemet som ännu inte har anpassats till övergångsperioden. Föreslås att förvaltningsmyndigheten beviljas fullmakt att överföra de nedan föreslagna ändringarna i SFC-datasystemet i enlighet med de tekniska kraven i systemet.

1.1 Förlängning av varaktigheten av programmet

Föreslås att landsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 ska tillämpas under åren 2021 och 2022.

Motivering:

Enligt kommissionens förslag till reform¹ av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020 skulle medlemsstaterna börja genomföra sina strategiska planer från och med den 1 januari 2021. Detta skulle innebära att medlemsstaterna lämnar in sina strategiska planer senast den 1 januari 2020 och att kommissionen godkänner dessa planer under årets lopp. Med tanke på det rådande läget i både parlamentet och rådet står det klart att grundrättsakterna och de påföljande delegerade akterna och genomförandeakterna inte kommer att antas formellt före januari 2020 och att det därför kommer att vara nödvändigt att planera för en övergångsperiod.

Denna övergångsperiod kommer att kräva en förlängning av den nuvarande rättsliga ramens tillämplighet och anpassningar av vissa regler för att säkerställa kontinuiteten i den gemensamma jordbrukspolitiken fram till dess att det nya systemet har införts.

Utan en förlängning av landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 riskerar jordbrukare och andra stödmottagare att inte få stöd under övergångsperioden.

Stöden som beviljas från landsbygdsutvecklingsprogrammet har en stor betydelse för det åländska jordbruket och livsmedelsindustrin varför det är viktigt att stöd kan beviljas också under övergångsperioden.

---

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 (COM(2018) 392 final – 2018/0216(COD)). Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (COM(2018) 393 final – 2018/0217(COD)). Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter, (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter, (EU) nr 228/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden och (EU) nr 229/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för de mindre Egeiska öarna (COM(2018) 394 final/2).

På EU-nivå utarbetas gemensamma övergångsbestämmelser² (*övergångsförordning*) som ännu inte har godkänts. Enligt artikel 1.2 i förordningsförslaget har medlemsstaterna dock en skyldighet att begära om förlängning av landsbygdsutvecklingsprogrammet för övergångsperioden för att programmet ska kunna tillämpas under åren 2021 - 2022.

1.2 Fördelning av återhämtningspengar

I samband med förhandlingarna kring unionens långtidsbudget har det också överenskommit om ett omfattande återhämtningspaket som ska stödja medlemsstaternas återhämtning från de följder som Covid-19 pandemin orsakat. I paketet ingår också en pott medel som skall förstärka Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och igenom fonden finansiera återhämtningsåtgärder. Medlemsstaten Finland erhöll ca 210 miljoner euro och dessa medel skall fördelas på de två landsbygdsutvecklingsprogram som finns i Finland. Den andel som fördelas till Ålands landsbygdsutvecklingsprogram utgör 0,87 % av den totala pott som fördelats till Finland eller 1.862.000 euro. Finansieringen skall stödja målen i den gröna given och ha en tonvikt mot miljö och klimat samt grön ekonomi, digitalisering och socioekonomisk hållbarhet.

Ingen nationell motfinansiering kommer att användas varvid EU:s finansieringsandel är 100%.

Återhämtningspengarna kräver en separat budgetuppföljning varför de behöver öronmärkas till specifika åtgärder.

Nya åtgärder tillfogas programmet

Föreslås att åtgärd M07 (Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden) tillfogas programmet och att 500.000 av återhämtningspengarna tilldelas åtgärden.

Föreslås vidare att åtgärd M16 (Samarbete) tillfogas programmet och att 250.000 euro tilldelas åtgärden.

Åtgärderna presenteras i sin helhet i bilaga 1 och 2.

Motivering:

---

² EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2020/... av den x om fastställande av vissa övergångsbestämmelser för stöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) under åren 2021 och 2022, om ändring av förordningarna (EU) nr 228/2013 och (EU) nr 229/2013, om ändring av förordningarna (EU) nr 1305/2013, (EU) nr 1306/2013 och (EU) nr 1307/2013 vad gäller resurser och tillämpning under åren 2021 och 2022 och om ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller resurser och fördelningen av sådant stöd under åren 2021 och 2022

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M07 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdens och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

Åtgärden främjar miljö- och socioekonomisk hållbarhet i landsbygdsområden genom aktiviteter som syftar till återställande och uppgradering av det naturliga arvet i byar och landsbygdslandskap och ökar därmed invånarnas trivsel i sin närmiljö.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena samt att effektivera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status.

De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktinsatser.

Lokalt genomförda riktade insatser som förbättrar miljön bidrar till programmets tvärgående miljömål genom att skapa förutsättningar för främjande av jordbrukstest vattenvård och biologisk mångfald. Åtgärden kan även leda till innovationer och till att nya metoder tas i bruk.

Åtgärden genomförs som olika projekt som effektiviserar genomförandet av programmets miljöinsatser, men även andra insatser som främjar miljön. Stödet betalas till den som genomför projektet.

Åtgärden omfattar två underåtgärder

- 01 Utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde
- 02 Utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

Landsbygdsutvecklingsprogrammet har inte omfattat åtgärd M16 tidigare men åtgärden anses nu vara nödvändig för att effektivera samarbetet inom näringen både inom Åland och med institutioner utanför Åland för att hantera de småskalighets- och utvecklingsproblem som de glesa strukturer och insulära läge som karakteriserar programområdet.

Den livsmedelsindustri som finns på Åland är avgörande för jordbruket idag samtidigt som den lokala marknadens begränsade omfattning begränsar utvecklingsmöjligheterna för industrin samtidigt som möjligheter till export ofta är avgörande samtidigt som export kräver en produktion med en lönsamhet som kan hantera de höga transportkostnaderna som karakteriserar programområdet. Programadministrationen bedömer att Covid-19 pandemin kan innebära att

transportkostnaderna och de problemen med glesa strukturer och effekterna av Ålands avskilda läge kan ytterligare förstärkas.

För att förebygga och förekomma detta så att Åland kan bibehålla eller öka primärproduktionen och förädlingsindustrin är syftet med åtgärden att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt även inom skogsbruket. Målsättningen är att göra det möjligt för aktörerna att genomföra studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investeringar testa nya verksamheter, tekniker, produkter, digitaliseringsprocesser eller andra arbetssätt som kan utveckla och förstärka den åländska landsbygden och livsmedelsproduktionen.

Målsättningen är vidare att åtgärderna inom insatsen skall stödja en ökad konkurrenskraft inom jordbruk och trädgårdsnäring (FO 2A) men också stödja en ökad konkurrenskraft inom hela livsmedelskedjan (FO 3A) samt bidra till en allmän utveckling och sysselsättning på landsbygden (FO 6A) och stödja konkurrenskraften inom de små företagen verka inom livsmedelsbranschen.

Åtgärderna genomförs med återhämtningsfinansiering vilket innebär att projekten som stöds kommer att ha en tonvikt på grön ekonomi, digitalisering och socioekonomisk hållbarhet.

I programmet föreslås genomföras en av de tillgängliga underåtgärderna; 16.2 Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk.

Återhämtningspengar till befintliga åtgärder

Föreslås att återhämtningspengar används även för att finansiera åtgärd M11 (Ekologisk produktion) under stödåret 2021.

Motivering:

Ekologisk produktion stöder genomförandet av EU:s strategi för Jord till bord och bidrar till att uppnå målen för de gröna given.

Sammanfattning av användning av återhämtningspengar

Åtgärd	Belopp
M07	500.000
M11	1.100.000
M16	262.000
Totalt	1.862.000

1.3 Användning av finansiering av tillhörande programperioden 2021 - 2027

Föreslås att totalt 5.636.000 euro av budgeten för nästa programperiod (2021 - 2027) förs in i budgeten för det förlängda landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014 - 2020 för att användas under övergångsperioden året 2021. Förvaltningsmyndigheten återkommer till budgeten för 2022 då slutligt beslut kring den fleråriga budgetplanen fattats. Förslaget utgår från en

oförändrad Eu-finansieringsandel om 36,5 % i enlighet med landsbygdsprogrammet för perioden 2014-2020 men finansieringsandelen kan komma att förändras.

Beloppet används för att finansiera programmets befintliga åtgärder enligt principen gamla åtgärder + nya pengar. Föreslås att åtgärderna tilldelas nya pengar från nästa programbudget enligt följande:

Åtgärd	Belopp
M01	40.000
M02	40.000
M04	1.500.000
M06	144.000
M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk	320.000
M13 Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar (kompensationsersättning, LFA)	3.188.000
M19	244.000
M20	160.000
Totalt	5.636.000

Motivering:

För att upprätthålla kontinuitet i arbetet med genomförande av åtgärderna inom kunskapsöverföring och kompetensutveckling samt åtgärder för att förbättra konkurrenskraften inom jordbruket och livsmedelsförädlingen samt att fortsatt stimulera nyetableringar inom jordbruket är det viktigt att dessa åtgärder görs tillgängliga med tillräcklig finansiering också under övergångsperioden. De behov som beskrivs i programmet inför 2014-2020 kvarstår och under programperioden har enskilda händelser som t.ex. krisen inom mjölknäringen och den kraftiga torkan under 2018 visat att näringen ständigt behöver arbeta med resiliensfrågor för att kunna bibehålla och utveckla produktionen samt förbättra lönsamheten inom näringen.

För att upprätthålla de miljöeffekter som redan uppnåtts bör finansiering av de åtaganden om miljöersättning och åtaganden om ekologisk produktion som ingåtts under programperioden garanteras under övergångsperioden. Samtliga åtaganden bör därför kunna förlängas med samma villkor och ersättningsbelopp.

Stödet till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar ska kompensera jordbrukare för extrakostnader och inkomstbortfall relaterade till begränsningarna. Stödet har en stor betydelse för de ekonomiska förutsättningarna för bedrivande av jordbruk på de enskilda gårdarna på Åland och är viktigt för bibehållandet av ekonomiskt livskraftiga gårdsbruksenheter och därmed till upprätthållandet av sysselsättningen på landsbygden och främjandet av landsbygdsområdenas ekonomiska utveckling. Det är viktigt att stödet kan betalas till samma belopp under övergångsperioden.

I sammanhanget konstateras att det också viktigt att upprätthålla det framgångsrika arbetet med lokal utveckling enligt leader-metoden varför det är motiverat att också under övergångsperioden försäkra finansiering för den lokala aktionsgruppens arbete.

1.4 Omfördelning av programfinansiering 2014-2020

Föreslås en omfördelning av programfinansiering från åtgärd M02 (Rådgivningstjänster), M04 (Investeringar i fysiska tillgångar) och M06 (Jordbruks- och affärsutveckling), M11 (Ekologiskt jordbruk) och M13 (Stöd till områden med naturliga eller andra särskilda begränsningar, LFA) till åtgärd M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk).

Föreslås att inom åtgärd M02 omfördelas 10.000 euro från miljörådgivning till ekonomirådgivning och resterande 180.000 euro överförs till M10.

Följande belopp kan överföras till M10

- M02: 180.000 euro
- M04: 230.000 euro
- M06: 550.000 euro
- M11: 145.411 euro
- M13: 44.642 euro

Föreslås att de överförda medlen används för att i första hand finansiera åtagandena om balanserad användning av näringsämnen, åtagandena om skötsel av naturbeten med höga naturvärden och åtagandena om riktade insatser på naturbeten under år 2021.

Omfördelningen innebär att de planerade offentliga utgifterna för åtgärd M10 ökas med totalt 1.150.053 euro och den totala budgeten uppgår därefter till 14.018.447 euro.

Efter omfördelningen uppgår EU:s andel av de totala offentliga utgifterna för M10 till 5.116.909 euro. EU:s finansieringsandel fortsätter oförändrad (36,5%).

I programbudgeten har även ingått en helt nationell finansieringsandel sk. top-up kopplad till M10 (8 888 euro) och M11 (131 000 euro) och som ingick under övergångsåret 2014 i avtalen från programperioden 2007-2013. Hela beloppet kopplat till M10 återstår och av beloppet kopplat till M11 återstår 15.342,28 euro. Föreslås att dessa utnyttjade medel överförs till Kompensationsersättnings (M13) nationella husdjursförhöjning för år 2020.

Motivering:

Det har visat sig att stöd till rådgivning inom ekonomi och konkurrenskraft hittills gått som planerat och att anslaget om 50 000 euro redan utnyttjats under programperioden. Inom miljörådgivningen återstår 190 000 euro som inte utnyttjas. Behovet av ekonomisk rådgivning, framför allt rådgivning gällande marknadsanpassning och konkurrenskraft, förväntas öka delvis som en följd av den pågående Covid-19 pandemin. Under programperioden har hittills ingen miljörådgivning anlåtats varvid det är motiverat att överföra medel från miljörådgivning till ekonomirådgivning för att begränsa effekten förorsakade av sviktande marknad för förädling,

direktförsäljning och övriga problem förorsakade av Covid-19 pandemin. Resterande belopp som inte utnyttjats till miljörådgivning överförs till miljöinsatser inom M10 och istället läggs tyngdpunkten på olika miljöprojekt som kan genomföras med hjälp av den nya åtgärden M07 (se punkt 1.1) och som förväntas engagera ett större antal markförvaltare.

Åtgärd M04 och M06 har genomförts med gott resultat under åren 2014-2020. För att klargöra situationen under övergångsperioden och skapa en tydligt system för uppföljningen av den nya finansieringen som sätts till programmet föreslås att de medel som återstår inom åtgärderna M04 och M06 överförs till åtgärd 10.

Åtgärd M11 och M13 har genomförts med gott resultat under åren 2014 - 2020 och målsättningarna har uppnåtts. Endast en liten del av programfinansieringen återstår vid utgången av år 2020 och för att effektivt kunna utnyttja programbudgeten är det motiverat att överföra dessa små belopp till åtgärd M10. Den nationella tilläggsfinansieringen för M10 och M11 top-ups var knuten till övergångsåret 2014 varvid betalningar under senare år inte har varit aktuell. Under åren 2014 – 2020 har dock den nationella tilläggsfinansieringen för kompensationsersättningens nationella husdjursförhöjning överskridits med 44.435 euro som delvis kan kompenseras med överföringar från den nationella tilläggsfinansieringen från M10 och M11.

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

1.5 Ökning av programmets nationella finansiering

Föreslås att ytterligare 20.205 euro tillförs i nationella medel för kompensationsersättningens nationella husdjursförhöjning för att täcka underskottet om 44.435 euro för åren 2014-2020 (24.230 euro överförs från M10 och M11 top-ups, se punkt 1.4) samt 824.000 euro för behovet åren 2021 – 2022.

Motivering:

Kompensationsbidraget (M13) består dels av en delfinansierad del som beviljas till samtliga gårdar och därutöver av en helt nationellt finansierad del som betalas till husdjursgårdar. Den nationella förhöjningen är 60 euro per hektar och programbudgeten beräknades för den årliga betalningen under åren 2014 – 2020 utgående från en uppskattad areal. Programbudgeten för åren 2014 - 2020 har varit 2 426 000 euro vilket nu har visat sig vara 44.435 euro mindre än det verkliga behovet.

Det har varit nödvändigt att ha en differentierad stödnivå på basen av olika brukningssystem. På Åland är den allmänna växtodlingens naturliga begränsningar mindre än den naturliga begränsningen för husdjursproduktionens brukningssystem. Av den anledningen skulle en jämn stödnivå ha lett till en överkompensations till växtodlingen i förhållande till husdjursproduktionen. Det är därför motiverat att stödnivån fortsättningsvis är differentierad.

1.6. Övriga ändringar med anledning av övergångsperioden

1.6.1 Förlängning av åtaganden (åtgärd M10 och M11)

Ålands landskapsregering avser att i enlighet med artiklarna 7.2 och 7.3 i övergångsförordningen (som innebär en ändring av artiklarna 28.5 och 29.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013) samt artikel 14.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014 förlänga de åtaganden om miljöersättning (M10) och åtaganden om ekologisk produktion (M11) som löper ut år 2021 med ett år och därefter år 2022 ytterligare med ett år. Stödmottagaren ska i samband med ansökan om utbetalning ansöka om att åtagandet förlängs. En odlare som inte vill förlänga sitt åtagande kan frånträda åtagandet utan påföljder när åtagandeperioden upphör.

Ändringar i åtaganden i samband med en förlängning

Föreslås att det i samband med förlängningen av de åtaganden som är från år 2016 ska vara möjligt att göra nedan beskrivna ändringar. Avsikten med de föreslagna ändringarna är att skapa förutsättningar för så många lantbrukare som möjligt att kunna förlänga sina åtaganden efter att den inledande perioden om fem år har gått ut.

Föreslås vidare att övriga åtaganden förlängs utan ändringar eller justeringar frånsett de ändringar som normalt kan göras under åtagandeperioden, så som minskning av åtagandets areal till följd av besittningsöverföringar.

Landskapsregeringen bedömer att ändringarna i åtaganden inte påverkar upprätthållande av de miljöeffekter som hittills uppnåtts.

Frivilliga komplement

I samband med en förlängning av ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen (M10) och ett åtagande om ekologisk produktion (M11) bör det vara möjligt att frånträda de frivilliga komplement som eventuellt ingår i åtagandet utan att ersättning som redan erhållits under den inledande perioden om fem år återkrävs. Enligt gällande regler ska de frivilliga komplementen väljas i samband med att åtagandet ingås varvid nya frivilliga komplement inte längre kan väljas i samband med förlängningen.

Gårdstyp

En stödmottagare som anmält sin gård som husdjursgård i sitt åtagande om balanserad användning av näringsämnen bör ha möjlighet att ändra gårdstypen från husdjursgård till växtodlingsgård utan att den förhöjda ersättningen som erhållits för husdjursgårdar under den inledande perioden om fem år återkrävs, om husdjursproduktionen upphör eller minskar så att djurtäthetskravet om 0,35 de/ha inte längre kan uppfyllas. Enligt gällande regler kan en växtodlingsgård inte ändras till husdjursgård under åtagandeperioden och en sådan ändring är inte heller möjlig i samband med förlängningen.

Minskning av åtagandets areal (M10)

Det bör vara möjligt att minska arealen som ingår i ett åtagande om skötsel av kulturmark, skötsel av naturbeten med höga naturvärden och riktade insatser på naturbeten upp till 50% i samband med förlängningen utan att ersättning som redan erhållits för denna areal under den inledande perioden om fem år återkrävs, om man på gården har börjat avveckla sin

husdjursproduktion och inte längre har det antal djur som behövs för att den areal som ingår i åtagandet ska kunna betas med ett tillräckligt betestryck.

Minskning av antalet djur (M10)

En stödmottagare som väljer att förlänga sitt åtagande om uppfödning av ursprungsraser bör ha möjlighet att minska antalet djur i sitt åtagande med upp till 50% utan att ersättning som redan erhållits under den inledande perioden om fem år återkrävs.

Ekologisk husdjursproduktion (M11)

En stödmottagare vars åtagande om ekologisk produktion omfattar både växtodling och husdjursuppfödning bör i samband med förlängningen av åtagandet ha möjlighet att avsluta åtagandet till den del som gäller husdjursuppfödningen utan att ersättning som erhållits under den inledande perioden om fem år återkrävs, om husdjursproduktionen kommer att upphöra på gården eller om det i övrigt inte finns förutsättningar att bedriva en lönsam ekologisk husdjursproduktion på gården.

Motivering:

På grund av att nya åtaganden inte ingicks i slutet av programperioden 2007 - 2013 ingicks nya åtaganden genast från programperiodens (2014 - 2020) början varvid största delen av de nu gällande åtagandena är från år 2015. Åtagandeperioden var inledningsvis fem år (1.5.2015 – 30.4.2020) och år 2020 förlängdes dessa åtaganden med ett år vilket berättigade för ersättning för år 2020. I samband med förlängningen kunde lantbrukarna göra vissa ändringar och justeringar i sina åtaganden. Ett fåtal åtagande är från år 2016 och den inledande perioden om fem år går ut 30.4.2021. Dessa lantbrukare bör efter den inledande perioden om fem år ha möjlighet att göra samma ändringar och justeringar i sina åtaganden som de odlare som förlängde sina åtaganden år 2020.

I samband med att åtagandena förlängs kan stödmottagarna ha behov att göra vissa ändringar i sina åtaganden. Kan ändringar inte göras finns en risk för att stödmottagaren väljer att helt frånträda sitt åtagande vilket kan leda till ett försvagat miljöarbete på gårdarna och minska intresset för att ingå nya åtaganden under nästa programperiod. Under den senaste femårsperioden har jordbruksföretagen i stor utsträckning drabbats av både de ekonomiska och miljömässiga förhållandena som styr jordbruksverksamheten och på många jordbruksföretag kan produktionsförutsättningarna förändras mycket snabbt.

De frivilliga komplementen är i stor grad beroende av produktionsförhållandena på gården och vissa av dem är direkt kopplade till en produktionsinriktning och övriga förhållanden på gården. I samband med att åtagandet förlängs bör det därför vara möjligt att frånträda sådana frivilliga komplement som inte längre är lämpliga att genomföra på gården. Likaså måste ett gårdsbruksföretag som inte längre har förutsättningar att bedriva husdjursproduktion ha möjlighet att byta gårdstypen från husdjursgård till växtodlingsgård utan att ersättning som redan erhållits återkrävs. Det är dock viktigt att dessa stödmottagare kan fortsätta med övriga delar i sina miljöåtaganden.

En stödmottagare som har ett åtagande om ekologisk husdjursproduktion och som önskar avveckla sin djurhållning bör i samband med att åtagandet förlängs ha möjlighet att avsluta sitt åtagande till den del som gäller husdjursuppfödning. Också på de gårdsbruksföretag som föder

upp ursprungsraser kan produktionsförutsättningarna ha ändrat så att det inte längre är möjligt att hålla kvar den ursprungliga besättningsstorleken varför en minskning av åtagandets djurantal bör vara möjlig i samband med en förlängning av åtagandet.

Åtaganden gällande naturbeten är i de flesta fall kopplade till gårdens husdjursproduktion. En gård som har börjat avveckla sin husdjursproduktion har nödvändigtvis inte längre det antal djur som behövs för att den areal som ingår i åtagandet ska kunna betas med ett tillräckligt betetryck. Därför bör arealen som ingår i åtagandet kunna minska efter den inledande perioden om fem år så att den är anpassad till gårdens verksamhet. Kan åtagandets areal inte minskas finns risk för att stödmottagaren frånträder hela åtagandet vilket riskerar försämra de miljöeffekter som redan uppnåtts på de områden som kunde vara kvar i åtagandet efter förlängningen.

De åtaganden som ingicks år 2015 kunde ändras och anpassa till de rådande omständigheterna på gården i samband med förlängningen år 2020.

På grund av den begränsade möjligheten att tillfoga mark till åtagandena under åtagandeperioden kunde de lantbrukare vars åtagande var från och 2015 och som på sin gårdsbruksenhet hade mark utanför åtagande år 2019 istället ingå ett nytt ettårigt åtagande år 2020 med samma möjlighet att anpassa det nya åtagandet till de rådande omständigheterna på gården.

Omvandling av åtagande

Föreslås att ett åtagande om ekologisk produktion (M11) kan omvandlas till ett åtagande om miljö- och klimatvänligt jordbruk (M10) i samband med att åtagandet förlängs, om stödmottagaren har under programperioden haft ett inledande åtagande om ekologisk produktion som har varit i kraft i minst fem år, d.v.s. ett åtagande från år 2015 som har förlängts år 2020, ett åtagande från år 2016 eller ett åtagande från år 2020 som ingåtts direkt efter den inledande perioden om fem år.

Motivering:

Sedan programperiodens början har förutsättningarna att bedriva jordbruk förändrats och jordbruksföretagen har i stor utsträckning drabbats av både de ekonomiska och miljömässiga förhållandena som styr jordbruksverksamheten, varvid produktionsförutsättningarna kan förändras mycket snabbt på en enskild gård.

En gård som inte längre har förutsättningar att bedriva ekologisk produktion har möjlighet att helt frånträda sitt åtagande efter att åtagandeperioden har löpt ut. Det är dock viktigt att miljöarbetet på dessa gårdar fortsätter varför gården bör ha möjlighet att erhålla ersättning för att i övrigt bedriva ett miljövänligt jordbruk genom att omvandla åtagandet om ekologisk produktion till ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen.

Bilagor :

Bilaga 1 ; M07 - Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden

Bilaga 2; M16 – Samarbete

Bilaga 1:

8.2.5 Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen i landsbygdsområden

8.2.5.1 Rättslig grund

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), artikel 20

Kommissionens förordning (EU) nr 807/2014

Kommissionens förordning (EU) nr 808/2014.

8.2.5.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Åtgärden omfattar följande underåtgärder

- 7.1 Utarbetande och uppdatering av planer för utveckling av kommuner och samhällen på landsbygden och deras grundläggande tjänster och av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra områden med högt naturvärde,
- 7.6 Utredningar och investeringar i samband underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet i landsbygdssamhällen, på landsbygden och i områden med högt naturvärde, inbegripet socioekonomiska aspekter samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten.

Stödområdets omfattning

Stöd inom ramen för denna åtgärd beviljas i hela landskapet Åland. Vissa insatser kan dock vara riktade enbart till vissa geografiska områden.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden främjar miljö- och socioekonomisk hållbarhet i landsbygdsområden genom aktiviteter som syftar till återställande och uppgradering av det naturliga arvet i byar och landsbygdslandskap och ökar därmed invånarnas trivsel i sin närmiljö.

Målsättningen är att genom områdesvisa utredningar och planer främja och utveckla skötseln av områden med höga naturvärden i syfte att bevara den biologiska mångfalden och det öppna jordbrukslandskapet i jordbruksområdena samt att effektivisera utnyttjandet av näringsflöden och minska näringsbelastningen på sjöar och vattendrag i syfte att förbättra sjöarnas och kustvattenförekomsternas ekologiska status.

De lokala utredningarna och planerna ska öka jordbrukarnas och andra markförvaltares medvetenhet av situationen i sin närmiljö och hjälpa dem att hitta de mest lämpliga insatserna som ger den bästa effekten i just det egna området.

Samtliga jordbrukare och andra markförvaltare i ett område görs delaktiga i planeringen och i genomförandet av insatserna vilka även kan leda till andra former av samarbete och utveckling av andra aktiviteter så som rekreations- och kulturaktiviteter. Allas miljömedvetenhet kan ökas och en bättre miljöeffekt uppnås jämfört med enskilda, spridda punktinsatser.

Insatserna inom denna åtgärd bidrar i första hand till följande fokusområden:

- Fokusområde 4A: Återställa och bevara biologisk mångfald
- Fokusområde 4B: Förbättra vattenförvaltningen
- Fokusområde 4C: Förbättra markskötseln

Under varje insats beskrivs närmare på vilket sätt insatsen bidrar till dessa fokusområden.

Lokalt genomförda riktade insatser som förbättrar miljön bidrar till programmets tvärgående miljömål genom att skapa förutsättningar för främjande av jordbrukstes vattenvård och biologisk mångfald. Åtgärden kan även leda till innovationer och till att nya metoder tas i bruk.

Åtgärden genomförs som olika projekt som effektiviserar genomförandet av programmets miljöinsatser, men även andra insatser som främjar miljön. Stödet betalas till den som genomför projektet.

Enligt SWOT-analysen är läget beträffande bevarande av arter och habitat generellt bra på Åland varvid det fortfarande finns många sådana värdefulla livsmiljöer i jordbruksmiljön som har bevarat sin karaktär. Trots att man har lyckats bevara en stor naturbetesareal kan man dock konstatera att förändringar i jordbrukets struktur och metoder redan har börjat påverka landskapsbilden och den biologiska mångfalden negativt bl.a. genom igenväxta områden.

Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Den leder också till en mera sluten landskapsbild. Igenväxningen beror dels på att betningen kan ha upphört helt på de gårdar som har slutat med djurproduktionen men också på att betetrycket är generellt för lågt fram för allt på de frodiga betena och den pressade ekonomiska situationen som många jordbrukare befinner sig i i dagens läge kan leda till ett minskat miljöengagemang och ett minskat intresse att värna om olika biotoper. I takt med att gårdarna blir större finns det allt mindre tid för att genomföra mera krävande miljöinsatser på biotoper som finns utanför den brukade arealen så som på naturbeten, ängar och andra ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat bevarande av naturbeten och en ökad mångfald i jordbrukslandskapet som de behov som relaterar till fokusområde 4A. Inom miljöersättningen (M10) finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla rådgivning om landskapsvård (M02). Denna åtgärd (M07) ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

Enligt Swot-analysen kan man vidare konstatera att det under en längre tid har skett en eutrofiering av sjöar och vattnet i den åländska skärgården, delvis på grund av näringsutsläpp från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket. Dessutom ses näringsbelastningen från stallgödseln som ett växande problem på grund av att husdjursproduktionen har koncentrerats till allt större enheter. Stallgödselns höga fosforinnehåll förorsakar även problem på gårdsnivå på grund av att en del av åkermarken har så höga fosforvärden att endast små mängder

eller ingen stallgödsel alls kan spridas på den. De höga fosforhalterna i både stallgödseln och i åkermarken gör därmed att det krävs stora spridningsarealer och gårdens egen åkermark räcker inte alltid till för en optimal spridning. Detta kan leda till att fosforhalten i åkermarken förhöjs ytterligare med ett ökat näringsläckage som följd.

Man ser en möjlighet för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna och man ser också potential för ett ytterligare ökat samarbete. Inom husdjursproduktionen och särskilt inom mjölkproduktionen har utvecklingen lett till att besättningsstorlekarna har ökat. Man kan redan nu se att behovet av att ytterligare utveckla näringsens effektivitet och konkurrenskraft kommer inom den närmaste framtiden att leda till kraftigt växande besättningar. Husdjuren kommer förmodligen att koncentreras till större besättningar vilket kan innebära en växande punktbelastning.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat ett minskat näringsläckage (N och P) från jordbruket, en sänkning av fosforhalterna i åkermarken, en minskad erosion och urlakning av näringsämnen från åkermark samt en förbättring av hanteringen av stallgödseln på djurgårdarna och ökat samarbete kring gödselhantering mellan djur- och växtodlingsgårdar som de behov som relaterar till fokusområde 4B. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla riktad miljörådgivning (M02). Denna åtgärd (M07) ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

Enligt Swot-analysen kan man börja se en försämring av markens produktionsförmåga som främst beror på den försämrade markstrukturen och den sjunkande halten av organisk substans i åkerjorden. Trots att det åländska jordbruket generellt omfattar ett varierande inslag av olika odlingsgrödor har utvecklingen på en del enskilda gårdar av ekonomiska orsaker gått till en allt ensidigare odling med sämre växtföljder vilka i kombination leder till en försämrad markstruktur och utarmning av marken. Markstrukturen har försämrats också till följd av den begränsade tillgången på åkermark som lett till att man av ekonomiska orsaker har blivit tvungen att ha ett kortare växtföljdsomlopp där samma gröda odlas med allt kortare intervaller. Dessutom bedrivs husdjursproduktion på allt färre gårdar varför allt mindre areal tillförs stallgödsel vilken har en positiv inverkan på markstrukturen. Man ser dock möjligheter för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna vilket beräknas kunna leda till en förbättrad markstruktur på växtodlingsgårdarna.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat förbättring av markens produktionsförmåga, förbättring av markstrukturen och förbättring av vattenhushållningen som de behov som relaterar till fokusområde 4C. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov och jordbrukare har även möjlighet att erhålla rådgivning om landskapsvård (M02). Denna åtgärd ska stöda och förstärka genomförandet av dessa två åtgärder.

8.2.5.3 Omfattning, stödnivå, bidragsberättigade mottagare och, i förekommande fall, metod för beräkning av stödbelopp eller stödnivå fördelat på delåtgärd och/eller typ av insats, vid behov. För varje typ av insats krävs en specificering av stödberättigande kostnader, villkor för stödberättigande, tillämpliga belopp och stödnivåer och principer för fastställande av urvalskriterierna

8.2.5.3.1 01 Utarbetande av förvaltningsplaner för områden med högt naturvärde

Delåtgärd:

7.1 Utarbetande och uppdatering av planer för utveckling av kommuner och samhällen på landsbygden och deras grundläggande tjänster och av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra områden med högt naturvärde

8.2.5.3.1.1 Beskrivning av insatstypen

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utarbetande av skötselplaner för områden med högt naturvärde samt projekt som ökar jordbrukarnas och andra markförvaltares kännedom om de naturvärden som finns inom dessa områden.

I projekten kan ingå konsultverksamhet som syftar till utarbetande av de planer som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Enligt SWOT-analysen kan man konstatera att den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet riskerar minska till följd av den allmänna igenväxningen av kulturlandskapet. I behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att stoppa denna minskning och för att vända utvecklingen till en ökning av artrikedomen i hela kulturlandskapet i allmänhet och i jordbrukslandskapet i synnerhet.

Planeringen innebär att en sakkunnig person gör upp planer med förslag till åtgärder som bästa sätt gynnar de habitat som finns inom området och presenterar förslaget för dem som äger eller på annat sätt förvaltar mark i området.

Genom att vårda ett område utgående från dess naturvärden kan rätta skötselåtgärder vidtas vilket ger en ökad miljöeffekt jämfört med de generella insatser som är ett villkor för erhållande av miljöersättning.

Insatsen bidrar i första hand till fokusområde 4A och de tematiska målen 5 och 6.

Bidraget betalas till den som genomför projektet.

8.2.5.3.1.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt.

8.2.5.3.1.3 Länkar till annan lagstiftning

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.

Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning

Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101). Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)

8.2.5.3.1.4 Stödmottagare

Offentligrättsliga och privaträttsliga organisationer såsom t.ex. föreningar, stiftelser och kommuner. Programfinansiering beviljas inte aktörer som bedriver kommersiell näringsverksamhet.

8.2.5.3.1.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.

Närmare bestämmelser för utgifters stödberättigande kommer att fastställas av Ålands landskapsregering.

8.2.5.3.1.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande miljömål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025.

Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som myndigheten enligt lag är skyldig att genomföra
- sökandens vedertagna verksamhet
- enskilda personers eller jordbruksföretags miljö-, energi-, avfalls- eller vattenåtgärdsprojekt
- kostnader för skötsel av de områden som ingår i projektet, inte heller kostnader för återskapande av områden.
- kostnader för projekt som finansieras via Leader

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.5.3.1.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställs därefter av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas.

8.2.5.3.1.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till 100% av de godkända kostnaderna. Finansieringen består till 100% av finansiering från jordbruksfonden. Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

8.2.5.3.1.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.3.1.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.5.4.1.

8.2.5.3.1.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.5.4.2.

8.2.5.3.1.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.5.4.3.

8.2.5.3.1.10 Information som är specifik för insatsen

8.2.5.3.2 02 Utredningar av naturarvet på landsbygden och i områden med högst naturvärde samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

Delåtgärd:

7.6 Utredningar och investeringar i samband med underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet i landsbygdssamhället, på landsbygden och i områden med högt naturvärde, inbegripet socioekonomiska aspekter samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten

8.2.5.3.2.1 Beskrivning av insatstypen

Inom åtgärden genomförs projekt som omfattar utredningar och studier av områden med högt naturvärde och av tillrinningsområden till vattentäkter, vattendrag och inre havsvikar. Projektet ska verka för ökat samarbete samt ökad information om påverkande faktorer inom tillrinningsområdena, vattenskydd, återvinning av näringsämnen och användbara nya arbetsmetoder.

Inom åtgärden genomförs även projekt som ökar miljömedvetenheten hos olika aktörer inom ett område samt projekt som med hjälp av nya metoder ökar jordbrukarnas kännedom om markhälsan i sina åkrar.

I projektet kan ingå

- Områdesvisa studier för utformning av lokala miljöåtgärder inom jordbruket och informationsåtgärder om miljöåtgärder inom jordbruket,
- informations- och upplysningsverksamhet,
- inventeringsinsatser för att lista naturarvsplatser

I projekten kan ingå även konsultverksamhet som gäller utförande av de utredningar och studier som tillhandahållits inom ramen för åtgärden samt medvetandehöjande verksamhet.

Enligt SWOT-analysen kan man konstatera att den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet riskerar minska till följd av den allmänna igenväxningen av kulturlandskapet. I behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att stoppa denna minskning och för att vända utvecklingen till en ökning av artrikedomen i hela kulturlandskapet i allmänhet och i jordbrukslandskapet i synnerhet.

Vidare kan man enligt SWOT-analysen konstatera att det sker ett förhållandevis stort näringsläckage från jordbruksmark och i behovsanalysen har man därmed konstaterat att åtgärder behöver vidtas för att näringsläckaget från jordbruket ska minska.

I SWOT-analysen konstaterar man även att den organisk substans i åkerjorden har sjunkit till följd av allt ensidigare odling och i behovsanalysen konstateras att markstrukturen behöver förbättras.

Utredningarna ska ge en utökad kunskap och information om förhållandena i de olika områden så att rätta skötselåtgärder kan vidtas. Detta kommer att leda till en ökad miljöeffekt.

Insatsen bidrar i första hand till fokusområde 4A, 4B och 4C samt de tematiska målen 5 och 6.

Bidraget betalas till den som genomför projektet.

8.2.5.3.2.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt.

8.2.5.3.2.3 Länkar till annan lagstiftning

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.

Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning

Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101). Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)

8.2.5.3.2.4 Stödmottagare

Offentligrättsliga och privaträttsliga organisationer såsom t.ex. föreningar, stiftelser och kommuner. Programfinansiering beviljas inte aktörer som bedriver kommersiell näringsverksamhet.

8.2.5.3.2.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.

Närmare bestämmelser för utgifters stödberättigande kommer att fastställas av Ålands landskapsregering.

8.2.5.3.2.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande miljömål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025.

Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som myndigheten enligt lag är skyldig att genomföra
- sökandens vedertagna verksamhet
- enskilda personers eller jordbruksföretags miljö-, energi-, avfalls- eller vattenåtgärdsprojekt
- kostnader för skötsel av de områden som ingår i projektet, inte heller kostnader för återskapande av områden.
- kostnader för projekt som finansieras via Leader

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.5.3.2.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna kommer att tas fram i samråd med övervakningskommittén och fastställs därefter av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas.

8.2.5.3.2.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till 100% av de godkända kostnaderna. Finansieringen består till 100% av finansiering från jordbruksfonden. Åtgärden finansieras med återhämtningspengar.

8.2.5.3.2.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.3.2.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.5.4.1.

8.2.5.3.2.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.5.4.2.

8.2.5.3.2.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.5.4.3.

8.2.5.3.2.10 Information som är specifik för insatsen

8.2.5.4. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.5.4.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärden

Åtgärden har inte funnits under tidigare programperioder vilket gör att det är svårt att uppskatta antalet projekt.

Urvalskriteriernas träffsäkerhet.

Bedömning av kostnadernas rimlighet.

Stödsökandens tillräcklig kännedom om förutsättningarna för beviljande av stöd.

8.2.5.4.2. Begränsande åtgärder

Begränsat antal potentiella projektägare, nära samarbete med myndigheten. Bra möjlighet för sökanden att rådgöra med myndigheten och för myndigheten att hämta tillräcklig information om projektet redan i planeringsstadiet.

8.2.5.4.3. Allmän bedömning av åtgärden

Åtgärden är nödvändig för att effektivera miljöarbetet på landsbygden och i jordbruket i synnerhet. Nya lösningar och verktyg behövs för att möta landsbygdsnes och lantbrukets miljö- och klimatutmaningar i framtiden så att lantbruket ska kunna bidra till de utsläppsminskningar av både näringsämnen och växthusgaser som fastställts på både EU- och nationell nivå.

8.2.5.5. Metod för beräkning av belopp eller stödnivå, där detta är relevant

Bidraget beviljas på basen av projektansökans kostnadsförslag. Vid handläggningen görs en bedömning av huruvida de stödberättigade kostnaderna i kostnadsförslaget är rimliga. Bidragets maximala belopp i förhållande till de godkända kostnaderna regleras i förordning 1305/2013 och i nationella föreskrifter.

8.2.5.6. Information som är specifik för åtgärden

8.2.5.7 Andra viktiga anmärkningar som är relevanta för att förstå och genomföra åtgärden

Bilaga 2.

8.2.8 Samarbete (artikel 35)

8.2.8.1 Rättslig grund

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), artikel 35

Kommissionens förordning (EU) nr 807/2014

Kommissionens förordning (EU) nr 808/2014.

8.2.8.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Samarbete är en viktig del i att stärka en hållbar utveckling över längre tid på en landsbygd och skärgård som präglas av problem som är en följd av glesa strukturer. Syftet är också att samarbeta transnationellt, inte minst i projekt enligt artikel 89 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1303/2013 och Östersjöstrategin.

Åtgärden omfattar följande underåtgärder

- 16.2. Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Primära effekter i målområde 2A, 3A och 6A och 6B.

8.2.8.3 Omfattning, stödnivå, bidragsberättigade mottagare och, i förekommande fall, metod för beräkning av stödbelopp eller stödnivå fördelat på delåtgärd och/eller typ av insats, vid behov. För varje typ av insats krävs en specificering av stödberättigande kostnader, villkor för stödberättigande, tillämpliga belopp och stödnivåer och principer för fastställande av urvalskriterierna

8.2.8.3.1 01 Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk

Delåtgärd:

16.2. Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Primära effekter i målområde 2A, 3A och 6A-B.

8.2.8.3.1.1 Beskrivning av insatstypen

En bibehållen eller ökad primärproduktion anses möjlig med beaktande av att förädlingsindustrin kan öka sin produktion och behöver mer råvara. Behovet av en etiskt riktig och miljömässigt hållbar produktion kommer att vara viktig bl.a. som en följd av att konsumenternas krav på insyn och kunskap om produktionsmetoder ökar. Målet är att stödja utvecklingen av nya produkter, metoder, processer och tekniker inom jordbruk, livsmedel, skogsbruk, små landsbygdsföretag och att göra det möjligt för aktörerna att, som studie- eller utvecklingsprojekt eller genom investering, inom ramen för prioriteringarna i programmet möjliggöra testning av nya verksamheter eller produkter. Utvecklingen ska ske inom jordbruks-, trädgårds- och livsmedelssektorerna. Stöd kan också ges till transnationella samarbeten och inrättande av innovationsgrupper. Stöd kan endast beviljas till stödberättigande utgifter som beskrivs här. De projekt som beviljas finansiellt stöd kommer ytterligare att regleras av de prioriteringar som kommer att fastställas genom beslut av landskapsregeringen. Stöd kommer att beviljas både för samarbetsprojekt och till enskilda aktörer. Resultatet från projekt ska spridas i enlighet med artikel 35.4 förordning (EU) nr 1305/2013, dock med förbehåll för lagstiftning inom offentlighet och sekretess.

Stödmottagare som är offentliga organisationer ska följa lagen om offentlig upphandling.

Fokusområde 2a, för ökad konkurrenskraft för jordbruk, trädgård- och rennärning

Stöd kan beviljas till projekt för att stärka konkurrenskraften i alla driftsgrenar inom jordbruk, trädgårdsnärning. Det kan vara att utveckla byggnadslösningar, produktionsstyrning, produktionsuppföljning, uppfödning- och odlingsmetoder, samt för jordbruksprodukternas kvalitet och digitaliseringsprojekt

Fokusområde 3a, För ökad konkurrenskraft genom kort livsmedelskedja och försäljning av livsmedel på lokala marknader för jordbruksprodukter samt för bättre djurvälstånd.

Ett samlat grepp där hela livsmedelskedjan ingår, med åländsk livsmedelsproduktion i centrum, är viktigt för att nå livsmedelsstrategins mål. Stöd beviljas till innovativa åtgärder för att korta livsmedelskedjan, digitalisering och säljfrämjande åtgärder

Fokusområde 6a, för att skapa nya jobb

Stöd kan beviljas till samarbeten som bidrar till att stärka landsbygdens och skärgårdens näringsliv, för hållbar mat, projekt för att utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader. Projekten kan också innehålla samarbeten mellan olika näringar med koppling till upplevelser på landsbygden som mat och turism. Stöd kan beviljas till utveckling av

produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen. Stöd ges vidare till projekt inom näringar som kan utveckla landsbygdsresurser och bidra till fler arbetstillfällen .

Fokusområde 6b, för lokal serviceutveckling

Projekten ska främja en god tillgång till lokal service för medborgare och företag och därmed skapa förutsättningar för människor och företag att bo på hela Åland. Stöd kan beviljas till samarbetsprojekt som utvecklar regionala och lokala processer och strategiska arbetssätt som bidrar till förankring och delaktighet för en fungerande servicestruktur på landsbygden och i skärgården. Stöd kan beviljas till utveckling av distributions- och logistiklösningar, för att överbygga problem som uppstår till följd av långa transporter av små volymer av varor. Stöd kan beviljas till projekt för samarbete mellan lokala föreningar, företagare och organisationer. Stöd kan också beviljas till projekt som initieras och genomförs av enskilda organisationer och företag under förutsättning att resultatet är av allmännyttig karaktär och kommer fler till del.

Detaljer som regleras i nationella beslut

Detaljer regleras i landskapsregeringens beslut om stöd och stödbara utgifter. Dessa är detaljerade regler om villkor, begränsning av vilka investeringar som kan få stöd, schabloner, stödnivåer och stödtak, regler om ansökan om stöd och utbetalning, regler om handläggning, utbetalning och kontroller, återkrav och överklaganden.

8.2.8.3.1.2. Typ av stöd

Stödet beviljas som ett bidrag för ett projekt. Investeringarna följer regler om statligt stöd. Investeringar får inte påbörjas innan beslut fattats av landskapsregeringen.

8.2.8.3.1.3 Länkar till annan lagstiftning

- Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om gemensamma bestämmelser, artikel 65-71.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013
- Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 640/2014
- Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014
- Landskapslag (2006:82) och landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning
- Landskapslag (ÅFS 1994:43) och landskapsförordning om offentlig upphandling (1998:101)

- Den senaste ändringen i lagen gjordes genom LL om ändring av landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling (50/2007)
- Landskapslag (ÅFS 2007:63) om finansiering av landsbygdsnäringsar

Landskapsregeringen försäkrar att dubbelfinansiering inte kommer att förekomma. Dubbelfinansiering undviks genom att all ärenden handläggs inom samma avdelning på landskapsregeringen och ansökningar och stödmottagare hanteras i samma dokumentregister.

8.2.8.3.1.4 Stödmottagare

Myndigheter, kommuner och företag samt enskilda aktörer.

8.2.8.3.1.5. Stödberättigade kostnader

Stödberättigade utgifter för projektverksamhet utgörs bl.a. av

- lönekostnader och arvoden,
- resekostnader,
- anskaffning av köptjänster,
- kostnader för hyror,
- materialkostnader och övriga kostnader som är nödvändiga för genomförande av projektet.
- eget arbete för att genomföra projektet
- för rimliga investeringskostnader får stödet beviljas som ett engångsbelopp

Närmare bestämmelser för utgifters fastställs av Ålands landskapsregering.

Till stödberättigande kostnader hör inte mervärdesskatt som inte kvarstår som en slutgiltig utgift för sökande.

8.2.8.3.1.6. Villkor för stödberättigande

Stöd kan beviljas till projekt som uppfyller målsättningarna för denna åtgärd och programmets övergripande mål.

Stödmottagaren ska ha tillräckliga finansiella och verksamhetsmässiga förutsättningar för att genomföra projektet. Projektstöd kan beviljas endast för aktiviteter som har åtskilts från stödmottagarens sedvanliga verksamhet till ett projekt som varar i högst tre år, eller av speciella orsaker fem år, dock längst till och med 30.6.2025. Stödmottagaren ska presentera en projektplan och resultatet från projektet ska kunna utnyttjas av allmänheten. Innovationsgruppen ska ha ett samarbetsavtal. Stöd får inte beviljas till forskning.

Inom åtgärden finansieras inte

- planer och utredningar som enligt lag skall genomföras
- sökandens vedertagna verksamhet
- kostnader för projekt som finansieras via Leader
- Stöd beviljas inte till forskning
- Stöd beviljas inte för begagnade maskiner eller utrustning

Villkoren för stödberättigande kommer att fastställas noggrannare i nationella föreskrifter.

8.2.8.3.1.7. Principer för fastställandet av urvalskriterier

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna kommer vikt att läggas på i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Urvalskriterierna skall fastställas av landskapsregeringen innan implementeringen av åtgärden påbörjas.

Urvalskriterierna bygger på SWOT analysen och samhällsekonomiska och miljömässiga grunder. Stöd får inte ha en snedvridande inverkan på konkurrenssituationen. Kommer att rangordna ansökningar i enlighet med ett poängsystem med 1-3 poäng per fyra olika urvalskategorier, enl. följande:

Urvalskriterierna och deras prioriteringar är följande:

- (1) I vilken utsträckning projektet genomför strategin och målen för Ålands landsbygdsprogram (30 %)
- 2) vad är projektets kostnadseffektivitet (20 %)
- (3) i vilken utsträckning bidrar projektet till försörjningsutvecklingen, projektets kvalitet och effektivitet (30 %)
- (4) i vilken utsträckning projektet främjar partnerskap och engagemang (20 %)

För varje kriterium punkt, kan projektet poäng mellan 0 och 3 poäng. Projektet måste få minst en poäng från punkt 1 för att kunna få tillgång till urvalsprocessen. Poäng skall ges för de projekt som skall bedömas med en viktad minimipoäng på minst 1,1 poäng.

8.2.8.3.1.8. (Tillämpliga) belopp och stödnivåer

Den offentliga finansieringen uppgår till maximalt 90 % av de godkända kostnaderna. Finansieringen består av 36,5% finansiering från jordbruksfonden och 63,5% nationell finansiering.

Stöd beviljas inte till ansökningar med mindre än 2 000 euro stödberättigande utgifter. Om ett projekt stöder en åtgärd eller investering som finansieras genom en annan åtgärd (t.ex. investeringar i fysisk egendom, utbildning och information, demonstrationsverksamhet) skall stödnivån ligga på nivån för den berörda åtgärden.

8.2.8.3.1.9. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.8.3.1.9.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärderna

Se punkt 8.2.8.4.1.

8.2.8.3.1.9.2. Begränsande åtgärder

Se punkt 8.2.8.4.2.

8.2.8.3.1.9.3 Övergripande bedömning av åtgärden

Se punkt 8.2.8.4.3.

8.2.8.3.1.10 Information som är specifik för insatsen

Se punkt 8.2.8.6

8.2.8.4. Åtgärdernas och/eller de olika insatstypernas verifierbarhet och kontrollerbarhet

8.2.8.4.1 Risk(er) i genomförandet av åtgärden

Åtgärden har inte funnits under tidigare programperioder vilket gör att det är svårt att uppskatta antalet projekt.

Urvalskriteriernas träffsäkerhet.

Bedömning av kostnadernas rimlighet.

Stödsökandens tillräcklig kännedom om förutsättningarna för beviljande av stöd.

8.2.8.4.2. Begränsande åtgärder

Begränsat antal potentiella projektägare. Småskaligheten på Åland, ö-läge kräver mer insats vid samarbete med forskningsinstitutioner.

8.2.8.4.3. Allmän bedömning av åtgärden

Stödet kommer att stimulera till ökad produktion och konkurrenskraft. Stödet kommer att bidra till ett fortsatt livskraftigt livsmedelskluster. Alla stödformer administreras från landskapsregeringens näringsavdelning. Stödet kommer att föra in ny teknik, digitalisering, innovativa lösningar, öka lönsamheten och förbättra produktiviteten av livsmedel. Åtgärden kommer även att öka förädlingsgraden och på så sätt lindra bördan av transportkostnader som alltid är en börda för företagandet p.g.a. ö-läget.

8.2.8.5. Metod för beräkning av belopp eller stödnivå, där detta är relevant

Bidraget beviljas på basen av projektansökans kostnadsförslag. Vid handläggningen görs en bedömning av huruvida de stödberättigade kostnaderna i kostnadsförslaget är rimliga. Bidragets maximala belopp i förhållande till de godkända kostnaderna regleras i förordning 1305/2013 och i nationella föreskrifter. Stödnivån kan variera beroende på projektets karaktär och allmännytta.

8.2.8.6. Information som är specifik för åtgärden

Pilotprojekt: Ett projekt som genomför en undersökning, ett experiment, en utvärdering av en ny lösning, en studie inför en investering eller en förutsättningsskapande insats,

exempelvis som en del i en utvecklingsprocess. Projektet ska vara nytt och utvecklande inom något ämne eller geografiskt område.

8.2.5.7 Andra viktiga anmärkningar som är relevanta för att förstå och genomföra åtgärden

Bilaga 10:

Urvalskriterier – Åtgärd M07

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 20 **Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden**

Urvalskriterierna används för att säkerställa likabehandlingen av sökanden, en bättre användning av ekonomiska resurser och att åtgärderna riktas till utvecklingen i enlighet med landsbygdsprogrammets målsättning.

Urvalskriterierna ska styra finansieringen till sådana projekt som bäst stöder åtgärdens målsättningar och de övergripande miljömålen i programmet.

I urvalskriterierna bedöms i vilken mån projektet främjar uppnåendet av programmets målsättningar, projektets kostnadseffektivitet, projektets kvalitet och vilka effekter projektet kommer att ha.

Ansökningarna tilldelas 3 - 0 poäng i de olika urvalskategorierna och rangordnas enligt de erhållna poängen.

A. Gemensamma urvalskriterier (gäller samtliga projektansökningar)

1. I vilken grad främjar projektet genomförandet av strategin och målen för landsbygdsprogrammet (30 %)
3 p. Projektet främjar i betydande grad genomförandet av programmet
2 p. Projektet främjar på ett gott sätt genomförandet av programmet
1 p. Projektet främjar i någon grad genomförandet av programmet
0 p. Projekten uppfyller kriterierna för godkännande men främjar inte genomförandet av programmet
2. Hur kostnadseffektivt är projektet? (20 %)
3 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är utmärkt: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är mycket kostnadseffektivt.
2 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är bra: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är kostnadseffektivt.
1 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är nöjaktig: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är realistiskt, men genomförandesättet ska vara mycket kostnadseffektivare.

0 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är svag: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är inte kostnadseffektivt.
3. I vilken grad förbättrar projektet verksamhetsmöjligheterna på landsbygden, vilken är projektets kvalitet och effekt? (30 %)
3 p. Projektet förbättrar i betydlig grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och skapar nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet har hävstångseffekter. Projektet resultat går utmärkt att överföra. Projektets förväntade resultat har nyhetsvärde. Projektets mål är att skapa ny verksamhet, nya möjligheter eller handlingsätt. Projektet ger svar på särfrågor.
2 p. Projektet förbättrar på ett gott sätt verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och ger nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet resultat går bra att överföra. Projektets mål är att förbättra livskvaliteten och handlingsätten jämfört med i dag.
1 p. Projektet främjar i någon grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten eller förnyelsen av verksamhetsmodeller på landsbygden
0 p. Projektet förväntas inte påverka verksamhetsförutsättningarna eller annars skapa mervärde.
4. I vilken grad ökar projektet partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen? (20 %)
3 p. Projektet ökar i betydande grad aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.
2 p. Projektet ökar på ett gott sätt aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.
1 p. Projektet ökar i någon grad partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.
0 p. Projektet främjar inte partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.

B. Urvalskriterier som gäller projektfinansiering för vattenskydd och återföring av näringsämnen

1. Vattenskydd (33%)
3 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i mycket betydande grad och löser specialfrågor.
2 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i betydande grad.
1 p. Projektet bidrar till målen i någon grad.
0 p. Projektet är förenligt med programmet och planen, men bidrar svagt till målen.
2. Återföring av näringsämnen, särskilt fullständig användning av gödsel och övriga näringsflöden (33%)
3 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter under projektet samt mycket betydande effekter på lång sikt.
2 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter på lång sikt.
1 p. Projektet kan förväntas ha effekter på lång sikt.
0 p. Projektet kan förväntas ha endast ringa effekter.
3. Bidrar till nya handlingssätt eller skapar permanent samarbete (33%)
3 p. Nya handlingssätt förändrar betydligt handlingssätten samt skapar permanent, nytt samarbete.
2 p. Nya handlingssätt tillämpas i större grad
1 p. Förändringarna i handlingssätten är klara.
0 p. Förändringarna i handlingssätten är oklara.

Urvalskriterier – Åtgärd M16

Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 artikel 35 Samarbete

Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk

Urvalskriterier för delåtgärd:

16.2. Pilotprojekt och utveckling av nya produkter, metoder, metoder och teknik inom jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Primära effekter i målområde 2A, 3A och 6A-B.

Urvalskriterierna bygger på SWOT analysen och samhällsekonomiska och miljömässiga grunder. Ämnesområdena värderas med hjälp av en viktningsfaktor så att det viktade maximipoängantalet är tre.

Landskapsregeringen kommer att rangordna ansökningar i enlighet med poängsystem, enl. följande:

Allmänna villkor

- Följer av fastställd stödordning i enlighet med landskapsregeringens principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet

Urvalskriterier

	poäng	viktning	summa
I vilken utsträckning genomför projektet strategin och målen för Ålands landsbygdsprogram <ul style="list-style-type: none"> - Konkurrenskraft - Miljö	0-3	0,3	0-0,9
Hur kostnadseffektivitet är projektet <ul style="list-style-type: none"> - Behov av stöd	0-3	0,2	0-0,6
I vilken utsträckning bidrar projektet till försörjningsutvecklingen, projektets kvalitet <ul style="list-style-type: none"> - Diversifiering - Digitalisering - Innovativt	0-3	0,3	0-0,9
I vilken utsträckning projektet främjar partnerskap, engagemang och samarbete <ul style="list-style-type: none"> - Avtal längd - Gränsöverskridande	0-3	0,2	0-0,6
		Totalt	3
		Minimum	1,1 poäng

För varje kriterium punkt, kan projektet poäng mellan 0 och 3 poäng. Projektet måste få minst en poäng från punkt 1 för att kunna få tillgång till urvalsprocessen. Poäng skall ges för de projekt som skall bedömas med en viktad minimipoäng på minst 1,1 poäng

Fastställande av urvalskriterier för de nya åtgärderna

Bilaga 11

Urvalskriterier

Varför:

- Säkerställa likabehandling
- Fördela ekonomiska resurser
- Se till att åtgärderna genomförs som det är tänkt och i linje med programmets mål
- Instrument för att välja de bästa projekten

Urvalskriterier

Utgångspunkten för definitionen av kriterier är:

- Övergripande mål och strategier för programmet
- Specifika mål i respektive åtgärd
- Kostnadseffektivitet

Kriterierna delas upp i delområden där poängsättningen viktas mellan områdena.

Villkor för minimipoäng för projekt definieras

Urvalskriterier

- Urvalskriterier föreslås i dag för de nya åtgärderna
- Grundläggande tjänster och förnyelse av samhällen på landsbygden (M07).
  - 4 gemensamma kriterier för båda delåtgärder
  - 3 specifika kriterier för underåtgärden riktad mot vattenvård

- Samarbete (M16)
  - 4 specifika kriterier

Hur används dessa kriterier

- Kriterierna bedöms i samband med handläggningen av ansökan.
- Allmänna kriterierna för stödet och åtgärden bedöms först
- Bedömningen dokumenteras och sparas i handläggningssystemet.
- Vid löpande ansökan behöver ansökan klara minimikrav.
- Vid ansökningsomgångar och när budgeten begränsar tävlar projekten mot varandra.

M07

1. I vilken grad främjar projektet genomförandet av strategin och målen för landsbygdsprogrammet (30 %)

3 p. Projektet främjar i betydande grad genomförandet av programmet

2 p. Projektet främjar på ett gott sätt genomförandet av programmet

1 p. Projektet främjar i någon grad genomförandet av programmet

0 p. Projekten uppfyller kriterierna för godkännande men främjar inte genomförandet av programmet

2. Hur kostnadseffektivt är projektet? (20 %)

3 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är utmärkt: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är mycket kostnadseffektivt.

2 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är bra: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är kostnadseffektivt.

1 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är nöjaktig: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är realistiskt, men genomförandesättet ska vara mycket kostnadseffektivare.

0 p. Projektplanens kostnadseffektivitet är svag: uppnåendet av projektets mål genom de planerade åtgärderna är inte kostnadseffektivt.

3. I vilken grad förbättrar projektet verksamhetsmöjligheterna på landsbygden, vilken är projektets kvalitet och effekt? (30 %)

3 p. Projektet förbättrar i betydlig grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och skapar nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet har hävstångseffekter. Projektet resultat går utmärkt att överföra. Projektets förväntade resultat har nyhetsvärde. Projektets mål är att skapa ny verksamhet, nya möjligheter eller handlingsätt. Projektet ger svar på särfrågor.

2 p. Projektet förbättrar på ett gott sätt verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten och ger nya och fungerande verksamhetsmodeller eller lösningar. Projektet resultat går bra att överföra. Projektets mål är att förbättra livskvaliteten och handlingsätten jämfört med i dag.

1 p. Projektet främjar i någon grad verksamhetsmöjligheterna eller livskvaliteten eller förnyelsen av verksamhetsmodeller på landsbygden

0 p. Projektet förväntas inte påverka verksamhetsförutsättningarna eller annars skapa mervärde.

4. I vilken grad ökar projektet partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen? (20 %)

3 p. Projektet ökar i betydande grad aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.

2 p. Projektet ökar på ett gott sätt aktiviteten, samarbetet, gemenskapen och skapar partnerskap över region-, bransch- och kompetensgränssnitt.

1 p. Projektet ökar i någon grad partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.

0 p. Projektet främjar inte partnerskapen, aktiviteten och gemenskapen.

1. Vattenskydd (33%)

3 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i mycket betydande grad och löser specialfrågor.

2 p. Projektet bidrar till att uppnå målen i betydande grad.

1 p. Projektet bidrar till målen i någon grad.

0 p. Projektet är förenligt med programmet och planen, men bidrar svagt till målen.

2. Återföring av näringsämnen, särskilt fullständig användning av gödsel och övriga näringsflöden (33%)

3 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter under projektet samt mycket betydande effekter på lång sikt.

2 p. Projektet kan förväntas ha betydande effekter på lång sikt.

1 p. Projektet kan förväntas ha effekter på lång sikt.

0 p. Projektet kan förväntas ha endast ringa effekter.

3. Bidrar till nya handlingssätt eller skapar permanent samarbete (33%)

3 p. Nya handlingssätt förändrar betydligt handlingssätten samt skapar permanent, nytt samarbete.

2 p. Nya handlingssätt tillämpas i större grad

1 p. Förändringarna i handlingssätten är klara.

0 p. Förändringarna i handlingssätten är oklara.

M16

	poäng	viktning	summa
I vilken utsträckning genomför projektet strategin och målen för Ålands landsbygdsprogram <ul style="list-style-type: none"> - Konkurrenskraft - Miljö	0-3	0,3	0-0,9
Hur kostnadseffektivitet är projektet <ul style="list-style-type: none"> - Behov av stöd	0-3	0,2	0-0,6
I vilken utsträckning bidrar projektet till försörjningsutvecklingen, projektets kvalitet <ul style="list-style-type: none"> - Diversifiering - Digitalisering - Innovativt	0-3	0,3	0-0,9
I vilken utsträckning projektet främjar partnerskap, engagemang och samarbete <ul style="list-style-type: none"> - Avtal längd - Gränsöverskridande	0-3	0,2	0-0,6
		Totalt	3
		Minimum	1,1 poäng

Tack och på återseende!

regeringen.ax

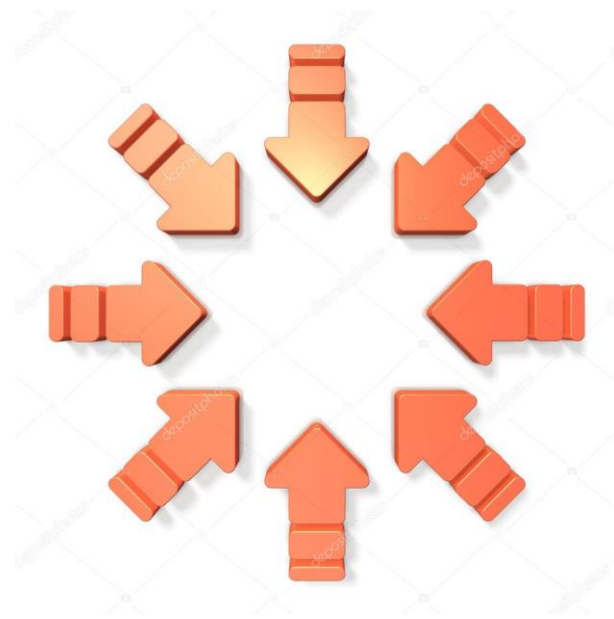
Programarbete: CAP-strategi 2021-2027

Bilaga 12

Vad är det som gäller

- Eu har tagit fram ett nytt förslag till CAP-strategiförordning
- Vi skall arbeta i en ny kontext – CAP-strategiplanen
- I princip alla insatser riktade till jordbruket skall samordnas i en och samma plan – både rikets och Ålands

Vad är målsättningarna?

- Koppla politiken till FN:s mål för hållbar utveckling
- Främja en smart motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor för livsmedelstryggheten
- Stödja miljövard och klimatåtgärder och bidra till unionens miljö- och klimatrelaterade mål
- Förbättra de socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden

Modernisering, innovation, kunskap, digitalisering, förenkling, resultatstyrning, anpassning till lokala förhållanden

Vad har hänt hittills

- Vi har gjort en lokal behovsanalysen som vi meddelat Finland
- Finland har jobbat på en allmän behovsanalys som sägs vara stabil
- Analysen har översatts till svenska
- Vi skall gå igenom analysen och se att alla våra behov finns med
- Nu paus i programarbete för förberedelse av övergångsperioden

Det viktigaste

- Rimlig och stabil lönsamhetsnivå
- Utveckling av hela näringen inklusive förädlingen
- Ökad produktivitet
- Kolbindande odlingsmetoder
- Minskat näringsläckage
- Jordhälsa
- Strategi för bevarande av särskild värdefulla livsmiljöer

Vad händer efter pausen?

- Eventuell komplettering av Finlands behovsanalys
- Välja interventionstyper – interventionslogiken är viktig
- Formulera interventioner – åtgärder i samarbete partnerskapet bl.a miljöbyrån
- Prioritera gentemot föreslagen budget
- Komplettera CAP-strategiplanen med våra delar
- Börja fundera på nationella regelverket och deta

Budgetsituationen 2021-2027

- Första förslagen kom redan i maj 2018, aviserades nedskärningar
- Brexit försenade först och sedan corona
- Europeiska rådet fattade beslut om långtidsbudget i somras
- Lindrigare nedskärningar av direktstöden
- Landsbygdsutvecklingen förstärks som en del av återhämtningsplanen
- Vissa länder bl.a. Finland får ökad andel av landsbygdspengarna
- Sammantaget positivt för Åland och Finland

Budgetsituationen 2021-2027

- Eu-andel 2021-2027 förväntas för vår del bli 21,3 miljoner euro
- Förutom återhämtningsfinansiering om 1,862 miljoner euro
- Totalfinansiering från Eu för landsbygdsåtgärder 2021-2027 blir 24,15 miljoner euro
- Finansiering 2014-2020 var 20,9 miljoner euro...
- Finansieringsandelen inte fastslagen ännu, kan variera inom CAP-strategin

Tidtabell

- Justeras ständigt
- Förordningar skall godkännas – triologer startat, klara i april 2021?
- Grundförordning klara i september 2021, kommissionens i december 2021
- CAP-planen nationellt beslutat årskiftet -21/22
- CAP-planen skickas till kommissionen i mars 2022
- CAP-planen godkänns av kommissionen december 2022
- CAP-planen och landskapets interventioner börjar tillämpas från och med 2023

Utmaningar som vi haft och vad som hänt

- Vi äger inte processen! **Oförändrat**
- ”En per medlemsstatsproblematiken”! **Oförändrat**
- En CAP-strategiplan **Oförändrat**
- En förvaltningsmyndighet – hur skall strategin genomföras? **Egen förvaltning**
- En finansieringsprocent per CAP-strategiplan **Möjligt med flera procenter**
- En övervakningskommitté **Oklart ev. regionala möjligheter**
- Åland har föreslagit ändringar som medlemsstaten fört fram i förhandlingarna! **Har tagits med**

Tack och på återseende!

regeringen.ax

EUROPEISKA UNIONEN

Program

2021 - 2027

Entreprenörskap, utveckling och innovation

Kompetens för alla

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)
Europeiska socialfonden (ESF+)

1. PROGRAMSTRATEGI: VIKTIGASTE UTMANINGAR OCH POLITISKA	
ÅTGÄRDER.....	3
2. PRIORITERINGAR OCH SÄRSKILDA MÅL	10
2.1 Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf) (39/300).....	11
2.1.1 Särskilt mål: Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft.....	11
2.2 Prioritering: Kompetens för alla (16/300).....	20
2.2.1 Särskilt mål: Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetsmarknaden, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.....	20
2.2.2 Särskilt mål: Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.	27
2.3 Prioritering: (Tekniskt stöd).....	34
3. FINANSIERINGSPLAN	34
3.1 Finansieringstabell på årsnivå och prioritetsnivå.....	34
3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering	34
4. NÖDVÄNDIGA VILLKOR.....	34
5. PROGRAMMYNDIGHETER.....	34
6. PARTNERSKAP	35
7. KOMMUNIKATION OCH SYNLIGHET.....	36
8. ANVÄNDNINGEN AV ENHETSKOSTNADER, ENHETSBELOPP, SCHABLONSATSER OCH FINANSIERING SOM INTE ÄR KOPPLAD TILL KOSTNADER.....	36
Bilaga	36

CCI	
Namn (Titel) på engelska	(255 tecken)
Namn på landets språk	(255 tecken)
Version	
Första året	
Sista året	
Stödberättigande från	
Stödberättigande till och med	
Kommissionens beslut nr	
Datum för kommissionens beslut	
Beslut om ändring nr (Ålands landskapsregering)	
Beslutsdatum för ikraftträdande ändring (Ålands landskapsregering)	
Överföring av mindre betydelse (artikel 19.5)	
NUTS region som omfattas av programmet	
Berörd fond	(Krysslista)

Tecken utan blanksteg

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder.

(16 991/30 000)

Strategiska övergripande mål och principer

Ålands ekonomi står inför ett flertal utmaningar och den nationellt inriktade investeringspolitiken kan kompletteras med EU-delfinansierad finansiering för att bidra till en positiv utveckling. Långsiktiga åtgärder vilka delfinansieras från två strukturfonder kan genom en samordnad programplanering och gemensamt genomförande koncentrera insatserna mot breda mål. Den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för att skapa jobb, förnyelse samt stärkt konkurrenskraft i näringslivet. På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå.

En utvecklande verksamhetsmiljö för företag och ett kontinuerligt lärande hos arbetskraften och befolkning utanför arbetskraften på Åland är centrala faktorer för en hållbar tillväxt.

Ur ett tillväxtperspektiv är det viktigt att fler företag kan kommersialisera sina produkter och tjänster för export utanför Åland. I omställningen av ekonomin ska tillväxtbranscher stimuleras för att ge högre produktivitet och ett större arbetskraftsutbud som möjliggör utveckling av spetskompetens och högre effektivitet.

Ålands landskapsregering beslöt i december 2013 att föra ett meddelande om en strategi för hållbar utveckling till lagtinget. Målet är att Åland ska vara ett helt hållbart samhälle år 2051 och en konkretiserad handlingsplan har successivt utarbetats. Hösten 2016 lanserades en utvecklings- och hållbarhetsagenda (Bärkraft, 2016) med sju strategiska utvecklingsmål där FN:s 17 mål enligt Agenda 2030 har beaktats.

För det åländska näringslivet är i synnerhet det strategiska utvecklingsmålet 5 'Attraktionskraft för boende, besökare och företag' samt utvecklingsmålet 7 'Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster' relevanta för den kommande programperioden med finansiering från regionalfonden. För den enskilda individen är de strategiska utvecklingsmålen 1 'Välmående människor vars inneboende resurser växer' samt 2 'Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället' relevanta för socialfonden.

Horisontella utmaningar

Sedan långt tillbaka har olika former av rederiverksamhet varit den drivande kraften i den åländska ekonomin. Runt verksamheten utvecklades ett sjöfartskluster och en allt mer internationaliserad sjöfart. Under 2000-talet har dock sjöfartens tillväxt avstannat och sektorns roll i Ålands makroekonomi har krympt framförallt genom utflaggningar. Sjöfartens tillbakagång har varit en starkt bidragande orsak till att Ålands BNP ännu inte har passerat nivån före den globala finanskrisen 2008. Den recession som den åländska ekonomin befinner sig i under år 2020 beror framförallt på hur hårt rederiverksamheten har drabbats av reserestriktioner och stängda gränser.

Det totala invånarantalet på Åland har under perioden 2000 – 2019 ökat från 25 776 till 29 884 personer. Befolkningsutvecklingen med över 4 100 personer från år 2000 drivs framförallt av en positiv nettoinflyttning av personer i arbetsför ålder. Den största ökningstakten i olika åldersgrupper hos befolkningen har ändå varit i åldersgrupp 65+. Försörjningskvoten år 2018 var 63,5 och beräknas vara 70 år 2030. Enligt detta scenario kommer inte tillväxten i arbetskraften hålla jämna steg med befolkningsutvecklingen. Befolkningens åldersstruktur är viktig för hela samhällets långsiktiga bärkraft. På sikt kan även den positiva flyttningsrörelsen mot Åland förändras beroende på hur arbetsmarknadsläget utvecklas i de ursprungsländer därifrån det skett inflyttning till Åland samt hur läget är på den åländska arbetsmarknaden. Oavsett är rekrytering utmanande på små arbetsmarknader.

Klimatförändringen väntas få både direkta och indirekta effekter på Ålands långsiktiga tillväxtförutsättningar. De direkta effekterna består bland annat av förändrade förutsättningar för framförallt primärnäringarna på grund av högre årsmedeltemperatur, ett fuktigare klimat samt lägre salthalt och högre temperaturer i Östersjön. Klimatpolitiken är central även för Ålands utveckling ur ett tillväxtperspektiv. I ljuset av klimatförändringarna är det en ytterligare utmaning för företagen med strängare krav på hållbarhet att öka sin produktivitet men kan även innefatta nya affärsmöjligheter.

Arbetsmarknadsläget på Åland har varit mycket bra i nordisk jämförelse. Det relativa sysselsättningstalet har varit högt, med andra ord är den sysselsatta andelen av befolkningen i arbetsför ålder hög. Dessutom har arbetslöshetsgraden varit låg, lägre än i Finland och Sverige. Arbetsmarknadsläget är en av de viktigaste förklaringarna till Ålands positiva flyttningsnetto. Efter covid19-pandemin med början under det första kvartalet 2020 har arbetsmarknadsläget försämrats i en mycket allvarlig negativ riktning med för Åland mycket stort antal arbetslösa och permitterade. Det relativa arbetslöshetstalet för år 2020 bedöms uppgå till 12 procent för att sedan sjunka men hålla sig kvar på en nivå som är högre än före krisen. Företagen har med anledning av allmänna restriktioner och begränsningar i sitt näringsutövande tvingats till

drastiska åtgärder inbegripet den för hela Ålands befolkning och näringsliv så viktiga sjöfarten. En återhämtning av ekonomin som styr utvecklingen mot en hållbar framtid blir en utmaning. Det snabbt ändrade ekonomiska läget ställer stora krav på omställningar inom det åländska samhället såväl på kort som lång sikt.

Programmet är uppbyggt kring två strategiska insatsområden: 1) Entreprenörskap, digital utveckling och innovation och 2) Kompetens för alla.

Entreprenörskap, digital utveckling och innovation

Under det senaste decenniet har ekonomin på Åland förändrats. Inom den traditionellt starka sjöfarten har utflaggingar flyttat ut väsentliga delar av den ekonomiska verksamheten utanför landskapets gränser. Samtidigt har andra branscher som t.ex. finanssektorn och andra tjänstebanscher upplevt en tillväxt. Sammantaget kan det se ut som att utvecklingen stannat till följd av en stagnerad produktivitetstillväxt som har legat under närliggande regioners tillväxttakt. På Åland varierar dock produktivitetsnivåerna kraftigt mellan branscherna enligt nivån på förädlingsvärde per arbetad timme i förhållande till genomsnittet för hela ekonomin. Till de högproduktiva branscherna räknas bl.a. vatten och el, företagstjänster inkl. finans, livsmedelsindustri, övrig industri, transport och utbildning.

Kvinnornas sysselsättningsgrad har de senaste åren varit något högre än männens. Det finns däremot stora olikheter mellan könen när det gäller vad man arbetar med, såväl när det gäller näringsgren och sektor som yrke och tjänsteställning. Könsskillnaderna framträder allra tydligast om man ser till yrke. En betydligt större del av kvinnorna än av männen arbetar deltid. Under 2000-talet har förskjutningar i utjämnande riktning skett i vissa näringsgrenar, men också sådana förändringar som förstärker skillnaderna. För både kvinnor och män är sysselsättningstalet lägst bland personer som är födda utanför Norden. I denna grupp är också männen sysselsatta i högre grad än kvinnorna, medan kvinnorna har en något högre sysselsättning bland de som är födda i Norden.

Kvinnornas sammanlagda skattepliktiga inkomster uppgår till 74 procent av männens. Medelmånadslönerna är högre för män än för kvinnor inom både den privata och den offentliga sektorn. Skillnaderna varierar dock betydligt mellan olika branscher och yrkesgrupper och kan ha olika orsaker såsom olikheter i arbetstid, utbildningsnivå, arbetserfarenhet etc.

Männen dominerar fortfarande i styrelser och på chefspositioner i den landbaserade privata sektorn.

Näringslivet på Åland karaktäriseras som ett samhälle med starkt entreprenörskap där mångsyssleriet är utbrett på mikroföretagsnivå. Närmare 86 procent av företagen sysselsätter fyra personer eller färre. En stark tjänstesektor dominerar fortfarande näringsstrukturen på Åland där i synnerhet sjötransporterna och det maritima klustret tillsammans med ett begränsat antal företag inom finans och försäkring, företag med högteknologisk spetskompetens samt företag inom industrisektorn och livsmedelsindustrin bygger upp den åländska "exportekonomin". Ungefär två tredjedelar av de knappt 2 600 företagen på Åland är verksamma inom tjänstebanscher.

Trenden vad gäller antalet åländska företag har i regel varit växande under de senaste åren. Det oaktat har antalet arbetsplatser i den privata sektorn plus antalet företagare haft en svag ökning under perioden 2000 - 2016. Samtidigt har det totala antalet arbetsplatser växt. Tillskottet av arbetsplatser under perioden har tillkommit i offentlig sektor. En del av förklaringen till den svaga tillväxten av antalet sysselsatta är pensionsavgångarna, expansion i den offentliga sektorn och vissa större utflaggningar inom sjöfarten som skedde under dessa år. De närmaste åren sjunker antalet arbetsplatser inom privat sektor och det finns i dagsläget ingen prognos på hur lång tid återhämtningen eller omställningen av ekonomin tar. Utvecklingen beror på i vilken takt gränserna mellan länder öppnas.

Att stimulera efterfrågan på arbetskraft inom tillväxtorienterade branscher inom näringslivet och samtidigt främja tillgången på rätt kompetens på arbetsmarknaden är utmanande. Att få företagen att växa, ta steget till internationalisering och öka produktiviteten är en utmaning men nödvändigt för att vara konkurrenskraftig i förhållande till omkringliggande marknader. För en liten ö-ekonomi med omfattande handels- och flyttningsströmmar med omvärlden är de administrativa formaliteterna utmanande och med omfattande restriktioner drabbas små samhällen som Åland hårt.

Samhället blir alltmer digitalt genom en ständig utveckling av digitala tekniker och tjänster. Den moderna informations- och kommunikationsinfrastrukturen utgör grunden för mycket av den framtida samhällsutvecklingen, inklusive näringslivets verksamhetsförutsättningar. Kundkontakter sköts mer och mer via internet och marknadsföringen i sociala media har ökat i betydelse liksom internationella kontakter. Automatisering av både produktion och administration har också påverkat en stor andel företag.

Det finns idag ett relativt omfattande informations- och kommunikationsnät som sträcker sig över stora delar av Åland. Alla kommuner innefattas i någon grad av de olika aktörernas verksamhetsområden för fiber och kan ansöka om anslutning. Det finns basstationer runt om på Åland för 4G som täcker ca 95 procent av Ålands befolkning. Tester har börjat göras med 5G. En väl utvecklad IKT-struktur kan även öka allmänhetens och företagens möjligheter att växa och hitta nya affärsmodeller och enkelt nå fram till och utnyttja olika tjänster och service.

Digitalt kunnande är idag en mycket stark konkurrensfördel och de möjligheter som skapas med den tekniska utvecklingen behöver nyttjas på ett bra sätt. Samtidigt stöter företagen på utmaningar när det gäller kompetens inom digitalisering och teknologi. Att nyttja de möjligheter som digitaliseringen ger för att skapa nya verksamhetsmodeller och utveckling av produktions- och verksamhetsprocesser är en utmaning för små företag. Det krävs insatser som hjälper till att identifiera tjänster och bistånd med systemstöd hos småföretagen.

För att göra näringsstrukturen mer mångsidig är förnyelse av företagsverksamheten viktig och för att skapa tillväxt behövs internationalisering vilket i sin tur skapar nya arbetsplatser. Förändringar i omvärlden med snabb teknisk och ekonomisk förändring är utmaningar för det åländska näringslivet. Ålands innovationsverksamhet ligger på en lägre nivå än i EU och Finland i genomsnitt. Åland omges samtidigt av innovationsledande regioner både i öst och väst. En ökad konkurrens om kompetens och högre kunskapskrav på arbetsmarknaden är ytterligare utmaningar. I den senaste konjunkturöversikt som gjorts påtalar näringslivet behovet av nyrekryteringar inom IT.

Synergieffekter kan uppnås på ett bra sätt när insatserna från strukturfonderna gemensamt syftar till att uppnå en långsiktigt hållbar tillväxt. Åtgärder med delfinansiering från regionalfonden som avser stärka konkurrenskraften, öka aktivitetsnivån när det gäller innovationer och att höja internationaliseringsgraden får bäst effekt när de samverkar med åtgärder delfinansierade från socialfonden som ökar det sociala kapitalet och humankapitalet.

Åtgärder för att hantera klimatförändringar handlar förutom betydande utsläppsminskningar och investeringar i koldioxidsnål produktion och teknologi även om att i alla produktions- och konsumtionsled bättre tillvarata, tillverka och nyttja material i syfte att uppnå klimatmål och bli koldioxidneutrala. Att underlätta innovationer och etablering av innovativa företag är en av flera strategiska åtgärder för att uppnå målen i strategin fram till år 2030 för att Åland ska bli ett mera förnyelsebart, energieffektivt och koldioxidneutralt samhälle. Med hjälp av strukturfondsprogrammet kan insatser i produktions- och konsumtionsledet stödjas. För företag har energieffektiva produkter och tjänster växande efterfrågan och dylika processer bör uppmuntras för att snabba upp utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle.

Tillgång till forskningsbaserad kunskap och experimentell verksamhet som bygger på näringslivets och företagets behov är en utmaning. På Åland har investeringarna för forskning och utveckling traditionellt varit låga. Det behövs mer tillämpad forskning i utvecklings- och hållbarhetsprojekt vilka bör ske i nära samarbete med det lokala näringslivet. Arbetet kommer att fortsätta i linje med den övergripande strategin för den åländska innovationspolitiken under programperioden 2014 - 2020 med fokus på företagets kompetensutveckling i en samhällsmiljö där enskilda personer, företag samt aktörer inom den offentliga och tredje sektorn uppmuntras och stimuleras till kreativitet och innovativt tänkande. Det kan innebära investeringar i organisatoriska förändringar, förändringar i marknadsorientering, sociala, ekologiska och tekniska innovationer. Slutmålet blir att omsätta ny kunskap i en produkt, tjänst eller process som går att kommersialisera.

Ett aktivt deltagande i internationella nätverk för samarbete och utbyte av goda erfarenheter vilket med tanke på Ålands litenhet och brist på kritisk massa tillsammans med avsaknaden av ett eget universitet eller högskola med uttalad forskningsprofil (och utbildning på högre nivå) skulle öka attraktionskraften för Åland. Ett sådant deltagande kan stimulera till uppkomsten av innovationsmiljöer vilka ger spridningseffekter i näringslivet.

Kompetens för alla

I ÅSUBs rapport angående utbildningsbehovet år 2025, framgår det att nyrekryteringsbehovet av arbetskraft med högre utbildning är större för de yrkesområden som domineras av kvinnor. Störst efterfrågan är det på personer med IT-utbildning. Coronakrisen har delvis kastat omkull de tidigare prognoserna.

I den officiella statistiken för Åland ser det ut som utbildningsnivån plötsligt steg snabbt år 2016. Detta beror till största delen på att Statistikcentralen tidigare inte inkluderade examina avlagda utomlands och största delen av, framför allt högre examen, examina bland unga ålänningar är avlagda utanför Åland och Finland, företrädesvis i Sverige.

En utmaning för det åländska utbildningssystemet är behovet att öka anpassningsbarheten och möjligheten att på ett mer flexibelt sätt möta de olika kraven på examensutbudet. Detta eftersom

behovet av arbetskraft varierar med konjunkturen. En annan utmaning är behovet av en långsiktig genomtänkt strukturanpassning av utbildningsutbudet. Helt enkelt vilka utbildningar ska det satsas på Åland. En tredje utmaning är behovet av ökad samverkan med politikområden utanför utbildningssektorns eget omedelbara ansvarsområde. I linje med integrationspolitiken skulle en aktiv samverkan mellan utbildningssektorn, arbetsmarknads- och bostadspolitiken kunna bidra till återflyttning av både högre utbildad och kvalificerad yrkeskompetens.

Genom att väva ihop alla dessa utmaningar till två prioriteringar *sysselsättningsfrämjande åtgärder* respektive *livslångt lärande*, där inklusionsprioriteringar ingår i båda prioriteringarna bidrar insatserna till en större helhet och ett tydligare helhetsgrepp. Utmaningarna gällande livslångt lärande kan nås inom båda prioriteringarna.

Med tanke på befolkningsunderlaget, talas det många språk på Åland. Totalt finns det personer från 100 länder på Åland och det talas drygt 80 olika språk. Inflyttade med låg kompetens och låga språkkunskaper behöver snabba vägar för att snabbt nå ut på arbetsmarknaden. Många av de inflyttade har inga betyg med sig eller så är de svåra att överföra till motsvarande åländska. Av kvinnorna är det dessutom en del som inte har någon utbildning alls.

Arbetslösheten är traditionellt låg på Åland men coronakrisen slog hårt mot åländskt näringsliv, som till största delen består av tjänsteföretag. Då samhället plötsligt stod still, steg arbetslösheten till rekordnivåer. Arbetslösheten bland ungdomar låg under våren 2020 på drygt 20 % och för unga män var den som högst 23 %. Under sommaren lindrades detta märkbart, men fortfarande var arbetslösheten hög för årstiden. Mest sjönk den bland ungdomar då hösten kom och många ungdomar började studera.

Även offentliga sektorn drabbades av olika nedskärningar och i några kommuner har personal permitterats.

Då hela det åländska samhället drabbades hårt, drabbades de mest utsatta ännu hårdare. Insatserna räckte inte längre till för att hjälpa de redan arbetslösa och personer med funktionsnedsättningar förlorade insatser. Programmet 2021–2027 fokuserar därav till stor del på de mest utsatta i samhället.

Erfarenheter och lärdomar samt administrativ kapacitet

Av många olika faktorer som påverkat företagens verksamhet under de senast fem åren har myndigheters olika regler och krav haft stor påverkan. Erfarenheter från programperioden 2014 - 2020 visar att fördelningen av stöd till ”profilprojekt” med bredare målgrupp har förmått att samla in en stor mängd åländska företag och andra aktörer. Förutom att programmet har nått en bred kategori av aktörer – ett resultat som skulle varit svårt att uppnå enbart med projekt som drivs av företag och organisationer med fokus på enstaka nischprodukter eller service så minskar det administrativa arbetet som är förknippat med att driva ett projekt för det enskilda företaget.

Målsättningen är att fortsättningsvis förenkla för de enskilda företagen och stimulera till större projekthelheter som lämnar utrymme för företagen att fokusera på utveckling av den egna verksamheten.

Makroregionala strategier

Europeiska unionens strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) är den första makro-regionala strategin i Europa. Strategin godkändes av Europeiska rådet 2009 och reviderades 2013. Strategin är indelad i tre mål, som representerar de tre viktigaste utmaningarna i strategin: att rädda havet, förbinda regionen och öka välbefindandet. Varje mål hänför sig till ett brett spektrum av policyer och påverkar de andra målen.

Inom ramen för Östersjöstrategin bidrar strukturfonderna indirekt till ett ökat välbefindande i Östersjöregionen. För att öka välbefindandet omfattar programmet åtgärder för att främja entreprenörskap, innovation, handel och digitalt baserad tillväxt. Det förbättrar affärsmöjligheterna och förstärker den inre marknaden på ett hållbart sätt.

Landskapsregeringens övriga insatser för Östersjöstrategin bedrivs bl.a. genom deltagande i HELCOMS:s arbete med ett nytt åtgärdsprogram för Östersjön, i den nordiska Hav- och kustarbetsgruppen samt genom deltagande i ett antal internationella samarbetsprojekt vilket stöder Östersjöstrategin.

Tabell 1		
Politiska mål (PO)	Särskilt mål	Motivering/justification (sammanfattning) (2000)
(PO 1) ”Ett mer konkurrenskraftigt och smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling”	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	<p>(1456/2000)</p> <p>Både i en återhämtningsfas efter Covid-19 och senare tillväxtfas behövs åtgärder som både stimulerar nyföretagande och stärker de etablerade företagens möjligheter till förnyelse och utveckling. Det krävs åtgärder för att stärka konkurrenskraften och öka produktiviteten i förhållande till omgivande regioner för att öka internationaliseringen. Det digitala kunnandet behöver stärkas och den tekniska utvecklingen förbättras för att uppnå detta.</p> <p>Samarbeten mellan forskning och näringsliv behöver stimuleras. Mer tillämpad forskning i utvecklings- och hållbarhetsprojekt i partnerskap med det lokala näringslivet främjar tillväxt.</p> <p>Innovationsaktiviteter bland företagen behöver intensifieras och företagens marknader breddas. Ålands innovationsverksamhet ligger på en lägre nivå än i EU och Finland i genomsnitt. Det behövs verksamhetsmiljöer som skapar förutsättningar för idéer att utvecklas till säljbara produkter och tjänster. Samarbeten och samverkan mellan företag och mellan företag, den högre utbildningssektorn samt andra samhällsorganisationer kan utvecklas.</p> <p>Kommissionen rekommenderar i sina landsspecifika rekommendationer 2020 att</p> <ul style="list-style-type: none"> *vidta åtgärder för att ge den reala ekonomin likviditet, särskilt till små och medelstora företag. Tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig finansiering och gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen. *styra investeringarna till den gröna och den digitala omställningen, i synnerhet ren och effektiv produktion och användning av energi, hållbar och effektiv infrastruktur samt * forskning och innovation. <p>Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna.</p>
(PO 4) ”Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter ”	i) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtids-	<p>(552/2000)</p> <p>I landsrapporten sägs att Åland ska satsa på åtgärder för att förbättra incitamenten att arbeta och stärka kompetens och aktiv inkludering, särskilt genom välintegrerade tjänster för arbetslösa och personer utanför arbetskraften.</p> <p>Åland drabbades hårt av den lock-down som följde på coronapandemin. Arbetslösheten har aldrig någonsin varit lika hög som på våren 2020.</p>

	<p>arbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.</p>	<p>Sommaren lättade lite, men ännu i september är arbetslöshetsgraden betydligt högre än normalt för perioden.</p> <p>De mest utsatta och svaga grupperna i samhället drabbades ytterligare av nedstängningarna och nedskärningarna.</p> <p>Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna.</p>
	<p>vi) Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet</p>	<p>(379/2000)</p> <p>Genom satsningar på det livslånga lärandet kan riskgrupper så som män med låg utbildning, nyinflyttade och personer funktionsnedsättning ges möjlighet att via utbildningsprojekt kunna ta sig ut på arbetsmarknaden.</p> <p>Efter coronapandemin är det viktigt att företagen har personal som är välutbildad och motiverad. Fortbildningsprojekt är ett viktigt instrument för detta.</p> <p>Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna.</p>

2. Prioriteringar och särskilda mål

Tabell 1 T: Programstruktur

Id	Namn (300)	Tekniskt stöd	Beräkningsgrund	Fond	Stödd regionkategori	Valt särskilt mål
1	Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation.	Nej	Total offentlig finansiering	Eruf	Mer utvecklad	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft
2	Prioritering: Kompetens för alla.	Nej	Total offentlig finansiering	ESF	Mer utvecklad	i) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.
		Nej	Total offentlig finansiering	ESF	Mer utvecklad	vi) Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning

						och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet
3	Prioritering Tekniskt stöd*	Ja				

* kopplat till PÖ se trilog kompromiss. % av betalningar

2.1 Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf) (39/300)

2.1.1 **Särskilt mål:** Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft.

2.1.1.1. Beskrivning av typ av åtgärder

(4 861/8 000)

Målet är att innovationsarbetet i företagen stärks, nyttjandet och utvecklandet av digitala lösningar ökar, tillämpad forskning,–studier och experiment samt operativa processer och kommersialiseringsprocesser som stöder företag utvecklas och utnyttjas i högre grad.

Åtgärderna stöder kommissionens investeringsriktlinjer för att förbättra innovationsarbetet i företag och i investeringar för att öka tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag samt möjligheter till expansion på den internationella marknaden.

Innovationspolitiken genom Ålands strategi för smart specialisering är en viktig del i genomförandet av programmet och i den åländska näringspolitiken där målsättningen är långsiktigt ökad produktivitet, ökad sysselsättning och växande export av miljömässigt hållbara – men samtidigt ekonomiskt konkurrenskraftiga produkter. Strategin för innovationspolitiken är att fokusera på stödet till företagens egen kompetensutveckling genom att stödja processer för entreprenörskap, snarare än en mer traditionell FoU-satsning.

Förnyelse ”innovation” som skapar ett mervärde på marknaden innefattar både produktinnovationer (varor och tjänster) och processinnovationer t.ex. förändringar i affärsverksamhetens produktion, hur företaget tar sig an nya marknader och målgrupper, marknadsföring och administration. Innovationsmiljöer bidrar till en positiv utveckling och stärks genom nationellt och internationellt nätverkande och genom aktivt samarbete/samverkan med andra utbildnings- och forskningsenheter inom och utanför Åland. Den teknologiska utvecklingen skapar möjligheter inom framförallt digitalisering, automatisering och artificiell intelligens. Nya satsningar inom dessa områden främjar en hållbar tillväxt.

Kunskapsutveckling som möter behovet av en fördjupad samverkan mellan högskola, näringsliv och samhälle genom etablerandet av plattformar och samarbetsforum med olika bakgrunder och perspektiv skapar förutsättningar för och utvecklar nya idéer. Dessa typer av samarbeten syftar till att utveckla företagets innovationsförmåga och stärker tillväxt och långsiktig konkurrenskraft.

Kompetensväxling som sker genom kunskapsutbyte och bättre kommunikation inom ramen för ett innovationssystem som innovatörer och entreprenörer förstår och använder stärker ytterligare en sådan utveckling.

Samverkan mellan företag, intresseorganisationer och myndigheter samt effektiva rådgivningssystem inom tex förestående ägarbyten och/ eller generationsskiften, nyetablering av företag inklusive vitalisering av företag som drabbats av pandemin Covid19 är viktigt för sysselsättningen.

Nya och etablerade företag i flera branscher som kan få kvalificerat stöd och hjälp i bedömningar, rådgivning, samtal, finansiering och nätverkande ges förutsättningar för att utveckla nya produkter och tjänster.

Internationalisering som på kort sikt bidrar till ökad försäljning och på längre sikt stimulerar till förnyelse och innovationskraft i företagen öppnar upp för nya marknader och skapar förutsättningar för tillväxt.

Innovationsarbetet i företag förbättras genom åtgärder som främjar utveckling och kommersialisering av produkter, tjänster och tillverkningsmetoder samt införande av ny teknik genom t.ex.

- Affärsutveckling inom företaget med stöd av innovationsprocesser avseende t.ex. kompetensförsörjning, organisation, produktion, resurseffektivitet, marknadsinvesteringar och internationalisering.
- Branschöverskridande samarbeten, där innovatörer, entreprenörer, företag och kunder tillsammans kan hitta lösningar på marknadens behov.
- Entreprenörprocesser där företag och entreprenörer länkar samman sin verksamhet mot forskning, utveckling och innovation (innovationslab) inom och utanför Åland.
- Miljöteknisk, tekniskt tillämpad forskning inom och utanför Åland som kan stimulera till företagsinvesteringar.
- Investeringar som främjar och skapar förutsättningar för företagets innovationsarbete.

Digitalisering och automation ökar genom t.ex.

- Utveckling av digitala tjänster och lösningar.
- Ökad kunskap om och tillgodogörandet av digitala lösningar.
- Investeringar i digitala verktyg.

Ny affärsverksamhet, -modeller i etablerade företag, uppstartföretag och nya företag utvecklas genom t.ex.

- Rådgivningsinsatser för produkt- och tjänsteutveckling som bygger på analyser av företagarens specifika behov och förutsättningar.

- Kompetenskartläggning i företaget för att tillgodose en välfungerande kompetensförsörjning och rekrytering av arbetskraft.
- ”Matchmaking” för att hitta samarbetspartners.
- Verksamhet med inkubatorföretag och/eller företagskuvöser

Inträde och kommersialisering på marknaden för idéer, produkter och tjänster som har utvecklats av små och medelstora företag främjas genom t.ex.

- Stödtjänster som ökar kunskapen kring t.ex. paketering av en tjänst eller produkt, marknadsanalys, prissättning och säljfrämjande åtgärder.

Tillväxtorienterade företags (SME) expansion på den internationella marknaden främjas genom t.ex.

- Ökad kunskap om nya marknader, kulturer och att göra ”business”.
- Företagssamarbeten, företagskluster och nätverk där även större företag deltar.
- Marknads- och omvärldsanalyser.
- PR och marknadsföringsåtgärder.
- Investeringar som främjar och skapar förutsättningar för internationalisering.

Åtgärderna förväntas generera resultat i form av sysselsättning ökad produktivitet, ökad omsättning, överlevnad för nystartade företag på marknaden, tillväxtorienterade företag som expanderar på marknaden, innovationer samt digital transformation.

De huvudsakliga målgrupperna.

(119/1000)

Små och medelstora företag i programområdet, potentiella entreprenörer och företagsfrämjande organisationer samt offentliga aktörer.

Åtgärder (actions) som tryggar jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering.

(527/2000)

I genomförandet av alla insatser är lika villkor en grundläggande förutsättning så att alla får samma möjlighet att ta del av programmets finansieringsmöjligheter. Jämlikhetsfrågorna ska vara en integrerad del i alla verksamheter.

Ojämsställdheten syns fortfarande som en ojämn fördelning av makt och inflytande och ekonomisk jämställdhet. Därför kan för särskilda insatser som fokuserar på eventuella grupper som är underrepresenterade tex ungdomar, äldre, kvinnor och män eller personer med funktionsvariationer beviljas finansiering. Genom sådana val främjas jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering.

Angivande av (Indication of) särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg.

(0/2 000)

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder, där stödmottagarna finns i minst en annan medlemsstat, eller utanför unionen, när relevant (where relevant).

(277/2000)

Ålands landskapsregering är en av parterna i utarbetande av ett nytt program för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) 2021-2027. Inom det regionala strukturfondsprogrammet erbjuds möjligheter till samverkan genom erfarenhets- och kunskapsutbyte i form av jämförelser och benchmarking inom och utanför Åland.

Planerad användning av finansieringsinstrument.

(747/1000)

Under programperioden 2014 - 2020 införde Ålands landskapsregering offentligt riskkapital som ett kompletterande verktyg till övrig direkt projektfinansiering. Förhandsbedömningen som gjordes visade på att det finns situationer då det finns behov av marknadskompletterande åtgärder i form av offentligt riskkapital. Erfarenheterna visar dock på att efterfrågan inte varit så stor och att de villkor som givits för det finansiella instrumentet också spelar en väsentlig roll – de alternativ som erbjuds på privata marknaden kan vara mer lockande.

Ålands landskapsregering avser inte genomföra finansieringsinstrumentet i dess nuvarande form under programperioden 2021 - 2027 utan kommer att utvärdera verksamheten och göra en översyn över alternativa sätt att med nationell finansiering tillgodose marknadens eventuella behov av marknadskompletterande åtgärder.

2.1.1.2. Indikatorer

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Måttenhet	Delmål 2024	Mål 2029
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 01	Antal företag som får stöd	Antal		
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 02	Antal företag som får bidrag	Antal		
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara	Eruf	Mer utvecklad	RCO 04	Antal företag som får icke ekonomiskt stöd	Antal		

	tillväxt, jobb och konkurrenskraft							
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 05	Antal nystartade företag som får stöd	Antal		
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 13	Värdet av digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag	Euro		
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 15	Skapad kapacitet för företagsinkubation	Antal företag		
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCO 96	Interregionala investeringar i EU-projekt.	Euro		

RCO 01 Antal företag som får stöd
RCO 02 Antal företag som får bidrag
RCO 03 Antal företag som får stöd genom finansieringsinstrument
RCO 04 Antal företag som får icke ekonomiskt stöd
RCO 05 Antal nystartade företag som får stöd
RCO 96 Interregionala investeringar i EU-projekt. Definition: Totala interregionala investeringar för innovation i de projekt som stöds. Investeringarna bör syfta till att öka gemensamma forsknings- och innovationsprojekt som utvecklats interregionalt genom samarbete mellan forskare, företag, civilsamhället och offentliga förvaltningar som deltar i smarta specialiseringsstrategier som upprättats på nationell och regional nivå (se COM 2017 i referenser). Indikatorn täcker interregionala investeringar för innovation i projekt som involverar samarbete mellan minst två NUTS2-regioner.
RCO 13 Värdet av digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag Definition: Totalt värde av digitala tjänster, produkter eller processer som nyligen utvecklats eller väsentligt uppgraderats för företag genom stödda projekt. Totalt värde kan mätas antingen i termer av marknadsvärde eller i termer av totala investeringar som krävs för utveckling / betydande uppgradering av respektive digitala tjänst, produkt eller tjänst. Betydande uppgraderingar täcker endast nya funktioner. Den digitala tjänsten / produkten / processen kan utvecklas av det företag som stöds eller av en avtalad tredje part.
RCO 15 Skapad kapacitet för företagsinkubation (Antal företag) Definition: Antal företag som kan betjäna årligen via en ny företagsinkubator. För en befintlig inkubator som stöds för att utöka sin kapacitet, mäter indikatorn det ytterligare antal företag som kan betjäna årligen på grund av förlängningen av inkubationskapacitet. Indikatorn täcker inkubator-tjänster som kan tillhandahållas baserat på strukturerade relationer dokumenterade i övervakningssystemet. Tjänster som förväntas tillhandahållas på ad hoc-basis (t.ex. telefonsamtal) med potentiella företagare är undantagna. Vid preinkubationstjänster kan potentiella entreprenörer betraktas som egenföretagare och därför proxieras som mikroföretag. Mer information om företagsinkubatorer finns i COM 2010 och ECA 2014 i referenser. För företagsdefinition - se RCO01 "
RCO 103 Företag med hög tillväxt som får stöd

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Region-kategori	ID	Indikator	Mått enhet	Referens linje Referens värde	Referens år	Mål 2029	Uppgifts-källa	Anmärkningar (200)
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCR 02	Privata investeringar som matchar offentligt stöd (fördelade per: bidrag, finansieringsinstrument.	Euro				Övervaknings-systemet	
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCR 03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	Antal				Övervaknings-systemet	
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCR12	Användare av nya digitala produkter, tjänster och tillämpningar som utvecklats av företag	Antal användare				Övervaknings-systemet	
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara	Eruf	Mer utvecklad	RCR13	Företag med hög digital intensitet	Antal företag				Övervaknings-systemet	

	tillväxt, jobb och konkurrenskraft										
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCR17	Nya företag som överlevt tre år på marknaden	Antal företag				Övervaknings-systemet	
Entreprenörskap, utveckling och innovation	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklad	RCR19	Företag med högre omsättning	Antal företag				Övervaknings-systemet	

RCR01 – Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd
RCR 102 – Antalet forsknings jobb (jobs) i enheter som fått stöd.
RCR02– Privata investeringar som matchar offentligt stöd (fördelade per: bidrag, finansieringsinstrument
RCR 03 – Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer
RCR 05 - Små och medelstora företag som gör innovationer inom företaget*
RCR 06 – Patentansökningar till Europeiska patentverket*
RCR 07 – Varumärkes- och designansökningar
RCR 11 – Användare av nya offentliga digitala tjänster och tillämpningar
RCR 12 – Användare av nya digitala produkter, tjänster och tillämpningar som utvecklats av företag
RCR 13 – Företag med hög digital intensitet
RCR 17 – Nya företag som överlevt tre år på marknaden

RCR 19 – Företag med högre omsättning
RCR 25 – Mervärde per arbetstagare i små och medelstora företag som får stöd

2.1.1.3. Vägledande fördelning av anslagna medel efter per typ av intervention

Tabell 4: Dimension 1-interventionstyp					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Entreprenörskap, utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklad	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	010	
				012	
				015	
				017	
				018	
				019	
				020	
				021	
				022	
				023	

POLITISKT MÅL 1 och interventionstyper:

- 001 Investeringar i fasta tillgångar i mikroföretag, direkt kopplade till forskning och innovation
- 002 Investeringar i fasta tillgångar i små och medelstora företag (inklusive privata forskningscentrum), direkt kopplade till forskning och innovation
- 003 Investeringar i fasta tillgångar i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 004 Investeringar i immateriella tillgångar i mikroföretag, direkt kopplade till forskning och innovation
- 005 Investeringar i immateriella tillgångar i små och medelstora företag (inklusive privata forskningscentrum), direkt kopplade till forskning och innovation
- 006 Investeringar i immateriella tillgångar i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 007 Forskning och innovation i mikroföretag, inklusive nätverkande (industriell forskning, experimentell utveckling, genomförbarhetsstudier)
- 008 Forskning och innovation i små och medelstora företag, inklusive nätverkande
- 009 Forskning och innovation i offentliga forskningscentrum, högre utbildning och kompetenscentrum, inklusive nätverkande (industriell forskning, experimentell utveckling, genomförbarhetsstudier)
- 010 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag)**
- 011 IKT-lösningar, e-tjänster och tillämpningar för myndigheter
- 012 IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration**
- 013 Tjänster och tillämpningar för e-hälsa (inklusive e-vård, sakernas internet för fysisk aktivitet och IT-stöd i hemmet)
- 014 Näringslivsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriparter och industriområden)
- 015 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag**
- 016 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling, entreprenörskap och anpassning för företag till förändring
- 017 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)**

- 018 Företagskuvöser, stöd till avknopningsföretag och nystartade företag
- 019 Stöd till innovationskluster och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag
- 020 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, gemensamt skapande, användar- och efterfrågestyrd innovation)

- 021 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning
- 022 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar
- 023 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag som är inriktade på cirkulär ekonomi

Tabell 5: Dimension 2-finansieringsform					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Entreprenörskap, utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklad	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	01 Bidrag	

Tabell 6: Dimension 3-territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Entreprenörskap, utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklad	iii) Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft	16 Glest bebodda områden	

2.2 Prioritering: Kompetens för alla (16/300)

X	Detta är en prioritering för en relevant landsspecifik rekommendation
---	---

2.2.1 **Särskilt mål:** Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetsmarknaden, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.

2.2.1.1. Beskrivning av typ av åtgärder

(1 410/8 000)

Inom ramen för det operativa programmet kommer finansiering som delfinansieras från Europeiska Socialfonden att beviljas för åtgärdsåtgärder som stöder kommissionens investeringsriktlinjer för att förbättra tillgången till livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet. Samtidigt främjas inkludering och sysselsättning genom att jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering genomsyrar samtliga åtgärder.

Arbetslöshetsgraden den 15.9.2020 var 1 547 arbetslösa personer, dvs 10,1 % fördelat enligt 9,3 % kvinnor och 10,9 % män. Ungdomsarbetslösheten är 11,4 %, fördelat 8,7 % kvinnor och 14,1 % män. Arbetslösheten under undantagsförhållandet i Finland orsakad av coronapandemin var den högsta någonsin på Åland. Under sommaren 2020 sjönk den något men är fortfarande rekordhög för årstiden.

Exempel på åtgärder är:

- Säkerställa en snabb övergång från aktiveringsåtgärder till sysselsättning, även för migranter och personer med funktionsnedsättning
- Sysselsättningsfrämjande utbildningar – digitalisering
- Utbildningsprojekt för att få Uvas (NEETS) tillbaka till utbildning eller stöda dem för att kunna gå ut på den fria arbetsmarknaden.
- Livslångt lärande i arbetsverkstäder. Tar tillvara kunskaper från deltagarna och stärker dem i deras integrering på arbetsmarknaden.

Åtgärderna tar avstamp i arbetet efter coronakrisen, men blickar också framåt på Åland post-covid19.

De huvudsakliga målgrupperna.

(137/1 000)

Den huvudsakliga målgruppen är arbetslösa och personer utanför den öppna arbetsmarknaden. Hit hör även inflyttade som står utanför den öppna arbetsmarknaden.

Åtgärder (*actions*) som tryggar jämlikhet, inklusion och icke-diskriminering.

(70/2 000)

I samtliga projekt ska jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas.

Angivande av (*Indication of*) särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av integrerade territoriella investeringar, lokalt ledd utveckling eller andra territoriella verktyg (2000).

(0/2 000)

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder, där stödmottagarna finns i minst en annan medlemsstat, eller utanför unionen, när relevant (*where relevant*).

(277/2 000)

Ålands landskapsregering är en av parterna i utarbetande av ett nytt program för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) 2021-2027. Inom det regionala strukturfondsprogrammet erbjuds möjligheter till samverkan genom erfarenhets- och kunskapsutbyte i form av jämförelser och benchmarking inom och utanför Åland.

Planerad användning av finansieringsinstrument.

(91/1 000)

Ålands landskapregering planerar inte att använda finansieringsinstrumentet inom detta särskilda mål.

2.2.1.2. Indikatorer

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Gemensamma outputindikatorer för personer	Måttenhet Antal	Delmål 2024	Mål 2029			
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter		ESF+	Mer utvecklad	CO01	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa						
				CO02	Långtidsarbetslösa						
				CO03	Utanför arbetskraften						
				CO04	Anställda, inklusive egenföretagare						
				CO05	Under 30 år						
				CO06	Över 54 år						
				CO07	Med högst grundskoleutbildning (ISCED 0-2)						
				CO08	Med gymnasieutbildning (ISCED 3) eller eftergymnasialutbildning (ISCED 4)						
				CO09	Med högskoleutbildning (ISCED 5-8)						
				CO10	Deltagare som har funktionsnedsättning						
				CO11	Tredjelandsmedborgare						
				CO12	Deltagare med utländsk bakgrund						
				CO13	Minoriteter (inkl. marginaliserade grupper som romer)						
				CO14	Hemlösa eller utestängda från arbetsmarknaden						
				CO15	Deltagare från landsbygdsområden						
								Gemensamma outputindikatorer för enheter			
				CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd						
CO17	Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och sociala företag) som får stöd										

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Region-kategori	ID	Gemensamma omedelbara resultatindikatorer för deltagare	Måttenhet Antal	Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029	Uppgiftskälla	Anmärkningar (200)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter		ESF+	Mer utvecklad	CR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	X					
				CR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd	X					
				CR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd						
				CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	X					
					Gemensamma långsiktiga resultatindikatorer för deltagare		Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029		Anmärkningar (200)
				CR05	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande,	X					

					sex månader efter avslutad åtgärd							
				CR06	Deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation sex månader efter avslutad åtgärd	X						

2.2.1.3. Vägledande fördelning av anslagna medel efter per typ av intervention

Tabell 4: Dimension 1-interventionstyp					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad	Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.	097	
			098		
			099		
			102		
			108		
			115		
			116		
			117		
			118		
			120		
			126		

POLITISKT MÅL 4: ETT MER SOCIALT EUROPA GENOM DEN EUROPEISKA PELAREN FÖR SOCIALA RÄTTIGHETER och interventionstyper:

- 085   Infrastruktur för förskoleverksamhet
- 086   Infrastruktur för grundskole- och gymnasieutbildning
- 087   Infrastruktur för högre utbildning
- 088   Infrastruktur för yrkes- och vuxenutbildning
- 089   Bostadsinfrastruktur för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd
- 090   Bostadsinfrastruktur (annan än den för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd)
- 091   Annan social infrastruktur som bidrar till social integration i samhället
- 092   Hälsainfrastruktur
- 093   Hälsoutrustning
- 094   Rörliga tillgångar på hälsoområdet
- 095   Digitalisering inom hälso- och sjukvård
- 096   Tillfällig mottagningsinfrastruktur för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd
- 097   Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden**
- 098   Åtgärder för att främja tillgången till sysselsättning för långtidsarbetslösa**
- 099   Särskilt stöd till ungdomars sysselsättning och socioekonomisk integration av ungdomar**
- 100   Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering
- 101   Stöd till den sociala ekonomin och sociala företag
- 102   Åtgärder för att modernisera och stärka arbetsmarknadsinstitutionerna och tjänster för att bedöma och förutse kompetensbehov samt säkerställa individanpassat stöd i rätt tid**
- 103   Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden
- 104   Stöd till arbetskraftens rörlighet
- 105   Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen av arbetsmarknaden
- 106   Åtgärder för att främja balansen mellan arbetsliv och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående
- 107   Åtgärder för en sund och väl anpassad arbetsmiljö som motverkar hälsorisker, inbegripet främjande av fysisk aktivitet
- 108   Stöd för utveckling av digitala färdigheter**
- 109   Stöd till anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer
- 110   Åtgärder för att uppmuntra ett aktivt och hälsosamt åldrande
- 111   Stöd till daghems- och förskoleverksamhet (exklusive infrastruktur)
- 112   Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)
- 113   Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)
- 114   Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)

- 115 Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället
- 116 Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer
- 117 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration
- 118 Stöd till det civila samhällets organisationer som arbetar med marginaliserade befolkningsgrupper som romer
- 119 Särskilda åtgärder för att öka tredjelandsmedborgares deltagande i arbetslivet
- 120 Åtgärder för social integrering av tredjelandsmedborgare
- 121 Åtgärder för att förbättra lika och snabb tillgång till kvalitativa, hållbara och prisvärda tjänster
- 122 Åtgärder för att förbättra tillhandahållandet av familje- och näringsbaserade vårdtjänster
- 123 Åtgärder för att förbättra vårdsystemens tillgänglighet, effektivitet och motståndskraft (exklusive infrastruktur)
- 124 Åtgärder för att förbättra tillgången till långtidsvård (exklusive infrastruktur)
- 125 Åtgärder för att modernisera de sociala trygghetssystemen, inklusive för att främja tillgången till socialt skydd
- 126 Främja social integrering av människor som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning, inklusive de som har det sämst ställt och barn
- 127 Motarbeta materiell fattigdom genom livsmedel och/eller materiellt bistånd till dem som har det sämst ställt, samt kompletterande åtgärder

Tabell 5: Dimension 2-finansieringsform					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad	Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.	01	

Tabell 6: Dimension 3-territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad	Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.	48	

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+ sekundärteman					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad	Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.		

ESF-SEKUNDÄRTEMA		Koefficient för beräkning av stöd till klimatförändringsmålen
01	Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi	100%
02	Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen	0%
03	Investeringar i forskning och innovation och smart specialisering	0%
04	Investeringar i små och medelstora företag	0%
05	Icke-diskriminering	0%
06	Jämställdhet	0%
07	Kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter	0%
08	Kapacitetsuppbyggnad hos det civila samhällets organisationer	0%
09	Ej tillämpligt	0%

2.2.2 Särskilt mål: Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.

2.2.2.1. Beskrivning av typ av åtgärder

(1 516/8000)

Inom ramen för det operativa programmet kommer finansiering som delfinansieras från Europeiska Socialfonden att beviljas för åtgärdsområden som stöder kommissionens investeringsriktlinjer för att förbättra tillgången till livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet. Samtidigt främjas inkludering

och sysselsättning genom att jämställdhet, lika möjligheter och icke-diskriminering genomsyrar samtliga åtgärder.

Den genomsnittliga längden på arbetslivstiden år 2025 är av ÅSUB beräknad till 38,3 år jämfört med 37,3 år 2010. Detta även med mortaliteten beaktad.¹ Den ökade längden på arbetslivstiden ställer i sin tur krav på fortbildningen, då ökningen beror på att pensionsåldern höjs, inte på att ungdomar kommer ut på arbetsmarknaden tidigare.

- Utbildningsprojekt med inriktning på digitalisering. Stärker personer ute i arbetslivet för kommande utmaningar med automatisering. eHälsa kan ingå här.
- Stödja flexibla studievägar under hela livet, vid behov i samarbete med arbetsmarknaderna parter, civilsamhället och andra berörda parter
- Stödja arbetsgivarna så att de kan utnyttja humankapitalet fullt ut, anpassa sig till förändringar, utforma utbildning för arbetstagarna och främja yrkesmässig rörlighet
- Vidta åtgärder för att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning inom vissa riskgrupper och för att underlätta övergången från utbildning till arbete
- Mismatch
- Språkutbildning med branschvis vokabulär

I samtliga projekt ska jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas.

De huvudsakliga målgrupperna.

(167/1 000)

De huvudsakliga målgrupperna är personer i behov av kompetenshöjning för att passa in bättre i en föränderlig arbetsmarknad, tex. lågutbildade, nyinflyttade eller personer med särskilda behov.

2.2.2.2. Indikatorer

Tabell 2: Utfallsindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Region kategori	ID	Gemensamma outputindikatorer för personer	Måttenhet Antal	Delmål 2024	Mål 2029
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter		ESF+	Mer utvecklad	CO01	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa			
				CO02	Långtidsarbetslösa			
				CO03	Utanför arbetskraften			
				CO04	Anställda, inklusive egenföretagare			
				CO05	Under 30 år			
				CO06	Över 54 år			

¹ ÅSUB Rapport 2013:4 *Utbildningsbehov och arbetsmarknad 2025*

				CO07	Med högst grundskoleutbildning (ISCED 0-2)			
				CO08	Med gymnasieutbildning (ISCED 3) eller eftergymnasialutbildning (ISCED 4)			
				CO09	Med högskoleutbildning (ISCED 5-8)			
				CO10	Deltagare som har funktionsnedsättning			
				CO11	Tredjelandsmedborgare			
				CO12	Deltagare med utländsk bakgrund			
				CO13	Minoriteter (inkl. marginaliserade grupper som romer)			
				CO14	Hemlösa eller utestängda från arbetsmarknaden			
				CO15	Deltagare från landsbygdsområden			
					Gemensamma outputindikatorer för enheter			
				CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd			
				CO17	Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och sociala företag) som får stöd			

Tabell 3: Resultatindikatorer

Prioritering	Särskilt mål	Fond	Region-kategori	ID	Gemensamma omedelbara resultatindikatorer för deltagare	Måttenhet Antal	Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029	Uppgiftskälla	Anmärkingar (200)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter		ESF+	Mer utvecklad	CR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd						
				CR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd						
				CR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd	X					
				CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd						
					Gemensamma långsiktiga resultatindikatorer för deltagare		Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029		Anmärkingar (200)
				CR05	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, sex månader efter avslutad åtgärd						

				CR06	Deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation sex månader efter avslutad åtgärd							
--	--	--	--	------	--	--	--	--	--	--	--	--

2.2.2.3. Vägledande fördelning av anslagna medel efter per typ av intervention

Tabell 4: Dimension 1-interventionstyp					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad		104	
				108	
				109	
				115	

POLITISKT MÅL 4: ETT MER SOCIALT EUROPA GENOM DEN EUROPEISKA PELAREN FÖR SOCIALA RÄTTIGHETER och interventionstyper:

- 085   Infrastruktur för förskoleverksamhet
- 086   Infrastruktur för grundskole- och gymnasieutbildning
- 087   Infrastruktur för högre utbildning
- 088   Infrastruktur för yrkes- och vuxenutbildning
- 089   Bostadsinfrastruktur för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd
- 090   Bostadsinfrastruktur (annan än den för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd)
- 091   Annan social infrastruktur som bidrar till social integration i samhället
- 092   Hälsainfrastruktur
- 093   Hälsoutrustning
- 094   Rörliga tillgångar på hälsoområdet
- 095   Digitalisering inom hälso- och sjukvård
- 096   Tillfällig mottagningsinfrastruktur för migranter, flyktingar och personer som står under eller ansöker om internationellt skydd
- 097   Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden
- 098   Åtgärder för att främja tillgången till sysselsättning för långtidsarbetslösa
- 099   Särskilt stöd till ungdomars sysselsättning och socioekonomisk integration av ungdomar
- 100   Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering
- 101   Stöd till den sociala ekonomin och sociala företag
- 102   Åtgärder för att modernisera och stärka arbetsmarknadsinstitutionerna och tjänster för att bedöma och förutse kompetensbehov samt säkerställa individanpassat stöd i rätt tid
- 103   Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden
- 104**   **Stöd till arbetskraftens rörlighet**
- 105   Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen av arbetsmarknaden
- 106   Åtgärder för att främja balansen mellan arbetsliv och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående
- 107   Åtgärder för en sund och väl anpassad arbetsmiljö som motverkar hälsorisker, inbegripet främjande av fysisk aktivitet
- 108**   **Stöd för utveckling av digitala färdigheter**
- 109**   **Stöd till anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer**
- 110   Åtgärder för att uppmuntra ett aktivt och hälsosamt åldrande
- 111   Stöd till daghems- och förskoleverksamhet (exklusive infrastruktur)
- 112   Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)
- 113   Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)
- 114   Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)
- 115**   **Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället**
- 116   Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer
- 117   Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration
- 118   Stöd till det civila samhällets organisationer som arbetar med marginaliserade befolkningsgrupper som romer
- 119   Särskilda åtgärder för att öka tredjelandsmedborgares deltagande i arbetslivet
- 120   Åtgärder för social integrering av tredjelandsmedborgare
- 121   Åtgärder för att förbättra lika och snabb tillgång till kvalitativa, hållbara och prisvärda tjänster
- 122   Åtgärder för att förbättra tillhandahållandet av familje- och närsamhällesbaserade vårdtjänster
- 123   Åtgärder för att förbättra vårdsystemens tillgänglighet, effektivitet och motståndskraft (exklusive infrastruktur)
- 124   Åtgärder för att förbättra tillgången till långtidsvård (exklusive infrastruktur)

- 125 Åtgärder för att modernisera de sociala trygghetssystemen, inklusive för att främja tillgången till socialt skydd
- 126 Främja social integrering av människor som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning, inklusive de som har det sämst ställt och barn
- 127 Motarbeta materiell fattigdom genom livsmedel och/eller materiellt bistånd till dem som har det sämst ställt, samt kompletterande åtgärder

Tabell 5: Dimension 2-finansieringsform					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad		01	

Tabell 6: Dimension 3-territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad		48	

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+ sekundärteman					
Prioritering nr	Fond	Regionkategori	Särskilt mål	Kod	Belopp (EURO)
Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter	ESF+	Mer utvecklad			

ESF-SEKUNDÄRTEMA		Koefficient för beräkning av stöd till klimatförändringsmålen
01	Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi	100%
02	Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen	0%
03	Investeringar i forskning och innovation och smart specialisering	0%
04	Investeringar i små och medelstora företag	0%
05	Icke-diskriminering	0%
06	Jämställdhet	0%
07	Kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter	0%
08	Kapacitetsuppbyggnad hos det civila samhällets organisationer	0%
09	Ej tillämpligt	0%

2.3 Prioritering: (Tekniskt stöd)

3. Finansieringsplan

3.1 Finansieringstabell på årsnivå och prioritetsnivå

Tabell 10: Anslag per år											
Fond	Regionkategori	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totalt
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
Eruf	Mer utvecklad										
ESF+	Mer utvecklad										
Totalt											

3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering

Tabell 11: Totala anslag per fond och nationell medfinansiering												
Politiskt mål Nr eller TA	Prioritering	Beräkning av unionens stöd (totalt eller offentligt)	Fond	Region-kategori	EU:s bidrag			Nationellt bidrag	Vägledande fördelning av det nationella bidraget		Totalt	Med finansierings grad
					EU bidrag utan TA art 30(5)	EU bidrag med TA art 30(5)	Belopp för flexibilitet		Offentlig	Privat		
PO 1	Prioritering 1	Offentligt	Eruf	Mer utvecklad								
PO 4	Prioritering 2		ESF	Mer utvecklad								
(TA)	(Prioritering 3)											

4. Nödvändiga villkor

Tabell 12. Nödvändiga villkor							
Nödvändiga villkor	Fond	Särskilt mål	Uppfylld av nödvändigt villkor	Kriterier	Uppfylld av kriterier	Hänvisning till relevanta dokument	Motivering
			Ja/nej	Kriterium 1	Ja/nej	500	1000
				Kriterium 2			

5. Programmyndigheter

Tabell 13: Programmyndigheter			
Programmyndigheter	Institutionens namn (500)	Kontaktpersonens namn (200)	E-post (200)
Förvaltande myndighet	Ålands landskapsregering		
Revisionsmyndighet	Landskapsrevisionen på Åland		
Organ som tar emot betalningar från kommissionen	Ålands landskapsregering		

6. Partnerskap

(3 419/10 000)

Utifrån stadgandena i Ålands självstyrelselag formulerar Ålands landskapsregering Finlands nationella ställningstagande för Ålands del i EU ärenden som gäller tillämpning av Europeiska gemenskapens gemensamma politik på Åland inom landskapets behörighet. Med grund i lagen utarbetar Åland ett eget gemensamt operativprogram med finansiering från europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och europeiska socialfonden (ESF).

Beredningen av programmet har skett mellan Ålands landskapsregering och programmets partnerskap genom flernivåstyrelse såsom det är definierat i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr xx/2020 artikel x om gemensamma bestämmelser. Näringsavdelningen vid Ålands landskapsregering har haft ansvaret för detta arbete.

Våren 2019 inledde landskapsregeringen arbetsprocessen med ett skriftligt hörandeförfarande riktat till organisationer, experter och myndigheter. Kommissionens förslag till förordningar och rekommenderade riktlinjer för valda insatsområden, utredningar och statistiskt underlag delgavs i samband med hörandet och publicerades på landskapsregeringens hemsida. Företrädare för näringslivet och andra experter inom sina sakområden ombads inkomma med input till programarbetet. Landskapsregeringen önskade även få in ny kunskap inom områden som är starka med potential att växa och som kan vara nya för Åland.

Den 22 maj anordnades i Mariehamn ett öppet tillfälle för alla där representanter för kommissionen presenterade sina specifika rekommendationer till Finland och Åland baserat på den så kallade landrapporten. Den 23 maj presenterades det inledande programarbetet för övervakningskommittén.

I juni 2019 skickade Ålands landskapsregering till kommissionen en vägkarta med en övergripande tidtabell för programarbetet. Avstämningsmöten hade därförinnan hållits med Arbets- och näringsministeriet kring en tidsplan som fungerar för båda parter.

På basen av det relativt begränsade antal skrivelser som inkom under hösten 2019 på basen av hörandeförfarandet beslöt landskapsregeringen att fortsätta programarbetet genom workshops. Fokus var att presentera och utveckla det arbete som hittills gjort och att gemensamt formulera programinsatser. Den första workshopen riktades till ett flertal branschorganisationer och genomfördes den 14 december 2019. I november presenterades och diskuterades arbetet i övervakningskommittén.

Den 12 februari 2020 följdes arbetet upp i en andra workshop med deltagare från det första tillfället och nya inbjudna deltagare. Deltagarna fick i samband med inbjudan ta del av nulägesbeskrivningen med specifika utmaningar för Åland och de områden som prioriteras inför nästa programperiod.

Den 9 september 2020 bjöd Ålands landskapsregering in till lärandeseminarium som anordnas i samband med utvärderingarna av Landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU) och Strukturfonds-programmet. Seminariet med namnet "Återhämtning efter Covid-19 på Åland: Kapital och kompetensförsörjning" behandlade de ekonomiska och sociala konsekvenserna av Covid-19, hur Åland ska återhämta sig med tanke på kapital och kompetensförsörjning samt

vad LBU-programmet och strukturfondsprogrammet 2014–2020 och kommande EU program 2021–2027 kan tillföra? Seminariet lockade 50 deltagare och modererades av Elin Slätmo och Jukka Teräs, seniora forskare på Nordregio, och författare av utvärderingarna tillsammans med ÅSUB.

I genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet representeras partnerskapet i övervakningskommitténs arbete. Övervakningskommitténs sammansättning stöder genomförandet av partnerskapsprincipen och dess representanter tillför ett mervärde till såväl programplaneringen som implementeringen.

Inom ramen för projekt vilka delfinansieras från socialfonden, finns möjlighet att de organisationer som söker om projektmedel, kan använda delar av medlen till utbildning av egna personalen, i enlighet med artikel 8 i ESF+-förordningen

Texten utvecklas och slutförs i ett senare skede

7. Kommunikation och synlighet

(0/4 500 tecken)

Färdigställs senare

8. Användningen av enhetskostnader, enhetsbelopp, schablonsatser och finansiering som inte är kopplad till kostnader

Indikation på användning av artiklarna 88 och 89*	Ja	Nej
Återbetalning av stödberättigande utgifter på grundval av enhetskostnader, enhetsbelopp och schablonsatser inom prioritering enligt artikel 88 i förordningen om gemensamma bestämmelser (från början av programmets antagande) Om ja fyll i bilaga 1		X
Återbetalning av stödberättigande utgifter på grundval av finansiering som inte är kopplad till kostnader enligt artikel 89 i förordningen om gemensamma bestämmelser (från början av programmets antagande) Om ja fyll i bilaga 2		X

Bilaga

(0/2 000)

- a list of planned operations of strategic importance with a timetable, for information purposes only

Strukturfonderna 2021-2027

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)

Europeiska socialfonden (ESF+)

Bilaga 14

Sammanhållningspolitiken 2021-2027

- KOM presenterade i maj 2018 **förslag** en ny flerårig budgetram samt utifrån denna konkreta förordningsförslag (gemensamma + fondspecifika). MS påbörjade därefter förhandlingarna om budgeten och förordningsförslagen. **Inte godkända.**
- Elva tematiska mål som används under perioden 2014–2020 har förenklats till fem tydliga politiska mål (PO 1–5) där EU har bäst möjlighet att nå resultat och som MS ska styra sina program mot.

PO1: Ett smartare EU

PO2: Ett grönare, koldioxidfritt EU

PO3: Ett mer sammankopplat EU

PO4: Ett mer socialt EU

PO5: Ett EU som står närmare medborgarna

I särskilda landsrekommendationer har kommissionen identifierat prioriterade behov för MS och rekommenderar Finland och Åland att koncentrera sig på det första och fjärde politiska målet.

LR:s programarbete

- Landrapporten 2019 presenterades av kommissionen på ett **öppet tillfälle** 22.5.2019 → startskottet för LR:s programarbete
- Förankring med **partnerskapet** har skett genom riktat hörande och särskilda workshops.
- Ett förslag till **ett operativt program** med **två fonder** Eruf och ESF har utarbetats och skickats **informellt** till kommissionen 6.10.2020.
- En partnerskapsöverenskommelse **PÖ** utarbetas **tillsammans** med Finland (ANM)
- **Förhandsvillkor** bedöms vara uppfyllda
- Programförslaget och de åtgärder som kan finansieras kan påverka miljön både positivt och negativt men det går **inte** att dra slutsatsen att **påverkan** är **betydande** enligt den behovsbedömning som gjorts.

Preliminär budget Åland 2021-2027

Politiskt mål (PO)	EU milj €	EU andel	LR milj €	LR andel	Totalt milj €
PO 1 Ett smartare Europa (Eruf)	3,440	40	5,160	60	8,599
PO 4 Ett mera socialt Europa (ESF+)	2,638	40	3,956	60	6,594
Totalt	6,077		9,116		15,193

- Baserar sig på förslaget till långtidsbudget (MFF) och anslagen till Eruf, ESF+ i maj 2018
- Enligt förslaget till ändring av långtidsbudget (MFF) i maj 2020 påverkas inte anslaget för Eruf, ESF+
- Ingendera förslaget ännu godkänt på EU nivå
- Fondernas medfinansiering är 40 % mot nuvarande 50 %

Programförslag 2021-2027

- Den övergripande **målsättningen**; att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för att skapa jobb, förnyelse samt stärkt konkurrenskraft i näringslivet. På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå.
- En utvecklande verksamhetsmiljö för företag och ett kontinuerligt lärande hos arbetskraften och befolkning utanför arbetskraften på Åland är centrala faktorer för en hållbar tillväxt.
- Ur ett tillväxtperspektiv är det viktigt att fler företag kan kommersialisera sina produkter och tjänster för export utanför Åland. I omställningen av ekonomin ska tillväxtbranscher stimuleras för att ge högre produktivitet och ett större arbetskraftsutbud som möjliggör utveckling av spetskompetens och högre effektivitet.

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

Landsrekommendation 2019:

3. Inrikta den investeringsrelaterade ekonomiska politiken på **forskning och innovation**, en övergång till koldioxidsnål energi samt hållbara transporter, med beaktande av regionala skillnader.

Kommissionens **investeringsriktlinjer**, Annex D (landsrapport 2019):

- **Förbättra innovationsarbetet i företag**
- **Öka tillväxten och konkurrenskraften för SMF** i linje med strategin för smart specialisering

Landsrekommendation 2020:

3. Vidta åtgärder för att ge den reala ekonomin likviditet, särskilt till små och medelstora företag. Tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig finansiering och **gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen**. Styr investeringarna till den gröna och den digitala omställningen, i synnerhet ren och effektiv produktion och användning av energi, hållbar och effektiv infrastruktur samt **forskning och innovation**.

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

Utmaningar för Åland inom företagsverksamheten i ett globalt samhälle

- Otillräcklig inriktning mot tillväxt och internationalisering
- Otillräckliga FoU-satsningar i företag
- Tillbakagång för den traditionellt viktigaste branschen sjöfart
- Stagnerad produktivitetsökning som har legat under närliggande regioners tillväxttakt
- Låg nyttjandegrad av de möjligheter som finns inom digitalisering för små företag
- Förnyelse inom företagsverksamheten
- Uppnå samarbetsstrukturer för innovationsverksamhet
- Återhämtning efter covid-19

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

- **Särskilt mål: Förbättra de små och medelstora företagens hållbara tillväxt, jobb och konkurrenskraft**
  - Åtgärder som stimulerar **nyföretagande** och stärker de etablerade företagens möjligheter till **förnyelse och utveckling**, tex rådgivningsinsatser för produkt- och tjänsteutveckling, kompetenskartläggning i företaget, ”matchmaking” för att hitta samarbetspartners, verksamhet med inkubatorföretag och eller kuvöser.
  - Åtgärder för att stärka **konkurrenskraften** och **öka produktiviteten** i förhållande till omgivande regioner för att öka **internationaliseringen**, t.ex olika stödtjänster, ökad kunskap, företagssamarbeten, marknads- och omvärldsanalyser, PR och marknadsföringsåtgärder eller investeringar som främjar och skapar förutsättningar för internationalisering. Vitalisering, omstrukturering, förnyelse av företag som drabbats av pandemin covid-19
  - Åtgärder för att **förbättra innovationsarbetet i företag** vilket inkluderar **utveckling och användning av digitala tjänster** till nytta för företagens verksamhet och främjar utveckling och kommersialisering av produkter, tjänster och tillverkningsmetoder samt införandet av ny teknik. Det behövs verksamhetsmiljöer som skapar förutsättningar för idéer att utvecklas till säljbara produkter och tjänster.

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

- Huvudsakliga **målgrupperna** små och medelstora företag i programområdet, potentiella entreprenörer och företagsfrämjande organisationer samt offentliga aktörer.
- Insatserna kommer att finansieras genom **bidrag** till stödmottagarna.
- Användning av finansieringsinstrument föreslås inte denna period.

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

föreslagna utfallsindikatorer

ID	Indikator	Måttenhet
RCO 01	Antal företag som får stöd	Antal
RCO 02	Antal företag som får bidrag	Antal
RCO 04	Antal företag som får icke ekonomiskt stöd	Antal
RCO 05	Antal nystartade företag som får stöd	Antal
RCO 13	Värdet av digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag	Euro
RCO 15	Skapad kapacitet för företagsinkubation	Antal företag
RCO 96	Interregionala investeringar i EU-projekt.	Euro

Prioritering: Entreprenörskap, utveckling och innovation (Eruf)

föreslagna resultatindikatorer

ID	Indikator	Mått enhet	Referens linje Referens värde	Referens år	Mål 2029
RCR 02	Privata investeringar som matchar offentligt stöd (fördelade per: bidrag, finansieringsinstrument.	Euro			
RCR 03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	Antal			
RCR12	Användare av nya digitala produkter, tjänster och tillämpningar som utvecklats av företag	Antal användare			
RCR13	Företag med hög digital intensitet	Antal företag			
RCR17	Nya företag som överlevt tre år på marknaden	Antal företag			
RCR19	Företag med högre omsättning	Antal företag			

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Landsrekommendation 2019:

2. Förbättra incitamenten att arbeta och stärka kompetens och aktiv inkludering, särskilt genom välintegrerade tjänster för arbetslösa och personer utanför arbetskraften.

Landsrekommendation 2020:

2. Stärka åtgärder för att stödja sysselsättningen och stärka den aktiva arbetsmarknadspolitiken.

Kommissionens **investeringsriktlinjer**, Annex D (landsrapport 2019):

Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbets sökande bl.a. genom

- att tillhandahålla en kombination av stöd och tjänster till arbetslösa och personer utanför arbetskraften, även unga,
- att stöda egenföretagande, entreprenörskap och företagsetablering,
- att engagera arbetsmarknadens parter, civilsamhället och företagen i åtgärder som gäller diskriminering, jämställdhet och löneskillnader mellan könen

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Kommissionens **investeringsriktlinjer**, Annex D (landsrapport 2019):

Främja livslångt lärande, särskilt

- stöda flexibla studievägar under hela livet, vid behov i samarbete med arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter
- stödja arbetsgivarna så att de kan utnyttja humankapitalet fullt ut, anpassa sig till
- förändringar, utforma utbildning för arbetstagarna och främja yrkesmässig rörlighet
- vidta åtgärder för att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning inom vissa riskgrupper och för att underlätta övergången från utbildning till arbete

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Utmaningar för Åland inom området för ESF+

- Förhållandevis låg grad av digitalt kunnande
- Förhållandevis låg utbildningsgrad
- Åldrande befolkning
- Ovanligt hög arbetslöshet pga coronakrisen
- Låg sysselsättningsgrad hos inflyttade, särskilt för personer födda utanför EU

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

- **Särskilt mål: Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetsmarknaden, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin.**
  - Åtgärder för att säkerställa en snabb övergång från aktiveringsåtgärder till sysselsättning, även för migranter och personer med funktionsnedsättning
  - Sysselsättningsfrämjande utbildningar – digitalisering
  - Åtgärder för att nå unga utan utbildning, arbete, praktik eller sysselsättning UVAS (NEETS) och få tillbaka till utbildning eller stöda dem för att kunna gå ut på den fria arbetsmarknaden.
  - Åtgärder för att stöda livslångt lärande i arbetsverkstäder. Att ta tillvara kunskaper från deltagarna och stärker dem i deras integrering på arbetsmarknaden.

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

- Den huvudsakliga **målgruppen** är arbetslösa och personer utanför den öppna arbetsmarknaden. Hit hör även inflyttade som står utanför den öppna arbetsmarknaden.
- Insatserna kommer att finansieras genom bidrag till stödmottagarna.

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Föreslagna utfallsindikatorer

ID	Gemensamma outputindikatorer för personer	Måttenhet Antal
CO01	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa	
CO02	Långtidsarbetslösa	
CO03	Utanför arbetskraften	
CO04	Anställda, inklusive egenföretagare	
CO05	Under 30 år	
CO06	Över 54 år	
CO07	Med högst grundskoleutbildning (ISCED 0-2)	
CO08	Med gymnasieutbildning (ISCED 3) eller eftergymnasialutbildning (ISCED 4)	
CO09	Med högskoleutbildning (ISCED 5-8)	
CO10	Deltagare som har funktionsnedsättning	
CO11	Tredjelandsmedborgare	
CO12	Deltagare med utländsk bakgrund	
CO13	Minoriteter (inkl. marginaliserade grupper som romer)	
CO14	Hemlösa eller utestängda från arbetsmarknaden	
CO15	Deltagare från landsbygdsområden	
	Gemensamma outputindikatorer för enheter	
CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd	
CO17	Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och sociala företag) som får stöd	

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Föreslagna resultatindikatorer

ID	Gemensamma omedelbara resultatindikatorer för deltagare	Måttenhet Antal	Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029
CR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	X			
CR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd	X			
CR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd				
CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	X			
	Gemensamma långsiktiga resultatindikatorer för deltagare		Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029
CR05	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, sex månader efter avslutad åtgärd	X			
CR06	Deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation sex månader efter avslutad åtgärd	X			

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

- *Särskilt mål: Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet.*
- Åtgärder och olika **utbildningsprojekt** med inriktning på **digitalisering** för stärka personer ute i arbetslivet för kommande utmaningar med automatisering.
- Åtgärder för att stödja **flexibla studievägar** under hela livet, vid behov i samarbete med arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter
- Åtgärder för att stödja **arbetsgivarna** så att de kan utnyttja humankapitalet fullt ut, anpassa sig till förändringar, utforma utbildning för arbetstagarna och **främja yrkesmässig rörlighet**
- Åtgärder för att **minska andelen unga** med högst grundskoleutbildning inom vissa riskgrupper och för att **underlätta övergången från utbildning till arbete**
- Åtgärder för att **minska mismatch**.
- Åtgärder som **främjar språkutbildning** med branschvis vokabulär

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Föreslagna utfallsindikatorer, särskilt mål livslångt lärande

ID	Gemensamma outputindikatorer för personer	Måttenhet Antal
CO01	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa	
CO02	Långtidsarbetslösa	
CO03	Utanför arbetskraften	
CO04	Anställda, inklusive egenföretagare	
CO05	Under 30 år	
CO06	Över 54 år	
CO07	Med högst grundskoleutbildning (ISCED 0-2)	
CO08	Med gymnasieutbildning (ISCED 3) eller eftergymnasialutbildning (ISCED 4)	
CO09	Med högskoleutbildning (ISCED 5-8)	
CO10	Deltagare som har funktionsnedsättning	
CO11	Tredjelandsmedborgare	
CO12	Deltagare med utländsk bakgrund	
CO13	Minoriteter (inkl. marginaliserade grupper som romer)	
CO14	Hemlösa eller utestängda från arbetsmarknaden	
CO15	Deltagare från landsbygdsområden	
	Gemensamma outputindikatorer för enheter	
CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd	
CO17	Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och sociala företag) som får stöd	

Prioritering: Kompetens för alla (ESF)

Föreslagna resultatindikatorer, särskilt mål livslångt lärande

ID	Gemensamma omedelbara resultatindikatorer för deltagare	Måttenhet Antal	Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029
CR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd				
CR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd				
CR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd	X			
CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd				
	Gemensamma långsiktiga resultatindikatorer för deltagare		Referens linje/ Referens värde	Referens år	Mål 2029
CR05	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, sex månader efter avslutad åtgärd				
CR06	Deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation sex månader efter avslutad åtgärd				

Fortsatt arbete

- Godkända och publicerade förordningar??
- Öppet hörande
- Partnerskapsöverenskommelse, mars 2021 enligt ministeriets uppskattning
- Programförslaget tas upp i övervakningskommittén (mars)
- Programförslaget lämnas formellt in till kommissionen (april-maj)
- Programstart, hösten 2021?

Tack och på återseende!

regeringen.ax